Cena egz. 20 groszy **Dziś** w numerze: *Powody krwawych awantur w Paryżu.* 12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika" dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy.
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu.
Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 2 w Gdyni, Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie.
Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14.
Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 3316, 3326, Administracja 3315 — Oddział w Bydgoszczy 1299. **Założyciel Jan Teska.** Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 68 | BYDGOSZCZ, środa dnia 24 marca 1937 r. | Rok XXXI.

Źródła radykalizmu

W ostatnich czasach często spotykamy się z twierdzeniem, że wśród społeczeństwa rosną **nastroje radykalne** i że szczególnie robotnicy ostatnio coraz więcej dają posłuchu wysłannikom i służalcom Moskwy tj. komunistom. Mając przez naszych współpracowników najściślejszy, bezpośredni kontakt z szerokimi masami robotniczymi, możemy z całym poczuciem odpowiedzialności, jaka ciąży na prasie, sumiennie informującej społeczeństwo o rzeczywistym stanie nastrojów, nurtujących masy pracownicze, stwierdzić, że **powyższe twierdzenia są mocno przesadzone,** przynajmniej, jeżeli chodzi **o zachodnie ziemie Polski.** Na Pomorzu i w Wielkopolsce — nastroje na Śląsku są nam mniej znane — robotnik na ogół mimo nędznych zarobków wykazuje **podziwu godną odporność na hasła komunistyczne** i tam, gdzie się z nimi spotyka, jakby instynktem samozachowawczym kierowany, **szuka oparcia o związki zawodowe, stojące mocno i twardo na gruncie narodowym i chrześcijańskim.**

W ostatnich tygodniach odbyły się w Bydgoszczy i w całym okręgu pomorsko-nadnoteckim **liczne zgromadzenia robotnicze,** zwoływane przez **Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe** a cieszące się bardzo wielkim zainteresowaniem robotnika. Jak nas informują, referenci uderzyli bardzo silnie nie tylko w wyzysk kapitalistyczny ale i w komunizm i przekonali się, że hasła antykomunistyczne nie spotykają się w szerokich masach z odporem, i że robotnik bardzo chętnie idzie za hasłami, propagującemi opartą na **zasadach sprawiedliwości i miłości społecznej współpracę między kapitałem i pracą,** za hasłami, zwalczającymi **nie kapitał jako taki,** ale **wyzysk kapitału** na szkodę robotnika. W odgłosach, z jakimi spotykali się wspomniani referenci, brzmiała **nuta tęsknoty za realizacją zasad chrześcijańskich w życiu społecznym i publicznym Polski.** „Czułem wprost — mówił nam jeden z przywódców Ch. Z. Z. przed kilku dniami — jak robotnicy odetchnęli z ulgą, gdy dowodziłem, że **ustrój dzisiejszy,** gromadzący dobra doczesne w ręku nielicznej stosunkowo garstki ludzi, i skazujący milionowe rzesze na głód albo nędzę, **nie jest chrześcijański,** że o urzeczywistnienie ustroju chrześcijańsko-społecznego dopiero walczyć trzeba".

Tak jest — jak powiedzieliśmy — **na ogół.** Spotyka się jednak także **ośrodki radykalne** i to — rzecz znamienna — szczególnie tam, gdzie dane przedsiębiorstwa opanowane zostały przez **Z. Z. Z.** Są to po części ogniska, z których największy agitator komunistyczny mógłby być zadowolony. Z braku argumentów rzeczowych operuje się w nich **obietnicami i demagogią, oczernia inne związki zawodowe, szerzy niedowiarstwo, zabija w robotniku systematycznie poczucie piękna i dobrego, i podsyca nienawiść klasową do stanu wrzenia.**

Twierdzimy, że robotnik polski w swej olbrzymiej większości okazuje podziwu godną odporność na hasła komunistyczne. Nie zamykamy jednak oczu na fakt, że **ta odporność może się z czasem załamać,** jeżeli robotnika po-

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej).

Z posiedzenia senatu.

Senat gościł Marsz. Śmigłego-Rydza

i urządził mu serdeczną owację.

Sądom przysięgłych w Małopolsce przedłużono żywot przez odesłanie projektu rządowego do komisji. — Sprawa rozszerzenia granic Pomorza nie znalazła się na porządku obrad senatu.

(Od własnego sprawozdawcy parlamentarnego).

Warszawa, 22. 3.

Dziś Senat błyskawicznie załatwił się z wieloma drobniejszymi projektami ustaw bez dyskusji. Czas nagli i obie Izby muszą się „zamknąć" w przepisanym terminie.

Sen. **Dworakowski** referował projekt ustawy **o dobrach, skonfiskowanych przez b. rządy zaborcze uczestnikom walk o niepodległość,** a będących w posiadaniu związków samorządowych. Komisja senacka dodała od siebie poprawkę do art. 1 ustępu **o prawach kościoła rzymsko-katolickiego do dóbr skonfiskowanych.**

Tej poprawce z całą stanowczością przeciwstawił się prezes Akademii **sen. Sieroszewski.** Senat stanął jednak na innym stanowisku i w poczuciu sprawiedliwości **uchwalił poprawkę, dotyczącą praw kościoła.** Również Senat, idąc za głosem mniejszości uchwalił skreślić całkowicie art. 2, który prawo do żądania zwrotu dóbr skonfiskowanych uzależnia od tego, czy dany związek samorządowy otrzymał te dobra darmo, czy też sposobem obciążliwym.

SENAT RATUJE

małopolskie sądy przysięgłych.

Następnie rozpoczęła się bardzo długa debata nad projektem ustawy **o zniesieniu sądów przysięgłych w Małopolsce.** Sejm ustawę uchwalił, senacka komisja w całości odrzuciła, wypowiadadając się jednocześnie za zniesieniem sędziów pokoju. W toku dyskusji wysunięto **kompromisowy wniosek,** aby sprawę ewentualnie zniesienia sądów przysięgłych odroczyć na kilka lat.

Sen. **Terlikowski** wyraził przekonanie, że sądownictwo państwowe lepiej utrzyma fundament państwa, jakim jest wymiar sprawiedliwości, niż sądy przysięgłych.

Sen. **Sieroszewski** oświadcza: Sądy przysięgłych są nieżyciowym anachronizmem i muszą zniknąć.

Sen. **Macieszyna** woła, aby nie odbierać obywatelom skromnego udziału w wymiarze sprawiedliwości.

Sen. **Jaroszewiczowa** zastrzega się, że gdyby Senat uchwalił utrzymanie instytucji sądów przysięgłych, zgłosi rezolucję, aby kobiety były dopuszczone do pełnienia obowiązków sędziów przysięgłych.

Sen. **Schor** (żyd) oświadcza, że usunięcie tych sądów zadałoby śmiertelny cios zasadzie udziału obywateli w wykonaniu władzy publicznej.

Sen. **Jeszke** twierdzi, że Małopolska chce mieć małe otwory dla karania przestępców, którzy mogą się zmieścić — jak powiada — w sądach ogólnych.

Dwie godziny mówił **minister sprawiedliwości Grabowski.** Nie obronił on jednak stanowiska rządu. Projekt odesłano do komisji, tak że sądy przysięgłych w Małopolsce na razie jeszcze będą istniały.

Złe doświadczenia z ordynacją wyborczą.

W czasie dyskusji poruszony został jeszcze jeden moment, który zasługuje na specjalną uwagę. Podniosła go sen. Macieszyna. Wypowiadając się zasadniczo za sądami przysięgłych, podkreśliła ona, że ich znaczenie jest wielkie. Polega ono na tym, że przyśpieszają proces wiązania obywatela z państwem.

Ale to, co mówiła o tym procesie, nie tylko odnosi się do sądów przysięgłych. Jest jeszcze jeden czynnik, który powinien odgrywać rolę doniosłą, a mianowicie reprezentacja parlamentarna społeczeństwa.

„Wielu z nas jest zdania — mówi senatorka — że **doświadczenia, któreśmy uczynili z obecną ordynacją wyborczą, nie dość uwzględniającą pierwiastka społecznego, obywatelskiego wychowania narodu — są złe i właśnie dla szkolenia społeczeństwa powinniśmy tę ordynację zmienić.** Czyż można wiązać obywatela z państwem, nie powołując go do współodpowiedzialności za los kraju?".

Powyższe oświadczenie sen. Macieszyny i podkreślenie przez nią, że do ordynacji wyborczej odnosi się krytycznie wielu senatorów — było swojego rodzaju sensacją.

Zmiana ustawy emerytalnej została odroczona.

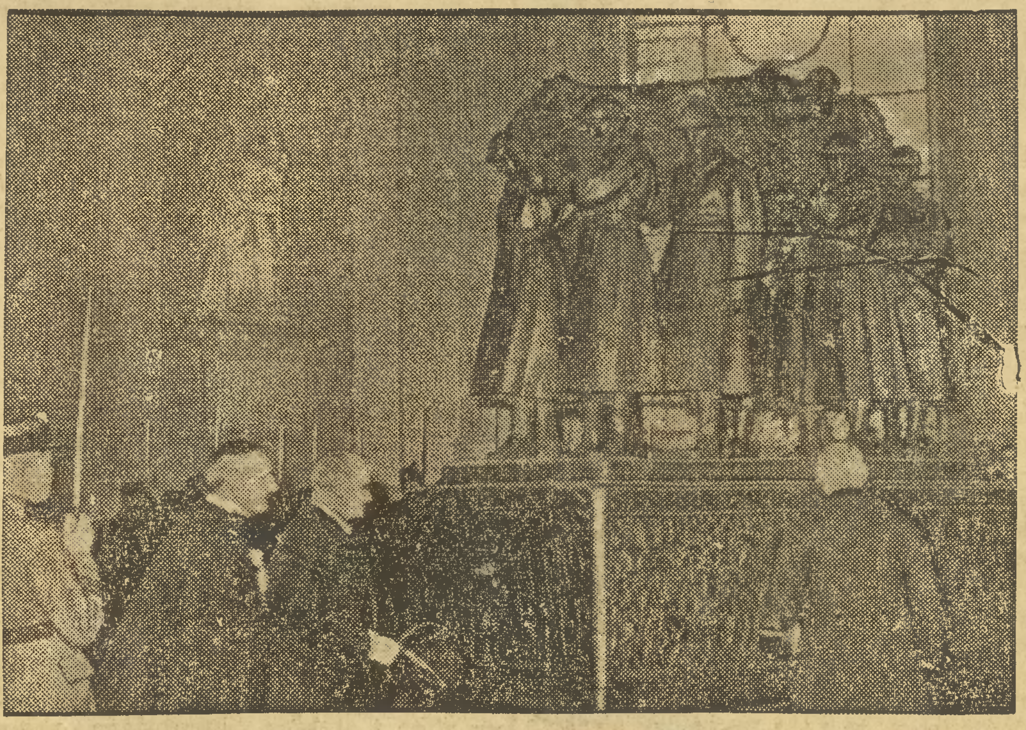
Wielką niespodzianką dla rządu było odesłanie ustawy emerytalnej z powrotem do komisji. Ustawa ta zmieniała dekret z 1935 r. i w pewnym stopniu łagodziła ujemne strony materialne powyższego dekretu. Obecny projekt, zgłoszony w sejmie przez posła Ostafina, nie załatwiał sprawy emerytalnej tak, jakby tego sobie życzyli emeryci. Różnice w traktowaniu tzw. emerytów polskich i emerytów zaborczych nie zostały bowiem zasypane, co podniósł **sen. Decykiewicz.**

Inny senator p. **Jagrym Maleszewski** (b. szef policji państwowej) podkreślił, że obecna zmiana ustawy jest już **12 z rzędu,** że możnaby powiedzieć znaną piosenkę ludową: „Kamień na kamieniu, a na tym kamieniu jeszcze jeden kamień".

Przechodząc jednak od żartu do rzeczywistości p. Maleszewski mówi: „W

(Ciąg dalszy na stronie 2-giej).

Zwłoki Marszałka Focha spoczęły obok Napoleona.

Zwłoki zmarłego przed 8 laty marszałka Focha przeniesiono w formie bardzo uroczystej z krypty „Domu Inwalidów" do „tumu inwalidów", gdzie w pięknym sarkofagu z bronzu spoczęły tuż przy grobie Napoleona I. Na zdjęciu widzimy prezydenta Francji Lebruna, składającego hołd pamięci wielkiego zwycięzcy wojny światowej.

Źródła radykalizmu.

(Ciąg dalszy).

zostawimy bez opieki, jeżeli go zostawimy sam na sam z agitatorami komunistycznymi, który w niezwykle zręczny sposób **żerują na nędzy szerokich mas.**

A ta nędza — to musimy przyznać z wstydem — jest wyjątkowo wielka. Nawet tam, gdzie obowiązują taryfy, **zarobki nie pokrywają minimum egzystencji.** Weźmy pierwszy lepszy przykład z brzegu. Na podstawie orzeczenia Komisji Rozjemczo-Pojednawczej dla okręgu pomorsko-nadnoteckiego z z dnia 13 marca br., robotnik w przemyśle tartacznym Bydgoszczy ma zarabiać 50 gr na godzinę. Daje to na miesiąc 8x50x26 = **104 zł brutto na miesiąc.** Po potrąceniu świadczeń społecznych i publicznych pozostaje robotnikowi dla siebie i rodziny — a robotnicy mają zazwyczaj liczne rodziny — **zaledwie 90 zł na miesiąc,** a po potrąceniu jeszcze i komornego, wynoszącego dla najskromniejszych mieszkań robotniczych przeciętnie 15 zł **zaledwie 75 zł.** Taki zarobek netto wystarczy tylko na bardzo skromne **utrzymanie gołego życia.**

Gdzież tu można mówić o standarcie życiowym robotnika, godnym człowieka?! A przecież przyjęta powyżej podstawa obliczenia zarobku robotniczego w tartakach nie w wszystkich przedsiębiorstwach jest honorowana. Prowincja ma już stawki godzinowe **znacznie niższe, a — mimo Berezy — są przedsiębiorstwa, które płacą robotnikowi ponad lat 21 za ciężką pracę na godzinę 25 do 30 groszy.** Gorzej jeszcze wygląda sprawa **w przemyśle cegielnianym.** Tu tylko nieliczne przedsiębiorstwa, kierowane przez pracodawców światłych, rozumiejących, że wydajność robotnika zależy od jego siły i pogodnego nastroju psychicznego, płacą zarobki jako tako możliwe. Większość przedsiębiorstw cegielnianych uprawia **wołający o pomstę do Boga wyzysk,** posyła bowiem robotnika po tygodniowej ciężkiej, bo akordowej pracy, trwającej dziennnie od wschodu do zachodu słońca do domu **z 12 do 18 zł zarobku w kieszeni.**

Oto tu leży **źródło radykalizmu społecznego.** Pracodawcy często sami wytwarzają grunt, na którym popisują się komuniści.

To też walce na słowa z agentami Moskwy towarzyszyć musi **praktyczne zastosowanie zasad chrześcijańskich, które każą miłować w robotniku bliźniego i potępiają wyzysk robotnika jako gwałt zadawany zasadzie społecznej sprawiedliwości.** Trzeba więc nie tylko wśród robotników pielęgnować przywiązanie zasad katolickich, ale trzeba i **budzić sumienie katolickie** tych pracodawców, który z zimnym sercem patrzą na nędzę swoich bliźnich i nędzę tę wywołują.

Jeżeli gdzie jest potrzebna **ingerencja państwa,** to właśnie na tym odcinku. Państwu musi z różnych względów zależeć na tym, aby **robotnik nasz był zadowolony,** bo zadowolony robotnik to **dobry obywatel,** zdolny do największych dla swej Ojczyzny poświęceń i **odporny na każdą agitację, która chce burzyć ołtarze i skierować masy przeciw własnemu państwu.** (b)

—::—

Nowy herb Sowietów.

Moskwa. (PAT). Prezydium Ciku ZSRR zatwierdziło uchwalony przez nową konstytucję herb państwa. Zmiana polega na tym, że hasło **„proletariusze wszystkich krajów łączcie się" wypisane jest na herbie w jedenastu językach republik związkowych, zamiast jak dotychczas w siedmiu.**

Porządek na sowieckich kolejach.

Moskwa. (PAT) Stacja kolei tomskiej, jak donosi „Gudok", zatarasowana jest wagonami z ładunkiem lokalnym. **Kolej winna wyładować dziennie 7.792 wagony, a wyładowuje tylko 2.346.** Tego rodzaju gospodarka kolei tomskiej uniemożliwia wywóz węgla z zagłębia kuźnieckiego, gdzie nagromadziło się **1.300.000 ton nie wywiezionego węgla.**

Z posiedzenia senatu...

(Ciąg dalszy).

społeczeństwie ustala się przekonanie, że rząd w szukaniu źródeł dochodu dla skarbu idzie drogą najmniejszego oporu i szuka ich w pensjach urzędników i emerytów. Źródła dochodów można by znaleźć gdzie indziej. Kończąc, sen. Maleszewski zgłosił wniosek o odesłanie projektu ustawy do komisji, co znaczną większością głosów zostało uchwalone.

W ten sposób sytuacja emerytów stała się niezwykle trudna.

Liczono bowiem powszechnie, że sprawa ta w tej sesji zostanie załatwiona. Zrozumiećby jeszcze można, gdyby zgłoszono wnioski nowe, polepszające ustawę w myśl życzeń emerytów. Takich jednak wniosków nie zgłoszono.

Senat rozważał następnie projekt ustawy **o skróceniu czasu pracy w przemyśle węglowym,** uchwalony poprzednio przez sejm. Dyskusja sama nie wniosła nowych momentów. Przedstawiciele przemysłowców podtrzymywali swoje poprzednie stanowisko, wyjaśnione w sejmie i przepowiadali wszelkie klęski, jakie mogą spaść na przemysł i na sytuację gospodarczą państwa z tytułu skrócenia czasu pracy. Argumenty te nie znajdują zresztą żadnego uzasadnienia, co słusznie w czasie dyskusji wykazano.

Głosowanie dotyczyło dwóch wniosków. Pierwszy wniosek, zgłoszony przez sen. Malinowskiego domagał się, aby pracę w przemyśle węglowym skracano do sześciu godzin dziennie w miarę przystosowywania się przedsiębiorstw do nowych warunków pracy. Poprawka ta nie uzyskała dostatecznego poparcia i upadła. W ten sposób sprawa ustawowego skrócenia czasu pracy do 6 godzin dziennie, czego domagali się górnicy, została załatwiona negatywnie.

Upadła także druga poprawka, mówiąca, że zmniejszenie godzin dziennej pracy nie może za sobą pociągnąć obniżki zarobków i to większością 3 głosów. Poza tym przyjęto rezolucję, wzywającą rząd do wydania zarządzeń, mających uregulować pracę techników przemysłowych, którzy dziś w górnictwie węglowym pod ziemią pracują przeciętnie 10 do 11 godzin.

Marsz. Śmigły-Rydz w senacie

Z okazji zakończenia prac senatu miała się odbyć u marszałka senatu p. Prystora **herbatka pożegnalna,** wyznaczona na godz. 6 po południu. Debaty senackie do tej godziny nie zostały jednak ukończone. Posiedzenie trwało w pełni, gdy zawiadomiono marszałka, że **przybył do senatu marszałek Śmigły-Rydz.** Przewodniczący posiedzenia marsz. Prystor oddał przewodnictwo wicem. Kwaśniewskiemu, a sam wyszedł powitać marszałka Śmigłego-Rydza. Po krótkiej chwili w loży Prezydenta Rzplitej ukazał się marszałek Śmigły w towarzystwie marsz. Prystora. W pewnym momencie sen. Galica wzniósł okrzyk: **Niech żyje marszałek Śmigły-Rydz!** Obecni na sali senatorowie, jako też rząd wstali i podchwycili ten okrzyk. Na ławach senatorskich rozległy się długotrwałe oklaski. Obrady senatu następnie przerwano i wszyscy udali się na herbatkę, po której dyskusja potoczyła się dalej, nie przynosząc już żadnych niespodzianek. Senat zakończył swoje prace **w najlepszej zgodzie z rządem,** czemu zresztą na samym wstępie posiedzenia specjalnym przemówieniem podkreślił **marszałek senatu b. premier Prystor.** Po zamknięciu posiedzenia p. premier pożegnał się z senatem ukłonem.

Poważną niespodziankę

stanowi tylko jeszcze to, że senat „zgubił" sprawę zmiany granic województwa Poznańskiego i Pomorskiego. Wprawdzie zwołana będzie sesja nadzwyczajna, ale tylko dla załatwienia ściśle określonych spraw. I być może że sprawa „Wielkiego Pomorza" czekać będzie na załatwienie przez cały rok.

Fermenty w Z. Z. Z. na Górnym Śląsku.

Pracownicy Umysłowi—przeciw, robotnicy—za polityką warszawskiej centrali

Warszawa, 23. 3. (Tel. wł.). W kołach politycznych wrażenie wywołała wiadomość, że **część śląskiej organizacji ZZZ wypowiedziała się przeciw uchwałom kongresu warszawskiego i kierunkowi politycznemu, reprezentowanemu przez b. premiera Moraczewskiego i centralę warszawską.** Fermenty w śląskiej organizacji ZZZ są tym bardziej znamienne, że uchwały polityczne ostatniego kongresu zapadły na wniosek przywódcy ZZZ na Górnym Śląsku, posła Kapuścińskiego.

Centralne władze ZZZ w Warszawie informują, że **fermenty ogarnęły jedynie organizacje pracowników umysłowych ZZZ na Górnym Śląsku.** Organizacja ta liczy około 1200 członków, rekrutujących się z pośród pracowników umysłowych hut i kopalń. Najsilniejszą grupę tworzą w tej organizacji pracownicy umysłowi huty Pokój.

Większość śląskiej organizacji pracowników umysłowych ZZZ wypowiedziała się przeciw uchwałom warszawskim, ale **dotychczas nie zgłosiła secesji z organizacji.** Jak się zdaje, większość ta pragnie zachować nadal organizację pod nazwą ZZZ i pozyskać dla swego kierunku politycznego mniejszość, wierną dotychczas warszawskiej centrali.

Centrala ZZZ w Warszawie otrzymała równocześnie z Górnego Śląska doniesienie, że **rada okręgowa śląskich związków robotniczych ZZZ wypowiedziała się na zebraniu, odbytym w ubiegłą sobotę, za uchwałami warszawskiego kongresu** i polityką, reprezentowaną przez posła Kapuścińskiego i b. premiera Moraczewskiego.

Uchwała rady okręgowej ZZZ na Śląsku wyraża nadto **zaufanie do posła Kapuścińskiego.** Władze ZZZ podnoszą, że uchwały rady okręgowej zapadły jednomyślnie. Mimo to, pewne fermenty wystąpiły również w związkach robotniczych ZZZ na Śląsku, głównie zaś w związku metalowców.

Jak się zdaje, na Górnym Śląsku jest w toku zorganizowana akcja, zmierzająca do oderwania śląskich organizacji ZZZ od centrali i polityki warszawskiej. Akcja ta dopiero się rozpoczęła i rezultaty jej ujawnić się mogą dopiero za jakiś, zresztą niedługi czas. W sytuacji obecnej trudno jest jeszcze mówić o rozłamie w ZZZ, ale niewiadomo, co przyniosą na Śląsku najbliższe dni. **Wojewoda Grażyński, który zawsze popierał organizacje ZZZ, obrócił się obecnie przeciw ich kierownictwu na Śląsku i w Warszawie.** (r.)

Magazyn podarków.

Rzym, 23. 3. (PAT). Podczas pobytu w Libii Mussoliniego ofiarowano poza tzw. **szablą Islamu, dwa konie rasowe i liczne kobierce wschodnie, skrzynie artystycznie zdobione przez rzemieślników z Benghasi i Trypolisu, dwie lampy złotą i srebrną, ofiarowane przez gminę izraelicką, broń sieczną, pugnały tuaregów i wiele innych wartościowych przedmiotów pamiątkowych.**

Szwedzki minister spr. zagranicznych w Paryżu.

W Paryżu bawi obecnie szwedzki minister spraw zagranicznych Rickard Sandler. Prowadzi on rozmowy z premierem Blumem i ministrem spraw zagr. Francji Delbosem. — Na naszym zdjęciu z lewej ku prawej: premier Blum, minister Sandler i minister Delbos.

—o—

Sprzysiężenie

przeciwkomunistyczne w Barcelonie.

PERPIGNAN, 23. 3. (PAT) Jak donoszą z Barcelony, dokonano tam licznych aresztowań pod zarzutem przynależności *do organizacji szpiegowskiej, działającej w porozumieniu z przewódcami „Falangi hiszpańskiej".*

Organizacja ta miała swoich konfidentów *wśród wojska i policji.* Wśród aresztowanych znajdują się 3 kobiety. Podczas rewizji znaleziono *plany i fotografie obiektów wojskowych, fabryk, amunicji itd.*

Śnieg po osie armat.

NAVAL CARNERO, 23. 3. (PAT) Przez cały dzień wczorajszy, jak donosi korespondent Havasa, na froncie od Somosierry aż do rzeki Jarama, *padał bez przerwy śnieg, którego warstwa w niektórych miejscach sięgała do osi armat.*

Cała równina madrycka jest *pokryta grubą warstwą śniegu.* Na froncie panuje *zupełny spokój po obu stronach.*

Gen. Mola na czele nowego rządu.

HENDAYE, 23. 3. (PAT) Jak donoszą, gen. Franco zamierza wkrótce *utworzyć nowy rząd,* który zastąpi obecną juntę w Burgos. Utworzenie rządu *powierzone ma być gen. Emilio Mola.*

Podobno gen. Mola *nie przyjął powierzonej mu misji,* lecz gen. Franco *prosił go o przemyślenie powziętej decyzji.*

Niepogoda i mgła.

Bilbao, 23. 3. (PAT). Radiostacja w Bilbao ogłasza urzędowy komunikat, donoszący, że **wskutek niepogody i gęstej mgły żadne operacje na froncie nie mogły być przeprowadzone.**

Przed nowym atakiem powstańców.

Sewilla, 23. 3. (PAT). Generał Queipo del Llano we wczorajszym przemówieniu radiowym oświadczył, że sukcesy wojsk czerwonych, osiągnięte w ciągu ostatnich dni na froncie Guadalajara posiadają **jedynie charakter przejściowy.** Wojska rządowe w dniu wczorajszym zostały **wyparte z zajmowanych pozycji silnym kontratakiem wojsk powstańczych,** w którym brały udział liczne czołgi i lotnictwo. Generał zapewnił, że położenie oddziałów rządowych jest krytyczne i że **wojska powstańcze w krótkim czasie podejmą inicjatywę ataku.**

Na marginesie.

Może najlepiej to byłoby nic nie wiedzieć, nic nie widzieć, nic nie słyszeć. Przynajmniej miałoby się noc spokojną i dzień niefrasobliwy. A tak to coraz to nowy alarm dochodzi do uszu, coraz to nowe niebezpieczeństwo staje przed oczyma.

U nas na zachodnich kresach jaskrawo nam się maluje groza odwiecznie niemieckiego „Drang nach Osten", bodaj że jeszcze gorzej wygląda sytuacja na wschodnich krańcach Rzeczypospolitej, gdzie niebezpieczeństwo bez przeszkód wzrasta od wewnątrz.

Chodzi tu oczywiście przede wszystkim o Małopolskę Wschodnią, o tzw. Ukrainę, gdzie żywioł polski ciągle jest zmuszany do cofania się.

Niebezpieczeństwo dla polskości w Małopolsce Wschodniej jest dostrzegane i doceniane przez wszystkich, z wyjątkiem tych, którzy najbardziej są powołani do przeciwdziałania, a mianowicie — czynników z urzędu decydujących.

Społeczeństwo polskie ostrzega, zabierają głos obywatele ziem najbardziej zagrożonych. Wśród tych głosów wyróżnia się swoją powagą i przekonywującą wymową opinia znakomitego geografa i zasłużonego obywatela prof. Eugeniusza Romera, którego ostatnio wydana broszura pt. „Polski stan posiadania na południowym wschodzie Rzeczypospolitej" zawiera cyfry i fakty wprost przerażające.

Polskość jest systematycznie i niemal przemocą wypędzana z tych ziem.

Likwiduje się na gwałt polskie szkolnictwo. Od r. 1926 liczba szkół polskich spadła na tym obszarze o 337, a liczba szkół ruskich i polsko-ruskich zwiększyła się w tym czasie o 312. We wsiach polskich są ruskie szkoły i doszło do tego, że Polacy w państwie polskim na próżno domagają się... równouprawnienia.

Poza tym stale następuje wywłaszczanie z ziemi Polaków na rzecz żywiołów obcych. Oto, co stwierdza prof. Romer: „Liczba nabywców ziem na obszarze województw południowo-wschodnich w akresie 1919/25 wynosiła 43.000 osób, w tym 67% Polaków, 33% Rusinów. W okresie 1925/34 stosunki się odwróciły. Z ogólnej sumy nabywców 112.000 przypadło 37% na Polaków, a 63% na Rusinów.

W sumie Rusini zdobyli z parcelacji 213.000 ha, a Polacy 96.000 ha.

Jak to Zierhoffer wykazał, wynika, że z parcelacji polskiej wielkiej własności przypadło na 1000 Polaków 39 ha — na 1.000 Rusinów 68 ha.

Trudno w tym miejscu zamilczeć o jednej jeszcze paraleli Zierhoffera. Oto pruska komisja kolonizacyjna działająca na podstawie wyjątkowych praw antypolskich, zdążyła w ciągu 27 lat (1886 do 1912) zmniejszyć polski stan posiadania o 113.000 ha. Ponieważ straty polskiego stanu posiadania tylko w trzech województwach południonowschodnich wyniosły w ciągu 7 lat z górą 200.000 ha, wniosek, jak straszny tak oczywisty, że wywłaszczenie Polaków w państwie polskim dokonuje się w ośmiokrotnym tempie pracy pruskiej komisji kolonizacyjnej. Oto rekordy"!

To są rzeczy przykre, którychby się może nawet znać nie chciało. Ale znać je trzeba. I trzeba, aby ta tragedia polskości w Polsce zainteresowała nareszcie i tych, od których ten stan rzeczy zależy.

—o—

Konsolidacja Lublina.

Na posiedzeniu Rady Miejskiej m. Lublina uchwalono znamienne rezolucje, które mogłyby posłużyć za wzór dla innych miast Polski. Radny dr Adam Majewski zażądał całkowitego zniesienia uboju rytualnego, zaś major Bardzik, atakując ostro budżet miasta, zaproponował skreślenie 14-tu tys. zł, przeznaczonych na subwencję dla żydów, co zostało przez Radę zaakceptowane. W miejsce subwencji dla żydów, Rada Miejska uchwaliła, aby 5.000 przeznaczyć na chrześcijańskie kasy bezprocentowe. W uzupełnieniu preliminarza budżetowego m. Lublina przewidziana jest jeszcze dodatkowa suma 5.000 zł na ten sam cel.

List z Francji.

POWODY KRWAWYCH AWANTUR

(Od własnego korespondenta „Dziennika Bydgoskiego").

Paryż, w marcu.

— **Czy zebranie w Clichy, które określają komuniści jako „prowokację" było pierwszym zgromadzeniem Partii Społecznej Francuskiej na przedmieściach Paryża?** — pytaliśmy się pułkownika de la Rocque po tragicznych zajściach wtorkowych.

— Ależ co znowu! odpowiedział prezes Partii Społecznej. W ostatnich miesiącach mieliśmy około 200 zgromadzeń zarówno w stolicy, jak i na jej peryferiach. Zresztą w Clichy nie było zgromadzenia politycznego. Po prostu wyświetlaliśmy film Farrera...

Już sam ten fakt, znany zresztą z oficjalnych sprawozdań, wskazuje, że manifestacja przeciwko „zgromadzeniu faszystowskiemu" w Clichy była **zwykłym pretekstem.** Chodziło o urządzenie wielkiej demonstracji, o zaznaczenie swojego stanowiska. W jakiej sprawie?

Na temat powodów tych wydarzeń, których byliśmy świadkami w dniu 16, toczy się bardzo ożywiona dyskusja w kołach politycznych. Jak wiadomo, komuniści przez długi przeciąg czasu starali się grać rolę najlojalniejszej partii republikańskiej. Głosowali za budżetem ministerstwa wojny, uchwalali kredyty na powiększenie lotnictwa, wstawali z miejsc, gdy bynajmniej nie oszczędzający ich Daladier schodził z trybuny parlamentarnej. Co więcej. Thorez przypomniał sobie, że historia Francji nie datuje się od czasów powstania Trzeciej Międzynarodówki. I szef partii komunistycznej we Francji wygłaszał patriotyczne mowy pod pomnikiem Rouget de Lisle, śpiewał „Marsyliankę", cytował Ludwika XIV. Towarzysze z pod znaku sierpa i młota brali udział w obchodach ku czci Joanny d'Arct. To była forma.

Jaką była treść tego „Nepu", tych radykalnych zmian w taktyce komunistycznej? Dlaczego w lipcu i sierpniu 1936, kiedy zdawało się, że przez Francję przejdzie fala rewolucji, na podobieństwo 1848 roku — „zachodnia sekcja trzeciej międzynarodówki" robiła wszystko, aby nie naciskać „pedału z gazem", aby z całej siły opierać się na hamulcach?

Odpowiedź prosta. Partia komunistyczna jest ekspozyturą Kominternu, zależną pod każdym względem od poleceń z kremlińskiego Centralnego Komitetu. A Stalin jest bardziej dyktatorem Rosji, aniżeli sekretarzem partii. Międzynarodowa sytuacja Rosji w lecie 1936 była niedobra. W Moskwie obawiano się ataku Trzeciej Rzeszy. Mówiono o wojnie, do której Sowiety nie były przygotowane. Jeżeliby we Francji wybuchła rewolucja — to nie ulegałoby wątpliwości, że Niemcy wstrzymają się od interwencji na Zachodzie, by nie narażać się Anglii, a może nawet i Włochom — a **za to całą siłą zwrócą się na Wschód.** Przeciwwagą Trzeciej Rzeszy w Środkowej i Wschodniej Europie jest nie Londyn — ale **Paryż.** Osłabienie Francji przez rewolucję — **byłoby najfatalniejszym posunięciem**, na jakie dyplomacja rosyjska, znana zresztą ze swych doskonałych tradycji, mogłaby się puścić. Wobec tego powiedziano Thorezowi i towarzyszom: **Stop!** Żadnych awantur, żadnych manifestacyj. Likwidować strajk. Popierać rząd. **Nie Lenin — ale Joanna d'Arct.** Jeżeli chcecie walki — to macie doskonałą okazję: **proces trockistów, zbrodnicza działalność czwartej międzynarodówki.** Lecz armii francuskiej tykać nie wolno.

Komuniści francuscy, acz bardzo niechętnie, jednakowoż dostosowali się do kategorycznych poleceń, popierając nie tylko wewnętrzną, **ale i zagraniczną politykę rządu.** Gdy Rydz-Śmigły przyjeżdżał do Paryża — „L'Humanité", na której łamach przymiotnikowi „polski" towarzyszył stale przymiotnik „zbrodniczy" — wystąpiła ze wspaniałym artykułem Thoreza: **„Vive La Pologne".** W głównym organie partii ukazywały się felietony o „koszarach francuskich, jako szkole sportowej". Jednym słowem — **idylla.**

Przerwały ją odgłosy strzałów w Clichy. Starannie przygotowano całą awanturę. Uzbrojeni milicjanci, barykady, walka z gwardią i policją, pięciu zabitych, setki rannych. Socjalistyczny minister spraw wewnętrznych powitany okrzykami **„Precz! Do dymisji!"** Cóż się stało? Zmiana polityki Moskwy wobec Francji? Komintern pragnie rewolucji w Trzeciej Republice? Sowiety w Paryżu?

Bynajmniej. Polityka rosyjska pozostanie, na razie przynajmniej, niezmieniona i to nie tylko wobec rządu Bluma — **ale wobec każdego innego gabinetu francuskiego, który będzie respektował układ wzajemnej pomocy z 8 maja 1935 r., osławiony pakt Laval — Litwinow.** Jest nad wyraz wątpliwym, aby w Moskwie dążono do wywołania przewrotu we Francji. Możemy być przekonani, że taktyka Thoreza i jego towarzyszy w sprawach zasadniczych nie ulegnie modyfikacji. W Moskwie nie widzą powodu, dla którego rozwój sytuacji międzynarodowej mianoby oceniać korzystniej, aniżeli w lecie 1936. Gdyby zaszły jakieś decydujące zmiany w polityce Rzeszy, — to co innego. Ale na razie obowiązuje polityczna racja stanu, taka sama, jak w chwili, kiedy dokonanie przewrotu społecznego we Francji było nie tylko zagadnieniem realnym, ale nawet względnie łatwym. Wbrew wszelkim zapowiedziom, wydarzenia w Clichy **nie są hasłem generalnego ataku.** Można być przekonanym, że nastąpi po nich znów pewien okres „pauzy" i „Nepu". **O cóż więc chodziło?**

Sprawa jest dość skomplikowana — i w najszczególniejszym ujęciu podłoże jej przedstawia się następująco:

W obecnej polityce rosyjskiej, komunizm odgrywa taką samą rolę, jak przed wojną odgrywał **panslawizm.** Jest towarem na eksport. **Jak panslawizm,** o którego metodach „wewnętrznych" mogliby dużo opowiedzieć rodacy z b. Królestwa, **był** czynnikiem **propagandy „wyzwoleniowej"** we wszystkich krajach słowiańskich, które nie miały bezpośredniego kontaktu z Rosją — tak komunizm, likwidowany stopniowo w samej Rosji **stanowi ogromny atut w rosyjskiej polityce światowej.** Za czasów „panslawizmu" wpływy petersburskie grały kolosalną rolę w Serbii, w Czarnogórze, w Bułgarii, w Czechach. Jest to jednak niczym w porównaniu do tych atutów, **które daje Moskwie komunizm.** Dyplomacja rosyjska osiąga dzięki trzeciej międzynarodówce sukcesy, o jakich marzyć nie mogła dyplomacja carska. Czyż jakikolwiek minister Mikołaja II mógłby poszczycić się, że portrety jego monarchy wiszą na wszystkich większych placach w Madrycie, że żołnierze hiszpańscy giną z okrzykiem: **„Niech żyje Moskwa"!** A jednak tego rodzaju sprawozdania mógł słać ze stolicy Hiszpanii sowiecki ambasador Rosenberg. Czy hr. Witte lub inny premier carski mógłby się pochlubić, że na jego polecenie głosują albo nie głosują w parlamentach wielkich państw zachodnich posłowie, którzy mogą wywierać i wpływ na politykę rządu? Że rosyjscy politycy będą reklamowani jako „wodzowie" w Meksyku, w Hiszpanii, w Chinach, w Indiach, we wszystkich koloniach i wreszcie na Zachodzie Europy? Że poseł francuski, komunista Duclos będzie uważał właściwą ojczyznę robotnika francuskiego — **Rosję?** To też wszystkie sekcje trzeciej międzynarodówki, zależne od Kominternu w Moskwie, dają takie atuty polityce rosyjskiej, że **wypuszczanie ich z rąk byłoby największym błędem, jaki Stalin mógłby popełnić.**

I dlatego też na Kremlu nie odnoszą się bynajmniej obojętnie do kłopotów trzeciej francuskiej międzynarodówki. A kłopoty te są bardzo poważne. Z powodów, o których mówiliśmy — francuska sekcja komunistyczna wykonała gwałtowny zwrot na prawo. Zmiana taktyki politycznej datująca się od lipca ub. r. była tak radykalna, że z konieczności musiała wywołać zastrzeżenie wśród zwolenników „czystej" ideologii leninowskiej. Ze strony Trockiego poszedł doskonale zorganizowany atak na **centralę w Moskwie.** Nie oszczędzono przytem naturalnie filii paryskiej. I na lewym skrzydle partii komunistycznej we Francji dojrzewa rozłam, którego niebezpieczeństwo wzrasta z każdym dniem. Walka idzie na ostre.

Co zarzucają trockiści stalinowcom? Po prostu wszystko. Od „zdrady największych ideałów" — aż do „utrwalania systemu rządów burżuazyjnych". Thorez, Duclos, wszyscy przywódcy partii komunistycznej we Francji — **odsadzani są po prostu od czci i wiary marksistowskiej.** Konkurencja niebezpieczna, argumenty, zwłaszcza na tutejszym terenie bardzo groźne — i w perspektywie coraz to większe zmniejszanie się wpływów „oficjalnej" partii komunistycznej we Francji.

Od prawego skrzydła naciska trzecią międzynarodówkę inny nieprzyjaciel, tym bardziej przykry, że swój, że dawny poseł komunistyczny, mer St. Denis, najbardziej czerwonego przedmieścia Paryża, **Doriot** zna się na wszystkich chwytach demagogicznych, zna doskonale wszystkie słabe miejsca swych byłych towarzyszy — **i idzie na całego.** Zdobył St. Denis, zdobywa Asnieres, walczy o przedmieścia Lyonu, broniące się coraz słabiej. Jego wystąpienie z partii komunistycznej miało podłoże osobistych zatargów z prezydium francuskiej sekcji trzeciej międzynarodówki. A tego rodzaju powody są najgorsze, gdyż antypatie osobiste przechodzą w zaciekłą nienawiść, będącą najbardziej dynamicznym elementem w walkach wewnętrznopolitycznych. Doriot wali w przywódców komunistycznych pociskami oskarżeń, z których zarzut **„brania łapówek moskiewskich" i „wysługiwania się obcemu pań-**

(Dokończenie na stronie 7-ej).

Strajk w fabryce samochodów Chryslera.

Sytuację gospodarczą w Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki zaostrzają liczne strajki, ogarniające nieraz dziesiątki czy nawet setki tysięcy robotników. Obecnie wybuchł badrzo groźny strajk w znanej fabryce samochodów Chryslera. Koła przemysłowe przypisują te wstrząsy akcji europejskich fabryk samochodów, które chciałyby się pozbyć groźnego amerykańskiego konkurenta.

Z kraju.

Sabotaż. Nieznani sprawcy usiłowali spalić most drewniany na rzece Muchawiec w pow. kobryńskim przy wsi Zuchowce. Pożar został w porę spostrzeżony i ugaszony.

Świętokradztwo. W Przeczycach pow. jasielskiego włamali się do kościoła parafialnego złodzieje, którzy zdarli ze statuy Matki Boskiej srebrną koronę pozłacaną ze szmaragdami i szafirami oraz zrabowali skarbczyk kościelny. Do kościoła przybywały liczne pielgrzymki na odpusty, dlatego też wywołało wśrod wiernych głębokie oburzenie.

Udusił złodzieja. Gospodarz Iwan Mychaluk ze wsi Biały Las przyłapał wieczorem na kradzieży w swej komorze niej. Jarosława Lesyka z tej samej miejscowości. Gospodarz zarzucił na przyłapanego złodzieja sznur i udusił go. Zwłoki ukrył w szopie pod słomą. Policja aresztowała Michaluka i odstawiła go do dyspozycji władz śledczych w Żółkwi.

Dwoje dzieci spaliło się w łaźni. We wsi Kobylinowo gminy Filipów pow. Suwalski spaliło się w łaźni dwoje dzieci Władysławy Kalinowskiej.

W Olkuszu odbył się pogrzeb śp. Jerzego Oskierki-Kramarczyka, majora dypl. w st. spoczynku, kawalera orderu „Virtuti Militari", krzyża niepodległości, 4-krotnego krzyża walecznych i in., b. członka Związku Walki Czynnej, uczestnika szarży pod Rokitną.

Komisja historyczna przy zarządzie okr. Wlkp. Zw. Harcerstwa Polskiego przystąpiła do realizowania projektu budowy pomnika ku czci poległych harcerzy w Poznaniu. Odlew tablicy z nazwiskami i datami poległych harcerzy zostanie wykonany już w najbliższym czasie.

W zabudowaniach dworskich Hieronima Radziwiłła w Balicach pod Krakowem wybuchł groźny pożar, który przy panującym wietrze zagrażał poważnie pałacowi i całej wsi. Spłonęły dwa wielkie obiekty, napełnione zbiorami i maszynami rolniczymi, wyrządzając szkodę na około 60.000 zł.

Polski lot do stratosfery. W najbliższych dniach zamierzony jest lot do granic stratosfery. Balonem uniosą się kpt. Burzyński i prof. Jodko-Narkiewicz zabierając z sobą przyrządy, potrzebne do przeprowadzenia badań naukowych. Wszystkie przygotowania techniczne są już ukończone.

Encyklika o komuniźmie w języku polskim. Ostatnia encyklika Ojca św. „Divini Redemptoris" o bezbożnym komuniźmie ukaże się również w języku polskim w wydaniu Polskiej Katolickiej Agencji Prasowej.

Tartaki w zamojszczyźnie pracują pełną parą. Mimo iż tartaki w zamojszczyźnie nie posiadają na składach zbyt wielkich zapasów surowca, pracują wszystkie od dłuższego czasu pełną parą, przecierając tak materiał eksportowy, jak i krajowy. Przeciera się nawet ślipry, których do tej pory większość tartaków nie produkowała. Dobre ceny skłaniały szereg majątków w powiatach tomaszewskim, hrubieszowskim, chełmskim, zamojskim oraz innych do sprzedaży dużych partii nie tylko ze sosnowych, ale i dębowych drzewostanów.

Nowe władze Rady Okręgowewej

Pomorskiego PCK.

Torun, 22. 3. W sali posiedzeń rady miejskiej w Toruniu odbyło się wczoraj zebranie wyborcze Pom PCK., na którym dokonano wyboru 40 członków i 20 zastępców Rady Okręgowej, po czym odbyło się zebranie Rady, które zagaił **dr Ignacy Dziedzic.**

Obradom przewodniczył starosta krajowy **p. Łącki.**

Po odczytaniu i przyjęciu protokółu z ostatniego walnego zgromadzenia oraz po odczytaniu sprawozdań członków zarządu (zamieściliśmy w jednym z poprzednich numerów naszego pisma — dop. red.), udzielono na wniosek komisji rewizyjnej pokwitowania zarządowi i uchwalono program prac na rok 1937. Program prac przewiduje m. in. rozbudowę i reorganizację punktów drogowych, szkolenie sekcyj eksterytorialnych, przeprowadzenie kursów sióstr pog.-san., szerzenie higieny na wsi przez organizowanie kursów wśród młodzieży, ziemianek i gospodyń wiejskich, zorganizowanie kolonii letniej dla kół młodzieży i szkolić opiekunów na zjazdach.

W dalszej kolejności przyjęto przedstawiony preliminarz budżetowy na rok 1937 i przystąpiono do wyboru nowych władz.

Nowy zarząd Okręgu Pom. PCK. wybrano w składzie pp.: **prezes — dr Ignacy Dziedzic, I wiceprezes — Irena Łącka, II wiceprezes — dr Czesław Bydałek, sekretarz — dr Maria Jachimowska, skarbnik — nacz Stanisław Żmurko, zast. skarbnika — dyr. Stanisław Tobolewski, szef san. — nacz. dr. Bogumił Krippendorf, zastępca szefa san. — dr Jan Betlejewski, szef zaopatrzenia — płk dr Leon Strehl, zastępca szefa zaopatrzenia — mjr dr Marian Dietrich, członkowie: ks. prałat dr Franciszek Jank i kier. szkoły spec. Jan Rychack.**

Delegatami do Rady Głównej wybrano pp.: starostę krajowego **Wincentego Łąckiego i Zofię Szubertową z Bydgoszczy.**

Członkami okręgowej **komisji rewizyjnej** wybrano pp.: **nacz. B. Bilewicz-Stankiewicza, prokurenta M. Starka i prokurenta B. Zarembę;** jako zastępców wybrano pp.: **dyr. E. Januszkiewicza, Wł. Kotlińskiego i prezesa H. Tytulskiego.**

Komisję okręgową kół młodzieży PCK. wybrano w składzie pp.: **insp. L. Adamowicza, dyr Marię Dadlezównę, S. Sadowskiego, dr Marię Śliwińską i dyr. Marię Szpręglewską.**

Po załatwieniu zgłoszonych wniosków, przewodniczący zebranie zamknął.

Kopalnia bursztynu w pow. tucholskim.

Wizyta u właściciela kopalni węgla brunatnego „Teresa" w Gostyczynie

Tuchola. (fm) Ostatnio prasa polska i pomorska rozpisywała się szeroko o wykryciu kopalni bursztynu w Gostyczynie, pow. tucholskiego, gdzie ma powstać eksploatacja tego rzadkiego kruszca na większą skalę.

Właściciel kopalni węgla brunatnego p. Ostrowski komunikuje, że **wiadomość o bursztynie do prasy krakowskiej podał Wyższy Urząd Górniczy w Krakowie.** Historia odkrycia ma się następująco:

W pokładach nadwęglowych robotnicy znaleźli **pewne ilości bursztynu oraz porfiry i dolomity** przy przekopywaniu chodników. Okazy te zabrał następnie do zbadania delegat W. U. G. Robotnicy jednak nie kopali dalej śladem swych zdobyczy, lecz w kierunku znalezienia nowych pokładów węgla brunatnego.

Czy powstanie w Gostyczynie zapowiadana kopalnia bursztynu, dolomitu i porfiru, nic konkretnego o tym tu jeszcze **nie wiadomo,** gdyż na sfinansowanie tego przedsięwzięcia potrzebaby było większych sum, których jednak właściciel nie posiada.

Natomiast w **kopalni węgla brunatnego** pracuje obecnie 13 robotników i jest możliwość powiększenia eksploatacji. Ilość węgla oblicza p. Ostrowski na około 160 do 180 lat. Kopalnia sprzedaje obecnie węgiel 3-ch gatunków, w cenie 55 gr, 45 gr i 20 groszy za centnar. Węgiel kupują przeważnie młyny, tartaki, gorzelnie, i okoliczni rolnicy. Węgiel wydobywa się z dwóch pokładów 2,20 i 2,45 m grubości. Z początkiem roku zamierza właściciel wydobywać węgiel z nowych pokładów i założyć brykietownię.

Przy kopaniu chodników natrafiają robotnicy również na pokłady żwiru i kwarcytu.

Właściciel, p. Ostrowski, zauważa, że węgiel brunatny w Polsce zużywa się przeważnie na spalanie, gdy tymczasem w innych krajach **przeznaczają węgiel brunatny na przeróbki,** jak terpentynę, benzynę, parafinę, oleje skalne i farby drukarskie. Wtedy z jednego ctr węgla za 50 groszy wydobyć można w przeróbce chemicznej wartość 4—5 zł. Może i nas zainteresuje przeróbka węgla brunatnego?

—::—

Przywrócenie tytułów naukowych.

Moskwa. (PAT). Rada komisarzy ludowych ZSRR, celem zachęcenia do pracy naukowej i podniesienia kwalifikacji pracowników naukowych, przywróciła zniesione przez rewolucję październikową stopnie naukowe: **kandydata nauk, doktora, docenta, asystenta, profesora.** Istniejące dotychczas ustawy dotyczące stopni naukowych zostały anulowane.

Ze świata.

— **Książęca para holenderska** opuszcza zamek Mittelsfeld w Austrii celem udania się na włoską Rivierę. Ks. Bernard przed wyjazdem wystosował do namiestnika prowincji Salzburg pismo z podziękowaniem za okazaną gościnę oraz za poszanowanie ich incognito. (A w Krynicy?)

— **W Moskwie kwitnie spekulacja mieszkaniowa.** Urzędnicy, którzy mają przydzielone mieszkania lub pokoje w Moskwie w razie przeniesienia ich na powincję rezerwują sobie te mieszkania na podstawie istniejących przepisów, a następnie sprzedają je, biorąc nieraz po 10.000 rubli odstępnego. W chwili obecnej istnieje w Moskwie, według urzędowych danych, około 300.000 m kw. zarezerwowanej w ten sposób powierzchni mieszkalnej, czyli około 60 6-piętrowych domów. Dzienniki domagają się surowych zarządzeń celem ukrócenia spekulacji.

— **U południowych wybrzeży Korei** zatonął prom. 24 pasażerów znalazło śmierć w morzu.

— **Na linii Białogród—Sarajewo** nastąpiło zderzenie pociągów. Trzy osoby utraciły życie.

— **Skutkiem pęknięcia przewodów gazowych** cała dzielnica miasta Nantes we Francji uległa zatruciu. Dotychczas stwierdzono trzy wypadki śmiertelnego zatrucia. W szpitalu miejskim 2 zatrutych znajduje się w agonii, 5 osób ciężko, a 15 lżej.

— **Berliński trybunał ludowy skazał** Helmutha Hirscha, żyda z pochodzenia, na karę śmierci za działalność antypaństwową.

— **Samolot lotniczki Earhart,** dokonywującej lotu dokoła świata uległ katastrofie w Honolulu. Samolot spadł z wysokości 300 m, rozbił się i stanął w płomieniach. Lotniczka i jej dwaj towarzysze wyszli bez szwanku.

— **Policja szwajcarska aresztowała adw. Rosenbauma,** syna zmarłego niedawno konsula litewskiego w Palestynie. Aresztowanemu zarzuca się organizowanie na terenie Szwajcarii pomocy zbrojnej dla rządu madryckiego.

— **500 bandytów zaatakowało niespodzianie miasto Ilan,** położone o 4.000 km na północno-wschód od Charbinu. Po wyważeniu bram miasta bandyci ograbili szereg domów i podpalili wiele budynków, masakrując licznych mieszkańców. Po 4-godzinnej walce, w której zginął jeden żołnierz japoński i jeden policjant mandżurski, bandyci zostali odparci. Liczba zmasakrowanych przez bandytów obywateli jest dotychczas nieznana.

— **Londynie odbyło się doroczne zgromadzenie związku prasy zagranicznej,** na którym ustępujący prezes związku korespondent PAT dr Stefan Litauer (oczywiście żyd!) złożył sprawozdanie z całorocznej działalności. Dr. Litauera obrano ponownie na prezesa związku.

— **W południowej Afryce w Germiston,** w kopalni Simmer Jack zostało zatrutych gazami 40 tuziemców, którzy pomimo natychmiastowej pomocy zmarli. W szpitalu znajduje się 50 ofiar zatrucia, wśród nich jest 29 Europejczyków, których stan nie wzbudza obaw.

M. MATKOWSKI.

Strzał na schodach

POWIEŚĆ

3)

(Ciąg dalszy).

— Ja, panie komisarzu! — przerwała mu gwałtownie pani Heiman — ja mąm pana objaśnić? Cóż ja mogę wiedzieć. Nigdy w życiu nie widziałam tego człowieka. Myślałam, że to pan mi objaśni... To okropne, to straszne...

— Proszę pani... — przez uchylone drzwi zajrzała wystraszona Frania. Komisarz zmarszczył brwi i energiczne ramię w granatowym mundurze usunęło z przed drzwi służącą.

— Ale ja muszę coś powiedzieć — oponowała.

— Kiedy się państwo sprowadzili? — Komisarz Pietraszek oparł ostrze ołówka na niezapisanej kartce notesu.

— Wczoraj dopiero... wczoraj wieczór, panie komisarzu... Wóz meblowy się spóźnił, więc pakować skończyliśmy już po szóstej, a zanim tu przyjechaliśmy, zanim się rzeczy wniosło do mieszkania było już chyba po północy. Straszne zmęczenie... ledwie trzymałam się na nogach... Zaraz też poszliśmy spać... Boże! — wykrzyknęła, nagle zrywając się z miejsca — i ja spałam, gdy tuż obok...

— Niech się pani uspokoi — rzekł trochę szorstko komisarz. — Proszę mi powiedzieć, czy przy wnoszeniu rzeczy do mieszkania była pani obecna?

— Oczywiście, ja i mój mąż... Mój mąż stał na dole w bramie a ja z Franią na schodach i w mieszkaniu... Czego chcesz moja droga? Czy nie widzisz, że jestem zajęta – rzuciła gniewnie w stronę Frani, która pod łokciem stojącego w drzwiach policjanta dawała swej pani jakieś znaki.

— A przy wynoszeniu rzeczy z poprzedniego mieszkania? — pytał dalej komisarz.

— Naturalnie...

— Przez cały czas, aż do zamknięcia wozu?

— No nie, mój mąż musiał odejść na jakiś czas koło piątej — wezwano go z biura. Pan komisarz może sprawdzić; a ja przed szóstą wstąpiłam do najbliższej cukierni wypić szklankę herbaty. Byłam bardzo zmęczona, pan rozumie... mieszkanie w strasznym stanie, nie ma gdzie usiąść, odpocząć.

— Czy tapczan był jeszcze w mieszkaniu, gdy pani je opuszczała?

— Doprawdy nie pamiętam... w takim rozgardiaszu! Może był, może i nie... Ale Frania będzie wiedziała. Franiu!

— Sam ją zapytam — przerwał żywo komisarz.

Mały człowiek w brązowym garniturze zajrzał przez drzwi.

— Już skończyłem panie komisarzu...

— A to pan... dziękuję doktorze...

— Idę już, przygotuję panu raport. Sprawa jasna: kula rewolwerowa w samo serce i to z bardzo bliska... żadnych śladów walki...

— Zdjęcie zrobione? — zwrócił się komisarz do policjanta. — Dobrze, można zabrać ciało, a pani — zwrócił się do Heimanowej — poda mi łaskawie adres swego poprzedniego mieszkania, firmy, która wynajęła wóz meblowy i biura męża... Dziękuję, służąca pani...

Frania energicznie odsunęła łokieć policjanta.

— Bo to ja proszę pani chciałam powiedzieć, że ten tapczan to wcale nie nasz tapczan!

— Jak to nie nasz? — wykrzyknęła, zrywając się z miejsca pani Heiman, ale komisarz Pietraszek już ją uprzedził i stanął tuż przed Franią.

— A skądże to panienka wie?

— A bo nasz był bez pomponów, a ten ma po jednym przy obu wałkach... Prawda, że obicie takuteńkie, tylko że nowe, a nasze było już wytarte gdzieniegdzie, a przy tym nasz tapczan był szerszy a niższy, a ten wyższy jest i węższy. No i te łachy w środku też nie nasze.

— Więc gdzież nasz?! — wykrzyknęła pani Heiman.

— A gdzież ma być... Frania wzruszyła ramionami — stoi u pana w gabinecie, tylko tak gratami zawalony, że go ledwo widać...

— I pani nie zauważyła wczoraj, że dwa tapczany wniesiono? — Komisarz spojrzał niedowierzająca na panią Heiman.

— Mój Boże, taka byłam zmęczona i zresztą tyle mamy tych mebli, po prostu straciłam rachubę.

Komisarz Pietraszek poszedł jeszcze raz obejrzeć tapczan, z którego usunięto już trupa. Obejrzał go uważnie i skubiąc palcami starannie wygolony podbródek, zamyślił się nad czymś głęboko.

W tej chwili zadzwonił telefon.

Komisarz Pietraszek sięgnął po słuchawkę:

— Hallo!... Tak, tu mieszkanie państwa Heiman, kto mówi?... Owszem... zauważyliśmy to właśnie przed chwilą... Nie, nie... zajmiemy się tym sami! Dowidzenia...

Położył słuchawkę i spojrzał na panią Heiman, przysłuchującą się ciekawie.

— Pani Helena Westen, co wie pani o tej osobie?

— Westen? Ona mieszka nawprost nas, drzwi w drzwi... to jest mieszkała, bo teraz, gdyśmy się wyprowadzili... Czy to ona dzwoniła?

Milcząc komisarz Pietraszek zapisywał coś w notesie.

— — — — — — — —

Felicja Westen dziurawiła końcem parasolki leżące u jej stóp liście.

— Jak to dobrze, że znalazłeś dla mnie chwilę czasu — mówiła. — Takich cudnych dni jesiennych nie będzie już wiele.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Dział Gospodarczy

Za kulisami Zw. Eksporterów Drobiu.

Jak Jojne Gothelf wydobył od Skarbu Państwa milionową premię?

Rząd polski w trosce o utrzymanie równowagi naszego bilansu handlowego i wzmożenie naszej ekspansji eksportowej w wyjątkowych wypadkach, gdzie okoliczności i koniunktura na zagranicznych rynkach odbiorczych tego wymagają, na zasadzie odpowiednich wniosków i opinii kompetentnych instytucyj społeczno-gospodarczych wyznacza premie eksportowe za tzw. „pionierski" eksport, aby zainteresowane firmy eksportowe uchronić od możliwych **efektywnych** strat przy takich pionierskich transakcjach eksportowych. Dobre intencje miarodajnych czynników rządowych w tym kierunku zasługują na całkowite uznanie, o ile te premie wywozowe wychodzą na pożytek **ogółowi** w danej branży zainteresowanych jednostek i gospodarstwu krajowemu.

Tymczasem nie można tego powiedzieć o premii wywozowej, wyznaczonej w ubiegłym roku za wywóz żywych kur zagranicę i sprawa ta wymaga wszechstronnego wyjaśnienia. Zakulisowe okoliczności w tym wypadku nastręczają dużo poważnych zastrzeżeń i mogą służyć jako żywy przykład nieuczciwych machinacyj systematycznie uprawianych przez gothelfowsko-szabesgojską mafię z łona i otoczenia kierownictwa Polskiego Związku Eksporterów Drobiu.

Aby uzasadnić wobec czynników rządowych konieczność premiowania wywozu żywych kur (tj. surowca), kierownictwo związkowe wspólnie z „uprzywilejowanym" na terenie związku Jojne Gothelfem, a w ścisłej tajemnicy przed ogółem zainteresowanych członków-eksporterów, spreparowało ad hoc kalkulację strat, w której wykazano przy wywozie kur zagranicę „efektywną" stratę dla eksportera 73 groszy na kilogramie. Na zasadzie tej „kalkulacji" i odpowiedniej opinii kierownictwa związkowego jak instancji w tej branży miarodajnej, premia została uzyskana od Skarbu Państwa w wysokości pokrywającej wykazaną stratę, tj. 73 groszy od kilograma, w tym czasie, **kiedy kilogram kur w zakupie nie kosztował więcej jak 70 do 75 groszy.**

Jest rzeczą nawet dla laika zrozumiałą, że jakakolwiek premia nie powinna pokrywać w 100% ceny zakupu, bo w takim wypadku wywozu nie dokonywa dany eksporter, a Skarb Państwa, a eksporter tylko „bawi się" w eksport na rachunek Skarbu. A jeszcze więcej podejrzanym jest fakt, że o przyznaniu wspomnianej premii nikt z zainteresowanych członków organizacji związkowej, poza Gothelfem, nie został w swoim czasie poinformowany. To też, zanim ogół eksporterów zorientował się w sytuacji premiowej, **jedyny tylko Gothelf** zdołał wywieźć niezliczone wagony kur i zagarnąć w ten podstępny sposób przeszło milion złotych premii wywozowej od Skarbu Państwa oraz otrzymał wysokie odznaczenie za pionierski eksport.

W tej podstępnej i kosztownej dla Skarbu Państwa machinacji najwydatniejszą pomoc Gothelfowi okazali usłużliwi dla niego i sprzysiężeni z nim szkodnicy społeczno-gospodarczy z kierownictwa związkowego. Ale nie mniej zadziwiające jest, jak tego rodzaju bezprzykładna premia mogła przejść bezkrytycznie przez inne instancje opiniodawcze i kontrolujące działalność związkową, mianowicie przez referat do spraw drobiarskich Związku Izb i Organizacyj Rolniczych oraz Ministerstwa Przemysłu i Handlu?

A kto skonstatuje, ile paszy, wody, piasku itp., ładowanych razem z kurami do wagonów plombowanych na stacjach załadowczych i jako transport tranzytowy na polskiej granicznej stacji wyjściowej nie otwierany, wywieziono pod rubryką „premiowanych kur"?

Jest najwyższy czas, ażeby tymi i innymi społeczno - państwowo szkodniczymi sprawkami kierowników związkowych i Gothelfów zechciały szczegółowo zainteresować się kompetentne władze.

Fachowiec.

Rolnikom pod rozwagę

przy kupnie narzędzi rolniczych.

Jesteśmy świadkami częstszego w ostatnich czasach pojawiania się w handlu ulepszonych narzędzi rolniczych. Jest to rzeczą zdrową i pożądaną, gdyż przy pomocy coraz to lepszych narzędzi pracy, rolnictwo nasze będzie mogło spełnić swe dążenie do stopniowego unowocześniania sposobów gospodarowania.

W ostatnich dniach pojawił się w handlu na przykład lekki, wyjątkowo celowo zbudowany, a tani obsypnik włościański N. O., zbudowany przez fabrykę Unia-Ventzki w Grudziądzu. Tego rodzaju fabryczny obsypnik jest już oddawna poszukiwany przez większość rolników, głównie na lżejszą glebę, lub tam, gdzie brak środków na zakup cięższych, a zatem droższych obsypników.

Poza tym ukazały się na rynku także brony druciane do niszczenia chwastów, tzw. zgrzebła. Ponieważ są lekkie i elastyczne, a przy tym tak skonstruowane, że nie uszkadzają roślin, mogą oddać polskiemu rolnikowi pierwszorzędne usługi. Świadectwo dojrzałości zdały zgrzebła te już w ubiegłych latach, m. in. w Niemczech, gdzie stwierdzono, że koszt nabycia takiego zgrzebła już w drugim roku pracy amortyzuje się. Wytwórcą i tych zgrzebeł jest wspomniana fabryka Unia-Ventzki.

Tych kilka uwag należy wziąć pod rozwagę przy kupnie narzędzi przed zbliżającymi się pracami rolnymi.

Zniżki kolejowe na Targi Poznańskie.

Na tegoroczne Targi Poznańskie wzorem lat ubiegłych Ministerstwo Komunikacji przyznało zniżki kolejowe w wysokości 75% w drodze powrotnej. Zniżkę uzyskuje się indywidualnie na podstawie karty uczestnictwa, którą wydają kolejowe kasy biletowe przy wykupie biletu do Poznania. Karty uczestnictwa przedkłada się w kasach wejściowych na Targi, gdzie otrzymuje się nalepkę upoważniającą do wykupu biletu powrotnego za ¼ ceny normalnej oraz do uzyskania karnetu zniżek w Poznaniu.

Zniżki dla przyjezdnych z zagranicy są udzielane zarówno na kolejach zagranicznych jak i Polskich na podstawie legitymacji targowej, którą można zakupić we wszystkich konsulatach polskich. Legitymacja upoważnia do bezpłatnej wizy, zniżek na kolejach zagranicznych w wysokości od 25% wzwyż w obie strony i do zniżki na kolejach polskich w wysokości 33% w obie strony. Oprócz powyższych zniżek organizowane są w kraju pociągi popularne z Warszawy, Wilna, Gdyni, Krakowa, Bydgoszczy i szeregu innych miejscowości. Jednocześnie przybędą wycieczki z zagranicy — z Francji, Niemiec, Belgii, Holandii, Austrii, Czechosłowacji i z Anglii.

Cztery dni świąteczne w tygodniu targowym wzmogą znacznie ruch przyjezdnych.

Produkcja samochodów w Polsce.

W dn. 20 bm. odbyła się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu pod przewodnictwem dyrektora departamentu przemysłu i rzemiosła p. M. Kandla konferencja w sprawie programu i metod uruchamiania produkcji samochodowej w Polsce przez firmę Lilpop, Rau i Loewenstein oraz zainteresowany przemysł pomocniczy.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele zainteresowanych ministerstw, Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, Związku Izb Rzemieślniczych, Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych i grupy motoryzacyjnej Pol. Zw. Przem. Metalowych — łącznie około 80 osób. Na konferencji tej p. dyrektor departamentu Kandel przedstawił na tle wytycznych rządu, odnoszących się do całokształtu rozwoju motoryzacji w kraju, zasady współdziałania przemysłu pomocniczego z firmą Lilpop, Rau i Loewenstein oraz P. Z. Inż. Ponadto dyr. Kandel wyłożył na konferencji tej konkretny program stopniowego przechodzenia na produkcję w okresie 4-letnim oraz szczegółowy program prac na 1937 r.

Z programu tego wynika, że przemysł pomocniczy oraz firma Lilpop, Rau i Loewenstein przeprowadzą w ciągu 1937 roku przygotowania do produkcji na 1938 r. szeregu ważniejszych części podwozi, a m. in. ramy, koła, resory, części przedniej osi, chłodnice, elementy, skrzynki biegu, zespół tylnego mostu oraz szereg części metalowych do podwozi ciężarowych. W toku wyczerpującej dyskusji wyjaśniono szereg zasadniczych postulatów przemysłu pomocniczego, uzgodniono program produkcji na 1938 r. oraz ustalono terminy wszelkich prac przygotowawczych, które mają być zakończone do końca czerwca br.

Rzemiosło a Targi Poznańskie.

Izba Rzemieślnicza w Toruniu podaje do wiadomości, że tegoroczne Targi Poznańskie połączone z Ogólno-Polskimi Targami Rzemieślniczymi, odbędą się w czasie od 2 do 9 maja. Rzemiosło województwa pomorskiego bierze udział w targach w stoisku zbiorowym, urządzonym przez Izbę Rzemieślniczą w Toruniu. Przez cały czas trwania targów obecny będzie w stoisku zbiorowym specjalny kierownik, który zainteresowanym udzielać będzie na żądanie informacyj odnośnie do produkcji firm reprezentowanych na stoisku. Koszta udziału są przystępne, gdyż 1 m² kosztuje tylko 5 zł. Transport eksponatów korzystać będzie z ulgowej opłaty.

Wszelkie informacje, formularze zgłoszeń itp. otrzymać można w biurze Izby Rzemieślniczej w Toruniu, ul. Św. Katarzyny 9/11. Termin zgłoszenia upływa z dniem 31 marca 1937 roku.

Odmrożenie niemieckich należności tranzytowych.

Jak się dowiaduje agencja „Iskra", z wynoszącej blisko 97 milionów złotych kwoty należności polskich kolei państwowych, zamrożonych w Niemczech, a przypadających za tranzyt wschodnio-pruski, do chwili obecnej zostało odmrożonych około 34,5 milionów złotych.

Sprawa odmrożenia tych należności stanowiła przedmiot układu, zawartego w dn. 31 sierpnia roku ubiegłego. Należy przypomnieć, że układ ten przewiduje całkowite odmrożenie niemieckich należności tranzytowych w ciągu 19 miesięcy, tzn. do 1-go kwietnia 1938 r.

Sprawy podatkowe drobnego kupiectwa a urzędy skarbowe.

Wyniki konferencji przestawicieli Izby Przdm.-Handl. z dyr. Izby Skarbowej

Pomiędzy dyrektorem Izby Skarbowej, p. Stefanem Sieradzkim, a przedstawicielami Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, z p. prez. Kałamajskim na czele, odbyła się konferencja, celem omówienia niektórych aktualnych zagadnień podatkowych. Na pierwszy plan wysunięte zostały kwestie związane z **wymiarem podatków dla drobnych płatników,** którym warunki ekonomiczne nie pozwalają na prowadzenie ksiąg handlowych. Pan dyrektor Izby Skarbowej ustosunkował się przychylnie do postulatów zgłoszonych przez Izbę Przemysłowo-Handlową. Zapiski tych płatników, którzy nie są w stanie prowadzić ksiąg handlowych, są przy wymiarze podatków brane pod uwagę, o ile są należycie prowadzone, i o ile zawierają kompletny materiał, np. wszystkie transakcje zakupów, udowodnione fakturami, względnie w braku tychże tzw. dowodami wewnętrznymi. Dyrektor Izby Skarbowej zwrócił uwagę na to, że zdarzają się przykre wypadki, iż płatnicy prowadzący zapiski, pomijają celowo niektóre transakcje, aby w ten sposób płacić mniej podatku. Tego rodzaju fakty szkodzą wszystkim tym płatnikom, którzy prowadzą swoje zapiski względnie księgi handlowe rzetelnie, i winny być przez zorganizowane życie gospodarcze ostro napiętnowane. W dalszym ciągu oświadczył dyrektor Izby Skarbowej, że dla władz skarbowych jest b. pożądane rozszerzanie się kręgu płatników, prowadzących księgi handlowe, względnie należyte i wiarogodne zapiski. Dzięki temu, jak również wskutek upowszechnienia się instytucji biegłych, powołanych w porozumieniu z samorządem gospodarczym, urzędy skarbowe będą mogły całkowicie zrezygnować z informacyj innych osób, które już dzisiaj mają zresztą — zgodnie z ordynacją podatkową — znaczenie li tylko uboczne i wyjaśniające.

Szerszą dyskusję wywołała sprawa ksiąg handlowych. Przedstawiciele Izby Przemysłowo-Handlowej wskazali przede wszystkim na to, że kupcy z innych województw niejednokrotnie wstrzymują się od zakupów na terenie naszej Izby, gdyż tutaj kupcy i przemysłowcy prowadzą księgi handlowe, wykazując nazwiska odbiorców, a to niektórym odbiorcom jest niewygodne, gdyż tą drogą ujawnione zostają ich zakupy. Dyrektor Izby Skarbowej oświadczył, że sprawę tę poruszy na terenie Ministerstwa Skarbu, gdyż w pełni ocenia znaczenie tego problemu dla okręgu naszej Izby.

Dłuższą dyskusję wywołała **sprawa prawidłowości ksiąg handlowych.** W wyniku tej dyskusji zostanie wydany przez dyrektora Izby Skarbowej okólnik do podległych władz skarbowych, by usterki formalne co do prawidłowości ksiąg były należycie przez władze skarbowe oceniane i to w zależności od tego, jakich rozmiarów jest odnośne przedsiębiorstwo, jaki jest jego stopień organizacji itp. Rozumie się jednak, że pod miano usterek nie mogą podpadać w żadnym wypadku umyślne pominięcia w księgowaniu obrotów, czy dochodów. W odniesieniu do takich uchybień, przedstawiciele Izby Przemysłowo-Handlowej domagali się energicznej ingerencji ze strony władz skarbowych, gdyż w interesie całokształtu życia gospodarczego leży, by wytworzyła się atmosfera zaufania i harmonijnej współpracy między sferami gospodarczymi a urzędami skarbowymi.

Osobno zwrócono uwagę na **stare zaległości podatkowe** i na kwestię upomnień niesłusznie doręczanych podatnikom.

Dyrektor Izby Skarbowej podkreślił, że przy płaceniu podatków, płatnicy niejednokrotnie nie wykazywali względnie nie wskazują, na jakie zależności wpłacona kwota ma być zaliczona. Urzędy Skarbowe zaliczają wówczas odnośne kwoty na zaległe należności podatkowe, zgodnie z przepisami instrukcji rachunkowo-kasowej, i to często na inne należności niż to u siebie odnotuje płatnik. To stanowi właśnie główny powód nieporozumień z urzędami skarbowymi. Płatnik ma jednak prawo żądania wyciągów z ksiąg bierczych Urzędu Skarbowego i dobrzeby było, żeby w takich wypadkach następowało uzgodnienie księgowań. Izba Przemysłowo-Handlowa wystąpiła już do władz o ulgi w zakresie opłat stemplowych od wyciągów z ksiąg bierczych.

W końcu wskazać należy na omawianą niedawno w organizacjach gospodarczych i prasie kwestię żądania przez władze skarbowe danych z ksiąg handlowych kupców i przemysłowców. Sprawa ta była już przedmiotem interwencji ze strony Izby Przemysłowo-Handlowej i została przez Izbę Skarbową przychylnie dla płatników potraktowana.

Pan dyrektor Izby Skarbowej wysunął pewną koncepcję w tym zakresie, mającą ustalić „modus vivendi" na przyszłość. Izba Przemysłowo-Handlowa po skomunikowaniu się z organizacjami gospodarczymi rozpatrzy to zagadnienie i przedstawi Izbie Skarbowej swoje uwagi, starając się iść tak po linii interesów sfer gospodarczych jak i interesów Skarbu Państwa, gdyż sprawiedliwe wymiary podatkowe stanowią wspólny interes tak Skarbu Państwa jak i sfer gospodarczych.

St. Szukalski, Bydgoszcz.

Notowania z ostatnich dni za 100 kg.

Bydgoszcz, dnia 20 marca 1937 r.

Koniczyna czerwona 110,00—145,00; Koniczyna szwedzka 180,00—210,00; Koniczyna biała 110,00—140,00; Koniczyna żółta w łuskach 27,00—32,00; Koniczyna żółta odłuszczona 60,00—65,00: Przelot 62,00—68,00; Rajgras angielski 80,00—90,00; Tymotka 22,00—25,00 Seradela 22,00—25,00; Wyka latowa 20,00—22,00; Peluszka 21,00—23,00; Groch Wiktoria 21,00—25.00 Groch polny 20,00—22,00; Groch zielony 21,00—25.00; Rzepak zimowy 54,00—57,00; Rzepik letni 52,00—54,00 Len 53,00—55,00; Mak niebieski 62,00—66,00; Mak biały 100,00—110,00; Łubin żółty 14,00—15,00 Łubin niebieski 12,00—13,00 Gorczyca 27,00—30,00; Tatarka 22,00—24,00; Konopie 00,00—00, 00.

Niezwykłe losy relikwii bł. Andrzeja Boboli.

(KAP) Wobec zbliżającej się kanonizacji błogosławionego Andrzeja Boboli warto zaznaczyć, iż relikwie tego wielkiego męczennika mają swoją niezwykłą zaiste historię.

Po okrutnym zamordowaniu bł. Andrzeja przez kozactwo (16 maja 1657) zwłoki jego złożono w podziemiach kościoła oo. jezuitów w Pińsku. Były to czasy burzliwe. Kościół i klasztor piński niszczyły wojny i pożary. Po latach 45 w tych warunkach zatarła się nawet pamięć, gdzie się znajduje trumna o. Andrzeja. Odnaleziono ją dopiero w 1702 r. i to, jak świadczą kronikarze Tow. Jezusowego, wskutek ukazania się bł. Andrzeja przełożonemu pińskiego kolegium. Wielki męczennik kazał odłączyć trumnę swą od innych i wskazał niszę, w której była ukryta. Trumnę tę umieszczono wówczas na miejscu widocznym. Niejednokrotnie dokonywano rewizyj kanonicznych zwłok o. Andrzeja. W 1730 r. komisja złożona z kapłanów i lekarzy świeckich stwierdziła, że zwłoki były dobrze zachowane. Rany były okryte zakrzepłą krwią, wcale nie zepsutą.

W r. 1749 Benedykt XIV uznał, iż o. Andrzej Bobola jest „prawdziwym męczennikiem za wiarę". W r. 1773 nastąpiła kasata zakonu jezuitów. Kościół ich w Pińsku objął w posiadanie miejscowy biskup unicki, który opiekował się odtąd trumną męczennika. W r. 1793 carat rosyjski, tępiąc unię, przekazał kościół i klasztor pojezuicki mnichom prawosławnym. Czerńcy nie odważyli się wszakże targnąć na relikwie o. Andrzeja Boboli w obawie gniewu miejscowego ludu, gdyż nawet prawosławni garnęli się do trumny męczennika. Wreszcie generał jezuitów o. Tadeusz Brzozowski wystarał się w Petersburgu o pozwolenie przewiezienia trumny o. Andrzeja do Połocka. Dnia 30 stycznia 1808 r. relikwie spoczęły w kościele zakonnym oo. jezuitów. W 1820 r. jezuitów wydalono z granic państwa rosyjskiego, gdzie ocaleli po kasacie zakonu. Kościół i kolegium połockie objęli oo. pijarzy. Po latach dziesięciu pijarów usunięto z Połocka, a ich świątynię zamieniono na cerkiew. Trumnę o. Andrzeja Boboli zabrali wtedy do siebie oo. dominikanie. Ale po 1864 r. i oni zostali wygnani z Połocka, kościół zaś ich przekazano duchowieństwu świeckiemu.

1849 r. Andrzej Bobola ukazał się w Wilnie o. Korzeniowskiemu, dominikaninowi, **zapowiadając wojnę światową i wskrzeszenie Polski.** Dnia 30 października 1853 r. Pius IX zaliczył o. Andrzeja w poczet błogosławionych. W 1857 r. biskup Żyliński dokonał rewizji kanonicznej relikwii, zabrał dłoń błogosławionego i w tajemnicy przed rządem rosyjskim przesłał ją do Rzymu. Następna rewizja i zmiana szat odbyła się dnia 21 lipca 1906 r. przy czym biskup Symon, sufragan mohylewski, stwierdził niesłabnący wśród wiernych kult błogosławionego. W r. 1912 podczas pożaru kościoła podominikańskiego trumna bł. Andrzeja znajdowała się w wielkim niebezpieczeństwie. Zdołano ją jednak ocalić. Po pożarze ks. Baranowski wybudował osobną kaplicę przy kościele i tam złożył trumnę bł. męczennika. We wrześniu 1917 r. podczas rewolucji rosyjskiej ks. arcybiskup Ropp dokonał ostatniej rewizji relikwii i ubrał je w nowe szaty kapłańskie. W 1919 r. władze bolszewickie usiłowały poddać relikwie bł. Andrzeja „badaniom ich autentyczności", w celu oczywiście sprofanowania. Jednakże śp. ks. arcyb. Cieplakowi udało się temu zapobiec. Wreszcie dnia 23 czerwca 1922 r., gdy zwiększyły się w Sowietach prześladowania religijne, połocki „ispołkom" nie bez wiedzy władz centralnych, dokonał otwarcia trumny błogosławionego i potraktował relikwie w sposób barbarzyński. Stwierdzono jednak w protokule oględzin, iż zwłoki uniknęły rozkładu i „uległy mumifikacji". Relikwie wywiezione zostały do Moskwy i umieszczone w muzeum tzw. „Wystawy Higienicznej Ludowego Komisariatu Zdrowia" (Pietrowka 14), w miejscu niedostępnym dla publiczności. Sowietom niewątpliwie chodziło o uczynienie z relikwii bł. Andrzeja przedmiotem targów dyplomatycznych z Polską. W jesieni tegoż roku o. Edmund Walsch T. J., kierownik misji papieskiej dla ratowania głodujących w Rosji, uzyskał możność wywiezienia relikwii męczennika przez Odesę drogą morską do Rzymu. Dnia 1/XI 1923 r. relikwie te zostały złożone w kaplicy św. Matyldy w Watykanie, a 18 maja 1924 r. przeniesione uroczyście do kościoła Gesu, T. J. w Rzymie, gdzie i obecnie pozostają.

Miejmy nadzieję, że po uroczystej kanonizacji relikwie bł. Andrzeja, ogłoszonego świętym i patronem Polski, jak sam on zapowiedział o. Korzeniowskiemu, powrócą do ojczyzny i znajdą się znowu pod opieką zakonu, który go wydał ku większej chwale kościoła i Polski.

Nowa psia rasa.

Karyntyjski hodowca psów Rudolf Knapp skrzyżował wilczycę z niemieckim bokserem i otrzymał nową psią rasę: wilka-boksera. Anglicy już zaofiarowali hodowcy za dwa szczeniaki 500 funtów szt.

Katolicy a radio.

Jak donosi „Osservatore Romano", dnia 9 marca br. odbyły się wybory do zarządów rad administracyjnych francuskich stacyj radiowych. Walka wyborcza rozegrała się między dwoma największymi organizacjami radiosłuchaczy francuskich — katolickiego związku „Rodziny Radiowej" (Radio Famille) oraz związku radiosłuchaczy liberalnych, pozostających pod wpływem Frontu Ludowego (Radio Liberté), **przy czym znaczną większość głosów uzyskali katoliccy radiosłuchacze.** Tak np. w Paryżu „Radio Famille" uzyskała 286.216 głosów, podczas gdy „Radio Liberté" 251.359. W Strasburgu katolicy otrzymali 82.141 głosów przeciwko 33.638 głosów liberałów; w Lyonie 91.141 głosów przeciw 64.455 itd.

Przy tej okazji „Osserwatore Romano" w obszernym artykule (La radioe i cattolici) napisanym przez prof. Soccorsi, dyrektora watykańskiej stacji radiowej, omawia aktualny i ciekawy problem, mianowicie **jaką obecnie rolę na świecie w radiofonii odgrywają katolicy.**

Ostatnie dane statystyczne wykazują, że w Europie istnieje przeszło **466** radiowych stacyj nadawczych, a w Stanach Zjednoczonych ponad **700.** Ilość aparatów odbiorczych, będących w użyciu, oblicza się na 50 milionów, a ilość zarejestrowanych radiosłuchaczy około 200 milionów. Co rok przybywa nowych zainstalowanych aparatów z górą 6 milionów.

Procentowo biorąc, ilość mieszkańców przypadających na każdy aparat radiowy waha się w różnych krajach zależnie od stopnia kultury, zainteresowań społecznych i artystycznych, przy czym prof. Soccorsi zwraca uwagę, że w Rosji sowieckiej daje się zauważyć w ostatnich latach wzrastająca w wielkim stopniu akcja, popierana przez państwo w dziedzinie radiofonii. Obecnie w Sowietach znajduje się już około 5.200 centrali radiowych i 700.000 zainstalowanych aparatów odbiorczych, a **64 stacje nadawcze** przesyłają audycje, prowadzone w 64 różnych językach, co wynosi w sumie ok. 180.000 godzin radiowych w ciągu roku.

Ta olbrzymia akcja radiowa propagandy sowieckiej wymaga odpowiedniej kontrakcji. Katolicy całego świata skupiają swe usiłowania, aby sprawę radiofonii pod względem moralnym postawić na odpowiednim poziomie. Najlepiej przedstawia się sprawa w tym względzie w następujących krajach:

W Austrii i Irlandii, gdzie same rządy odnoszą się z całym respektem dla potrzeb katolicyzmu i popierają zamierzenia katolickich radiosłuchaczy. **W Holandii, gdzie powstało wyjątkowo silne stowarzyszenie katolickich radiosłuchaczy, które wywiera wielki wpływ na układ programów krajowych audycyj radiowych.** Ponadto w Amsterdamie znajduje się Międzynarodowe Katolickie Biuro Radiofonii, które wydaje specjalne biuletyny, informujące katolików całego świata o sprawach związanych z problemami radia pod względem moralnym i religijnym.

W Stanach Zjedn. wszystkie stacje radiowe znajdują się w rękach prywatnych korporacyj, w tym 6 stacyj należy do Instytutów i Uniwersytetów Katolickich. W Stanach Zjednoczonych tzw. „Rada Narodowa Mężów Katolickich" od dłuższego już czasu podejmuje specjalne starania, mające na celu dostosowanie produkcyj radiowych do potrzeb Akcji Katolickiej. Zdołano już osiągnąć poważne wyniki, zorganizowano mianowicie ponad 100 audycyj tygodniowych, które specjalnie zostały poświęcone zagadnieniom liturgii i apologetyki katolickiej, ujętym w takiej formie, aby były dostępne nie tylko dla wiernych, ale i dla innowierców.

Ponadto z inicjatywy kardynała Hayes'a, arcybiuskupa Nowego Jorku, 45 stacyj, należących do wielkiej korporacji radiowej „National Broadcasting Company" nadaje co tydzień specjalną audycję, zwaną „Godziną katolicką" (Catholic Hour) a poświęconą muzyce kościelnej.

W ten sposób realizuje się w różnych krajach stopniowo polecenie Ojca św., który w czasie audiencji, udzielonej przedstawicielom Katolickiego Międzynarodowego Biura Radiofonii 10 listopada 1936 r. zaznaczył, że **we wszystkich krajach, gdzie powstaje Akcja Katolicka winny być podjęte starania w celu zorganizowania audycyj radiowych, które by jak najlepiej odpowiadały potrzebom apostolstwa.**

Ta, która strzelała do ambasadora.

Była aktorka de Fontange, która dokonała w Paryżu zamachu rewolwerowego na b. ambasadora Francji w Rzymie — hr. de Chambrun.

Automat z narzeczonymi.

W Nowym Jorku ma wielkie powodzenie nowy automat skonstruowany i wynaleziony przez Grahamy Bruta. System tego automatu jest zbliżony do każdego innego automatu z czekoladą lub papierosami. Jedynie różni się tym, że w przedniej części jest umieszczone matowe szkło, na którym przy obracaniu korbki ukazują się obrazy młodych kobiet, blondynek i ciemnowłosych, pięknych i przeciętnych. U dołu automatu znajdują się guziki, które po uprzednim wrzuceniu 1 dolara należy nacisnąć, wówczas wypadnie fotografia kobiety, której się żądało. Fotografia jest opatrzona wszelkimi potrzebnymi danymi, a zatem: imieniem, nazwiskiem, adresem, podany jest wiek oraz wysokość posagu kandydatki do stanu małżeńskiego, tak, że interesant może bezpośrednio zwrócić się pod wskazany adres.

Każda kandydatka, która w ten sposób chce wyjść zamąż, lub zaręczyć się, musi przysłać właścicielowi automatu 3 swoje fotografie i 5 dolarów. Nowość ta cieszy się dużym powodzeniem.

Zwycięzca olimpijski profesorem.

Japończyk Ketei Son, który — jak wiadomo — wygrał na olimpiadzie bieg maratoński, zajął obecnie stanowisko nauczyciela literatury. Przed lekcjami urządza ze swoimi uczniami biegi, w których żadnemu uczniowi nie udało się jeszcze pobić swego profesora.

Północny bastion obronny.

W północnej Europie niedaleko granicy fińskiej i szwedzkiej jest położone małe miasteczko Boden. Miasteczko to jest właściwie jednym potężnym obozem warownym. Pod śnieżną i lodową powłoką ciągną się długie tunele, rowy obronne i gniazda dla karabinów maszynowych i broni pancernej. Każdy żołnierz armii szwedzkiej w służbie czynnej zostaje odkomenderowany na krótki okres czasu do Boden. Nie potrafi jednakże nic powiedzieć o rozkładzie tej olbrzymiej twierdzy, gdyż wprowadzony tam jest z zamkniętymi oczami, natomiast służbę odbywa tylko w obrębie jednego z fortów, co uniemożliwia mu dokładną orientację w całości.

Natomiast oficerowie szwedzcy wtajemniczeni w całość są w rozmowach na temat budowy bastionu północy zupełnymi milczkami.

Miasteczko Boden jest położone na punkcie węzłowym szlaku kolejowego Lulea oraz Sztokholm—Haparanda. Fakt ten zwiększa jeszcze doniosłe znaczenie strategiczne twierdzy bodeńskiej. Według opowiadań mieszkańców tych stron, w początkach bieżącego roku przez dłuższy czas w godzinach nocnych wyładowywano kolosalne zasoby broni maszynowej. Chrzęst żelaza i nieustanny odgłos posuwających się czołgów i dział nie pozwalał spać nielicznej grupie cywilnej ludności.

Cudzoziemcy, którzy czasem przypadkowo udają się do Boden muszą opuścić miasteczko w przeciągu 24 godzin. W odwrotnym razie zostaną deportowani. Zasłona tajemnicy spowija północny bastion Europy. Nikt szanujący wolę i zarządzenia władz wojskowych nie pragnie ten mrok rozproszyć.

Sto franków za każdy pocałunek.

Frederic Larrington jest solidnym londyńczykiem, który nigdy jeszcze nie sprawił przykrości żadnemu policjantowi. Jednakże pewnego wieczoru jegomość ten jadąc swoim autem, był w doskonałym humorze i w bardzo wesołym towarzystwie. Policjant widział nadjeżdżające auto, dokonywujące przedziwne wykrętasy i oto trzeba było wstrzymać ruch uliczny, aby ów szofer z temperamentem nie sprowokował zderzenia z kilku innymi autami. Nieostrożnego kierowcę zatrzymano, a stróż porządku publicznego zeznał, że na przestrzeni 40 m, gdy miał szofera na polu widzenia, ów delikwent, pochyliwszy się ku swej sąsiadce, pocałował ją trzy razy. Sędzia obłożył go karą 3 funtów szterlingów. Jeden funt szterling (100 fr.) za pocałunek, taką więc taryfę ustalono w sądzie londyńskim. P. Larrington uważał, że cena jest nieco wygórowana — ale zapłacił.

OSTROMECKO. Zakończenie uniwersytetu niedzielnego. W niedzielę dnia 21 bm. odbyło się w świetlicy Z. S. w obecności przedstawicieli władz, duchowieństwa i miejscowego społeczeństwa uroczyste zakończenie tegorocznej pracy oświatowej. Po przywitaniu obecnych, kierownik uniwersytetu p. Paetsch nauczyciel z Strzyżawy, przedstawił bilans pracy zimowej, z którego wynikało, że kursów tych odbyło się ogółem 14, w tym jeden wieczór dyskusyjny. Prelegentami byli: miejscowe duchowieństwo, nauczyciele oraz wybitniejsze jednostki społeczeństwa miejscowego i zamiejscowego. Z kolei zabrał głos ksiądz proboszcz Promiński z Boluminka, który w gorących słowach dziękował w imieniu słuchaczy inicjatorom tej akcji i pracownikom na niwie społecznej. Odśpiewaniem hymnu państwowego zakończono tegoroczne wykłady.

Dział Gospodarczy

Za kulisami Zw. Eksporterów Drobiu.

Jak Jojne Gothelf wydobył od Skarbu Państwa milionową premię?

Rząd polski w trosce o utrzymanie równowagi naszego bilansu handlowego i wzmożenie naszej ekspansji eksportowej w wyjątkowych wypadkach, gdzie okoliczności i koniunktura na zagranicznych rynkach odbiorczych tego wymagają, na zasadzie odpowiednich wniosków i opinii kompetentnych instytucyj społeczno-gospodarczych wyznacza premie eksportowe za tzw. „pionierski" eksport, aby zainteresowane firmy eksportowe uchronić od możliwych **efektywnych** strat przy takich pionierskich transakcjach eksportowych. Dobre intencje miarodajnych czynników rządowych w tym kierunku zasługują na całkowite uznanie, o ile te premie wywozowe wychodzą na pożytek **ogółowi** w danej branży zainteresowanych jednostek i gospodarstwu krajowemu.

Tymczasem nie można tego powiedzieć o premii wywozowej, wyznaczonej w ubiegłym roku za wywóz żywych kur zagranicę i sprawa ta wymaga wszechstronnego wyjaśnienia. Zakulisowe okoliczności w tym wypadku nastręczają dużo poważnych zastrzeżeń i mogą służyć jako żywy przykład nieuczciwych machinacyj systematycznie uprawianych przez gothelfowsko-szabesgojską mafię z łona i otoczenia kierownictwa Polskiego Związku Eksporterów Drobiu.

Aby uzasadnić wobec czynników rządowych konieczność premiowania wywozu żywych kur (tj. surowca), kierownictwo związkowe wspólnie z „uprzywilejowanym" na terenie związku Jojne Gothelfem, a w ścisłej tajemnicy przed ogółem zainteresowanych członków-eksporterów, spreparowało ad hoc kalkulację strat, w której wykazano przy wywozie kur zagranicę „efektywną" stratę dla eksportera 73 groszy na kilogramie. Na zasadzie tej „kalkulacji" i odpowiedniej opinii kierownictwa związkowego jak instancji w tej branży miarodajnej, premia została uzyskana od Skarbu Państwa w wysokości pokrywającej wykazaną stratę, tj. 73 groszy od kilograma, w tym czasie, **kiedy kilogram kur w zakupie nie kosztował więcej jak 70 do 75 groszy.**

Jest rzeczą nawet dla laika zrozumiałą, że jakakolwiek premia nie powinna pokrywać w 100% ceny zakupu, bo w takim wypadku wywozu nie dokonywa dany eksporter, a Skarb Państwa, a eksporter tylko „bawi się" w eksport na rachunek Skarbu. A jeszcze więcej podejrzanym jest fakt, że o przyznaniu wspomnianej premii nikt z zainteresowanych członków organizacji związkowej, poza Gothelfem, nie został w swoim czasie poinformowany. To też, zanim ogół eksporterów zorientował się w sytuacji premiowej, **jedyny tylko Gothelf** zdołał wywieźć niezliczone wagony kur i zagarnąć w ten podstępny sposób przeszło milion złotych premii wywozowej od Skarbu Państwa oraz otrzymał wysokie odznaczenie za pionierski eksport.

W tej podstępnej i kosztownej dla Skarbu Państwa machinacji najwydatniejszą pomoc Gothelfowi okazali usłużliwi dla niego i sprzysiężeni z nim szkodnicy społeczno-gospodarczy z kierownictwa związkowego. Ale nie mniej zadziwiające jest, jak tego rodzaju bezprzykładna premia mogła przejść bezkrytycznie przez inne instancje opiniodawcze i kontrolujące działalność związkową, mianowicie przez referat do spraw drobiarskich Związku Izb i Organizacyj Rolniczych oraz Ministerstwa Przemysłu i Handlu?

A kto skonstatuje, ile paszy, wody, piasku itp., ładowanych razem z kurami do wagonów plombowanych na stacjach załadowczych i jako transport tranzytowy na polskiej granicznej stacji wyjściowej nie otwierany, wywieziono pod rubryką „premiowanych kur"?

Jest najwyższy czas, ażeby tymi i innymi społeczno - państwowo szkodniczymi sprawkami kierowników związkowych i Gothelfów zechciały szczegółowo zainteresować się kompetentne władze.

Fachowiec.

Rzemiosło a Targi Poznańskie.

Izba Rzemieślnicza w Toruniu podaje do wiadomości, że tegoroczne Targi Poznańskie połączone z Ogólno-Polskimi Targami Rzemieślniczymi, odbędą się w czasie od 2 do 9 maja. Rzemiosło województwa pomorskiego bierze udział w targach w stoisku zbiorowym, urządzonym przez Izbę Rzemieślniczą w Toruniu. Przez cały czas trwania targów obecny będzie w stoisku zbiorowym specjalny kierownik, który zainteresowanym udzielać będzie na żądanie informacyj odnośnie do produkcji firm reprezentowanych na stoisku. Koszta udziału są przystępne, gdyż 1 m² kosztuje tylko 5 zł. Transport eksponatów korzystać będzie z ulgowej opłaty.

Wszelkie informacje, formularze zgłoszeń itp. otrzymać można w biurze Izby Rzemieślniczej w Toruniu, ul. Św. Katarzyny 9/11. Termin zgłoszenia upływa z dniem 31 marca 1937 roku.

Odmrożenie niemieckich należności tranzytowych.

Jak się dowiaduje agencja „Iskra", z wynoszącej blisko 97 milionów złotych kwoty należności polskich kolei państwowych, zamrożonych w Niemczech, a przypadających za tranzyt wschodnio-pruski, do chwili obecnej zostało odmrożonych około 34,5 milionów złotych.

Sprawa odmrożenia tych należności stanowiła przedmiot układu, zawartego w dn. 31 sierpnia roku ubiegłego. Należy przypomnieć, że układ ten przewiduje całkowite odmrożenie niemieckich należności tranzytowych w ciągu 19 miesięcy, tzn. do 1-go kwietnia 1938 r.

Zniżki kolejowe na Targi Poznańskie.

Na tegoroczne Targi Poznańskie wzorem lat ubiegłych Ministerstwo Komunikacji przyznało zniżki kolejowe w wysokości 75% w drodze powrotnej. Zniżkę uzyskuje się indywidualnie na podstawie karty uczestnictwa, którą wydają kolejowe kasy biletowe przy wykupie biletu do Poznania. Karty uczestnictwa przedkłada się w kasach wejściowych na Targi, gdzie otrzymuje się nalepkę upoważniającą do wykupu biletu powrotnego za ¼ ceny normalnej oraz do uzyskania karnetu zniżek w Poznaniu.

Zniżki dla przyjezdnych z zagranicy są udzielane zarówno na kolejach zagranicznych jak i Polskich na podstawie legitymacji targowej, którą można zakupić we wszystkich konsulatach polskich. Legitymacja upoważnia do bezpłatnej wizy, zniżek na kolejach zagranicznych w wysokości od 25% wzwyż w obie strony i do zniżki na kolejach polskich w wysokości 33% w obie strony. Oprócz powyższych zniżek organizowane są w kraju pociągi popularne z Warszawy, Wilna, Gdyni, Krakowa, Bydgoszczy i szeregu innych miejscowości. Jednocześnie przybędą wycieczki z zagranicy — z Francji, Niemiec, Belgii, Holandii, Austrii, Czechosłowacji i z Anglii.

Cztery dni świąteczne w tygodniu targowym wzmogą znacznie ruch przyjezdnych.

Rolnikom pod rozwagę

przy kupnie narzędzi rolniczych.

Jesteśmy świadkami częstszego w ostatnich czasach pojawiania się w handlu ulepszonych narzędzi rolniczych. Jest to rzeczą zdrową i pożądaną, gdyż przy pomocy coraz to lepszych narzędzi pracy, rolnictwo nasze będzie mogło spełnić swe dążenie do stopniowego unowocześniania sposobów gospodarowania.

W ostatnich dniach pojawił się w handlu na przykład lekki, wyjątkowo celowo zbudowany, a tani obsypnik włościański N. O., zbudowany przez fabrykę Unia-Ventzki w Grudziądzu. Tego rodzaju fabryczny obsypnik jest już oddawna poszukiwany przez większość rolników, głównie na lżejszą glebę, lub tam, gdzie brak środków na zakup cięższych, a zatem droższych obsypników.

Poza tym ukazały się na rynku także brony druciane do niszczenia chwastów, tzw. zgrzebła. Ponieważ są lekkie i elastyczne, a przy tym tak skonstruowane, że nie uszkadzają roślin, mogą oddać polskiemu rolnikowi pierwszorzędne usługi. Świadectwo dojrzałości zdały zgrzebła te już w ubiegłych latach, m. in. w Niemczech, gdzie stwierdzono, że koszt nabycia takiego zgrzebła już w drugim roku pracy amortyzuje się. Wytwórcą i tych zgrzebeł jest wspomniana fabryka Unia-Ventzki.

Tych kilka uwag należy wziąć pod rozwagę przy kupnie narzędzi przed zbliżającymi się pracami rolnymi.

Produkcja samochodów w Polsce.

W dn. 20 bm. odbyła się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu pod przewodnictwem dyrektora departamentu przemysłu i rzemiosła p. M. Kandla konferencja w sprawie programu i metod uruchamiania produkcji samochodowej w Polsce przez firmę Lilpop, Rau i Loewenstein oraz zainteresowany przemysł pomocniczy.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele zainteresowanych ministerstw, Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, Związku Izb Rzemieślniczych, Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych i grupy motoryzacyjnej Pol. Zw. Przem. Metalowych — łącznie około 80 osób. Na konferencji tej p. dyrektor departamentu Kandel przedstawił na tle wytycznych rządu, odnoszących się do całokształtu rozwoju motoryzacji w kraju, zasady współdziałania przemysłu pomocniczego z firmą Lilpop, Rau i Loewenstein oraz P. Z. Inż. Ponadto dyr. Kandel wyłożył na konferencji tej konkretny program stopniowego przechodzenia na produkcję w okresie 4-letnim oraz szczegółowy program prac na 1937 r.

Z programu tego wynika, że przemysł pomocniczy oraz firma Lilpop, Rau i Loewenstein przeprowadzą w ciągu 1937 roku przygotowania do produkcji na 1938 r. szeregu ważniejszych części podwozi, a m. in. ramy, koła, resory, części przedniej osi, chłodnice, elementy, skrzynki biegu, zespół tylnego mostu oraz szereg części metalowych do podwozi ciężarowych. W toku wyczerpującej dyskusji wyjaśniono szereg zasadniczych postulatów przemysłu pomocniczego, uzgodniono program produkcji na 1938 r. oraz ustalono terminy wszelkich prac przygotowawczych, które mają być zakończone do końca czerwca br.

Sprawy podatkowe drobnego kupiectwa a urzędy skarbowe.

Wyniki konferencji przestawicieli Izby Przdm.-Handl. z dyr. Izby Skarbowej

Pomiędzy dyrektorem Izby Skarbowej, p. Stefanem Sieradzkim, a przedstawicielami Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, z p. prez. Kałamajskim na czele, odbyła się konferencja, celem omówienia niektórych aktualnych zagadnień podatkowych. Na pierwszy plan wysunięte zostały kwestie związane z **wymiarem podatków dla drobnych płatników**, którym warunki ekonomiczne nie pozwalają na prowadzenie ksiąg handlowych. Pan dyrektor Izby Skarbowej ustosunkował się przychylnie do postulatów zgłoszonych przez Izbę Przemysłowo-Handlową. Zapiski tych płatników, którzy nie są w stanie prowadzić ksiąg handlowych, są przy wymiarze podatków brane pod uwagę, o ile są należycie prowadzone, i o ile zawierają kompletny materiał, np. wszystkie transakcje zakupów, udowodnione fakturami, względnie w braku tychże tzw. dowodami wewnętrznymi. Dyrektor Izby Skarbowej zwrócił uwagę na to, że zdarzają się przykre wypadki, iż płatnicy prowadzący zapiski, pomijają celowo niektóre transakcje, aby w ten sposób płacić mniej podatku. Tego rodzaju fakty szkodzą wszystkim tym płatnikom, którzy prowadzą swoje zapiski względnie księgi handlowe rzetelnie, i winny być przez zorganizowane życie gospodarcze ostro napiętnowane. W dalszym ciągu oświadczył dyrektor Izby Skarbowej, że dla władz skarbowych jest b. pożądane rozszerzanie się kręgu płatników, prowadzących księgi handlowe, względnie należyte i wiarogodne zapiski. Dzięki temu, jak również wskutek upowszechnienia się instytucji biegłych, powołanych w porozumieniu z samorządem gospodarczym, urzędy skarbowe będą mogły całkowicie zrezygnować z informacyj innych osób, które już dzisiaj mają zresztą — zgodnie z ordynacją podatkową — znaczenie li tylko uboczne i wyjaśniające.

Szerszą dyskusję wywołała sprawa ksiąg handlowych. Przedstawiciele Izby Przemysłowo-Handlowej wskazali przede wszystkim na to, że kupcy z innych województw niejednokrotnie wstrzymują się od zakupów na terenie naszej Izby, gdyż tutaj kupcy i przemysłowcy prowadzą księgi handlowe, wykazując nazwiska odbiorców, a to niektórym odbiorcom jest niewygodne, gdyż tą drogą ujawnione zostają ich zakupy. Dyrektor Izby Skarbowej oświadczył, że sprawę tę poruszy na terenie Ministerstwa Skarbu, gdyż w pełni ocenia znaczenie tego problemu dla okręgu naszej Izby.

Dłuższą dyskusję wywołała **sprawa prawidłowości ksiąg handlowych.** W wyniku tej dyskusji zostanie wydany przez dyrektora Izby Skarbowej okólnik do podległych władz skarbowych, by usterki formalne co do prawidłowości ksiąg były należycie przez władze skarbowe oceniane i to w zależności od tego, jakich rozmiarów jest odnośne przedsiębiorstwo, jaki jest jego stopień organizacji itp. Rozumie się jednak, że pod miano usterek nie mogą podpadać w żadnym wypadku umyślne pominięcia w księgowaniu obrotów, czy dochodów. W odniesieniu do takich uchybień, przedstawiciele Izby Przemysłowo-Handlowej domagali się energicznej ingerencji ze strony władz skarbowych, gdyż w interesie całokształtu życia gospodarczego leży, by wytworzyła się atmosfera zaufania i harmonijnej współpracy między sferami gospodarczymi a urzędami skarbowymi.

Osobno zwrócono uwagę na **stare zaległości podatkowe** i na kwestię upomnień niesłusznie doręczanych podatnikom.

Dyrektor Izby Skarbowej podkreślił, że przy płaceniu podatków, płatnicy niejednokrotnie nie wykazywali względnie nie wskazują, na jakie zależności wpłacona kwota ma być zaliczona. Urzędy Skarbowe zaliczają wówczas odnośne kwoty na zaległe należności podatkowe, zgodnie z przepisami instrukcji rachunkowo-kasowej, i to często na inne należności niż to u siebie odnotuje płatnik. To stanowi właśnie główny powód nieporozumień z urzędami skarbowymi. Płatnik ma jednak prawo żądania wyciągów z ksiąg bierczych Urzędu Skarbowego i dobrzeby było, żeby w takich wypadkach następowało uzgodnienie księgowań. Izba Przemysłowo-Handlowa wystąpiła już do władz o ulgi w zakresie opłat stemplowych od wyciągów z ksiąg bierczych.

W końcu wskazać należy na omawianą niedawno w organizacjach gospodarczych i prasie kwestię żądania przez władze skarbowe danych z ksiąg handlowych kupców i przemysłowców. Sprawa ta była już przedmiotem interwencji ze strony Izby Przemysłowo-Handlowej i została przez Izbę Skarbową przychylnie dla płatników potraktowana.

Pan dyrektor Izby Skarbowej wysunął pewną koncepcję w tym zakresie, mającą ustalić „modus vivendi" na przyszłość. Izba Przemysłowo-Handlowa po skomunikowaniu się z organizacjami gospodarczymi rozpatrzy to zagadnienie i przedstawi Izbie Skarbowej swoje uwagi, starając się iść tak po linii interesów sfer gospodarczych jak i interesów Skarbu Państwa, gdyż sprawiedliwe wymiary podatkowe stanowią wspólny interes tak Skarbu Państwa jak i sfer gospodarczych.

St. Szukalski, Bydgoszcz.

Notowania z ostatnich dni za 100 kg.

Bydgoszcz, dnia 20 marca 1937 r.

Koniczyna czerwona 110,00—145,00; Koniczyna szwedzka 180,00—210,00; Koniczyna biała 110,00—140,00; Koniczyna żółta w łuskach 27,00—32,00; Koniczyna żółta odłuszczona 60,00—65,00: Przelot 62,00—68,00; Rajgras angielski 80,00—90,00; Tymotka 22,00—25,00 Seradela 22,00—25,00; Wyka latowa 20,00—22,00; Peluszka 21,00—23.00; Groch Wiktoria 21,00—25.00: Groch polny 20,00—22,00; Groch zielony 21,00—25.00; Rzepak zimowy 54,00—57.00; Rzepik letni 52,00—54,00 Len 53,00—55,00; Mak niebieski 62.00—66,00; Mak biały 100,00—110,00; Łubin żółty 14,00—15,00 Łubin niebieski 12,00—13,00 Gorczyca 27,00—30,00; Tatarka 22,00—24,00; Konopie 00,00—00, 00.

Z Wielkopolski i Pomorza

NASI SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

Inowrocław.

Biblioteka miejska czynna jest codziennie od godz. 17 do 18, w soboty od 17 do 19.

Biblioteka Tow. Czytelni Ludowych mieszcząca się w Domu Katolickim przy ulicy Plebanka, otwarta jest codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 17—19-tej.

— Biblioteka Kolejow. Przysp. Wojsk. w świetlicy „Ogniska“ przy ul. Magazynowej otwarta w poniedziaki, środy i piątki od godz. 17 do 19-tej.

Karetka sanitarna, tel. 276, czynna dzień i w nocy.

Nocny dyżur apteczny pełni apteka „Pod Lwem“.

Repertuar kin: Słońce: „Jej pierwsza miłość“. Stylowe: „Pat i Patachon jako cyrkowcy“. Świt: „Mój pan mąż“. Mątwy: „Szczęście na ulicy“.

Zakłady Zdrojowe wydają kąpiele. Z Zarządu Zdrojowiska donoszą nam, że po myśli interesów obywatelstwa naszego miasta przyśpieszono otwarcie zakładów zdrojowych, by dać możność korzystania z kąpieli obywatelstwu naszego miasta w okresie przedświątecznym. Kąpiele zwykłe solankowe i natryski czynne będą już z dniem 25 bm. codziennie między godz. 11 przed poł. a 3 po południu.

Odznaczenia w garnizonie inowrocławskim. W miejscowym pułku artylerii odznaczeni zostali za działalność na polu wyszkoleniowym kpt. Kazimierz Rose srebrnym krzyżem zasługi, a por. Stefan Dieńkowski brązowym krzyżem zasługi. — W pułku piechoty za pracę na niwie ogólnowojskowej otrzymali srebrne krzyże zasługi pp. kpt. Fr. Nowicki i kpt. Wł. Symonowicz. Poza tym nastąpił szereg awansów.

Wezwanie do wszystkich mistrzów rzeźnickich Na skutek odbytej konferencji z inicjatywy Bractwa Kurkowego w Inowrocławiu pod przewodnictwem prezesa p. mec. Groblewskiego rozpoczęto wielką akcję zbiórkową słoniny na rzecz doraźnej pomocy świątecznej dla bezrobotnych. Z miejsca ofiarował honorowy członek Cechu Rzeźnickiego p. Fr. Drogowski 10 funtów słoniny, wzywając do dalszych ofiar mistrzów rzeźnickich pp.: Fr. Benedykcińskiego, Leona Benedykcińskiego i Jasińskiego. Niezawodnie apel ten będzie zachętą dla wszystkich innych mistrzów rzeźnickich, by jak najwięcej ofiar złożyli na bezrobotnych naszego miasta na święta.

Z walnych obrad Polsko-Chrześcijańskich Kupców w Inowrocławiu. W sali hotelu Basta odbyło się walne zebranie Tow. Samodzielnych Polsko-Chrześcijańskich Kupców, które zagaił wiceprezes p. R. Kaźmierczak. Przewodniczył zebraniu senior p. Mietliński. Sprawozdania rozpoczął sekretarz p. Szkopek. Towarzystwo liczy 63 członków. Jak niezwykle jest ofiarne kupiectwo inowrocławskie, dowodzą zebrane kwoty pieniężne. I tak w „Tygodniu Niesienia Pomocy Bezrobotnym“ zebrano wśród członków 605 zł, a na Fundusz Obrony Narodowej 4.667 zł w gotówce i w papierach wartościowych. Poza tym złożono szereg dalszych ofiar na cele społeczne i charytatywne. Saldo Towarzystwa wynosi 633 zł. Biblioteka liczy 374 książek. Na wniosek członka komisji rewizyjnej p. L. Posadzego udzielono zarządowi absolutorium. Wybrano następujący nowy zarząd: pp. prezes — R. Kaźmierczak, dalsi członkowie: Dąbrowski, Szkopek, Grześkowiak, B. Wojkowski, L. Kisielnicki, J. Dzioch, Guderian i Kempski; komisja rewizyjna pp.: L. Posadzy, Kubaszewski i Sylw. Lewandowski; sąd honorowy pp.: Dyba, Fl. Lewandowski, Pracki, Woźniak i Ziętowski. Budżet uchwalono w sumie 1782 zł. Na wniosek zarządu nadano godność członka honorowego seniorowi kupiectwa kujawskiego p. Józefowi Dziochowi w dowód uznania za jego długoletnią, ofiarną i wzorową pracę w Towarzystwie. Dalej uchwalono wysłać specjalne pismo do p. Stefana Knasta z podziękowaniem za jego owocną działalność i 14-letnią z rzędu, pełną doskonałych wyników prezesurę. P. St. Knast jest już od kilku lat członkiem honorowym Towarzystwa. Następnie poruszono kwestię poparcia Bezprocentowej Kasy, tworzącej się staraniem Związku Polskiego i wielką bolączkę, jaką jest pokątny handel, prowadzony m. in. przez urzędników oraz sprawa czynienia zakupów w innych miastach z pominięciem miejscowego kupiectwa. Na wniosek p. Bratka-Dąbrowskiego postanowiono zainterpelować Wlkp. Zarząd Zrzeszeń Kupieckich w sprawie wystąpienia posła Sikorskiego, dyrektora tego Zrzeszenia: czy poseł Sikorski na zjeździe politycznym w Warszawie działał i podpisywał deklarację z upoważnienia Zarządu Zrzeszeń, a jeśli nie, to jakie wyciągnie się konsekwencje.

MOGILNO. (mk) W sali magistratu odbyło się zebranie rady miejskiej, któremu przewodniczył wiceburmistrz p. Giczek. Na wstępie wiceburmistrz p. Giczek dokonał wprowadzenia w urząd w miejsce ustąpionego p. naczel. stac. Stelmaszyka radnego urzędn. kolej. p. Stachowiaka Walentego. Rada przyjęła do wiadomości zarządzenie p. starosty pow. o zatwierdzeniu budżetu miejskiego wraz z uczynionymi przez wydz. pow. poprawkami na sumę 207.713 zł. Udzielono spedytorowi p. Wojciechowskiemu z Mogilna przewłaszczenia na parcele. Sprawę oddłużenia miasta odłożono do następnego posiedzenia. Uchwalono uruchomić z dniem 15 kwietnia br. łazienki publiczne w gmachu b. kasy chorych. W wolnych głosach radni pp. Urbański M. i Olejniczak stawili wniosek o naprawę niektórych ulic i dróg miasta.

BARCIN. (lm) Dzięki staraniom p. burmistrzowej Piotrowskiej, pp. Winieckiej Haliny oraz Nowakowskiej Zofii odbyło się ub. tydzień zebranie organizacyjne Żeńskiego Koła LOPP. na tut. terenie. Po stosownym przemówieniu zgłosiło się około 70 pań na członkinie do powyższego koła.

— W czasie obfitych ostatnio śniegów młodzież zabawiała się rzucaniem kul śnieżnych. M. in. zabawiał się także Alfred Rotschinski, który trafiony został ubitą kulą w oko przez swego rówieśnika Marciniaka. Ranny udał się pod opiekę lekarską, gdzie stwierdzono, że oka nie da się uratować, gdyż zostało wybite.

SZUBIN. (c) Dnia 18 bm. o godz. 20 odbyła się uroczysta akademia w sali Domu Polskiego z okazji imienin Marszałka Śmigłego-Rydza. Słowo wstępne wygłosił p. F. Baryżewski. Po szeregu deklamacyj i koncercie, odegrano 1 aktową sztukę sceniczną pt. „Zaręczyny pod kulami“. Miasto całe tonęło w barwach sztandarów, a sala była wypełniona po brzegi.

— Za spokój duszy śp. Józefa Piłsudskiego Marszałka Polski odprawiona została w piątek msza żałobna w kościele parafialnym w obecności przedstawicieli rządu, władz i organizacyj, na czele z p. starostą Dąbrowskim.

NAKŁO, n. N. (j) W czwartek dnia 18 b. m. o godz. 20 w sali kina Polonia odbył się odczyt znanego podróżnika afrykańskiego p. Kazimierza Nowaka, bogato ilustrowany przezroczami. W przeszło 2½ godzinnym odczycie p. Nowak barwnie opowiedział i przedstawił przebieg swej przeszło 5-letniej podróży przez Afrykę, poczawszy z Tunisu przez Aleksandrię, Kair do Kapstadtu i stamtąd przez b. kolonie niem., belg. Kongo i wreszcie Saharę do Algeru. Licznie zebrana publiczność z napięciem słuchała ciekawych słów znanego podróżnika, nie szczędząc mu na zakończenie burzliwych oklasków. P. Nowak przyjechał do Nakła na zaproszenie LMK. i czysty zysk przeznaczony jest na cele Ligi.

— Cech ślusarski na pow. wyrzyski z siedzibą w Nakle n. N. wybrał na swym walnym zebraniu nowy zarząd, w następującym składzie: pp. starszy cechu — Szymczak, zastępca — Gaca, Sadki, sekretarz — Pokorski, skarbnik — Bilecki, ławnicy — Schenkluhn, Mrocza i Nowicki. Komisja rewizyjna pp.: Piotrowiak, Żurkowski i Rojka. Na członków czeladniczej kom. egzam. zaproponowano Izbie Rzem. pp. Porkowskiego, Nowickiego Stan. i Szulca. Zebraniu przewodniczył p. Lenckowski.

WĄGROWIEC. Wyrokiem sądu grodzkiego zasądzeni zostali: nieletni Stanisław Kaczmarek i Czesław, oraz Henryk Jankowski z Wągrowca za kradzież 5 funtów szynki mistrzowi rzeźnickiemu p. Pawłowi Elermanowi — Kaczmarek Stanisław i Czesław na umieszczenie aż do pełnoletności w zakładzie wychowawczym w Antoninie, Jankowski Henryk pod nadzor rodziców.

Opieka nad grobami bohaterów w Inowrocławiu.

Inowrocław, 23. 3. 1937 r.

W lokalu p. Filipińskiego odbyło się walne zebranie oddziału powiatowego Polskiego Towarzystwa Opieki nad Grobami Bohaterów na miasto Inowrocław oraz powiat inowrocławski, które zagaił prezes p. wiceprezydent m. Wł. Juengst, witając pp.: wicestarostę Śmietanko, majora Wróbla, ks. kanonika Jaśkowskiego, którego też powołano na przewodniczącego walnego zebrania. Poza tym w skład prezydium walnego zebrania weszli pp. dyr. Mrówczyński jako sekretarz a pp. major Wróbel i honorowy starszy cechu rzeźnickiego Fr. Drogowski jako ławnicy.

Po odczytaniu protokółu z ostatniego walnego zebrania, przystąpiono do sprawozdań z rocznej działalności towarzystwa. Szczegółowe sprawozdanie z działalności zdał p. prezes wiceprezydent Wł. Juengst. Ze sprawozdania skarbnika p. dyr. Fenikowskiego świadczyło, że dochody towarzystwa wynosiły 1.070,51 zł, a rozchody 852,72 zł, wobec czego pozostaje saldo 217,79 zł.

W imieniu komisji rewizyjnej wniósł o pokwitowanie p. por. rez. Małecki, które zarządowi udzielono. Przez aklamację wybrano dotychczasowy zarząd mianowicie pp. prezesem wiceprezydenta miasta Juengsta, wiceprezesem ks. prob. mjr. Pilipowskiego, sekretarzem p. budown. Fr. Dźwikowskiego, zast. sekr. inż. Wacława Hewelta, skarbnikiem dyr. Fenikowskiego, a ławnikami pp. wicestarostę Śmietanko, ks. kanonika Kubskiego, dyr. Mieczysława Mrówczyńskiego i inspektora budownictwa Alwina. W skład komisji rewizyjnej weszli pp.: por. rez. Małecki, dr Lemm i ref. Woźniak, a jako zastępcy pp. Stefan Knast, Mieczysław Feigel i cechmistrz Fr. Drogowski.

BRODNICA. (jr) W dniu 18 marca odznaczony został pprok. sądu okręgowego Jan Karls odznaką Straży Granicznej za wybitne zasługi na niwie współpracy z organami Straży Granicznej.

CHEŁMNO. (lm) Kino Apollo wyświetla od worku „Kapitan Blood“.

— Miło nam zakomunikować szerszemu ogółowi obywatelstwa miasta Chełmna i okolicy, że po gruntownym remontowaniu, nastąpiło w sobotę dnia 13 bm. uroczyste otwarcie nowego lokalu restauracyjnego pt. „Gastronomia“, który się mieści w Chełmnie przy ul. Marsz. Focha nr. 24 obok kina Apolla. Lokal ten, którego specjalnością jest warszawsko-jarska kuchnia, smaczne zakąski, kawa, ciastka i wyśmienite trunki niewątpliwie pozyska liczne rzesze gości. Właścicielem jest znany w Bydgoszczy b. współzałożyciel i współpracownik Gastronomii p. M. Badziong, który mając poza sobą bogatą praktykę w zawodzie gastronomicznym, niewątpliwie zaspokoi wymagania najwybredniejszych smakoszów. Nowej placówce chełmińskiej „Szczęść Boże!“.

JABŁONOWO. (jr) Przed sądem stanęli Szymański Kazimierz oraz Felka Rudolf z Kamienia, pow. brodn., oskarżeni o udział w bójce. Pobito niej. Bąkowskiego Kaz., którego przewrócono na ziemię, po czym otrzymał pchnięcie nożem w okolicę prawej łopatki. Sąd po naradzie skazał Szymańskiego na 10 miesięcy więzienia oraz ponoszenie kosztów sądowych w kwocie 40 zł, zawieszając karę więzienia na 2 lata, Felkę zaś uniewinnił.

NOWEMIASTO. (jr) W n-rze 65 „Dziennika“ z dnia 20 marca w sprawozdaniu z odbytego posiedzenia rady powiatowej zamiast „ostatnie posiedzenie rady trwało cały tydzień“ ma być: cały dzień. Chochlik drukarski, zakradł się nieopatrznie do sprawozdania.

NOWE, n. W. (t) Gospodarka nowskiego samorządu miejskiego, po okresie niedoborów, stanie się wreszcie bezdeficytową; a to dzięki starannej gospodarce i poczynionym daleko idącym oszczędnościom przez zarząd miejski z burmistrzem obecnym p Kuchczyńskim na czele. Mimo faktu, iż budżet na rok gospodarczy 1936/7 przynosi około 30.000 zł mniej w dochodach jak preliminowano, to jednak zostanie ten okres zamknięty bez deficytu, budżet będzie zrównoważony. Na posiedzeniu budżetowym rady miejskiej nastąpiło jednogłośnie uchwalenie budżetów tak administracyjnego, jak i przedsiębiorstw miejskich. Oto cyfry: budżet administracyjny w kwocie około 90.000 zł, elektrownia 26.000 zł, gazownia 30.000 zł, wodociągi 18.000 zł, rzeźnia miejska 19.000 zł, szpital miejski 5.000 zł, las miejski 15.000 zł. Są to cyfry budżetowe na rok gospodarczy 1937/8.

Cielę o ośmiu nogach.

Gruczno. Do niezwykłych wydarzeń ostatnich dni w naszej okolicy należy fakt, iż jedna z krów w zagrodzie rolnika p. Majeraw w Górn. Grucznie wydała na świat cielę o ośmiu nogach i potężnej głowie. Cielę już po kilku godzinach życia zdechło.

STAROGARD. Przed sądem grodzkim odpowiadał zawodowy złodziej, herszt niebezpiecznej szajki złodziejskiej, znajdującej się za kratkami — Paweł Gryszkiewicz. Sąd skazał go za kradzież różnych rzeczy na szkodę p. Heroldowej w Zblewie na 8 miesięcy, za kradzież domową u p. Heyera w Bobowie również na 8 miesięcy więzienia, a za kradzież większej ilości bielizny na szkodę p. Frasunka w Kaliskach na 1 i pół roku więzienia. Gryszkiewicza czeka jeszcze kara za około 20 spraw.

Grudziądz.

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego“ w Grudziądzu, ul. Toruńska nr. 22, tel. 12-94, przyjmuje przedpłatę za „Dziennik Bydgoski“ na marzec oraz zamówienia na ogłoszenia po cenach najniższych. Biuro czynne od godz. 8 do 18-tej.

Pogotowie pożarnicze tel. 618.

Nocny dyżur pełnią: Apteka pod Koroną, Wybickiego 39, tel. 1437. Apteka pod Gwiazdą, Chełmińska 26, tel. 1259.

Repertuar kin: Apollo — Toni z Wiednia. Gryf — Carewicz, z Martą Eggerth. Orzeł — Złoto.

Nowa szkoła. Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie zarząd miejski przystąpi do budowy nowej szkoły w Grudziądzu. Wiadomość tę społeczeństwo przyjmie z wielkim zadowoleniem.

Odznaczenia w policji. Dnia 19 bm. p. wojewoda pomorski Raczkiewicz udekorował Bronzowym Krzyżem Zasługi za zasługi na polu bezpieczeństwa publicznego trzech szeregowych PP. z komendy Powiatowej i Miasta Grudziądza, a mianowicie: przod. sł. śl. Józefa Dudziaka, przod. Władysława Nowaka i st. post. Jana Szwertfegera.

Zaszczytne odznaczenie. Walne zebranie Koła Naukowego studentów weterynarii uniwersytetu im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie przyznało złoty medal p. Rudolfowi Hawranke, wychowankowi tut. gimnazjum im. Bolesława Chrobrego.

Podniosła uroczystość. W dniu 19 marca, w kościele garnizonowym odbyło się nabożeństwo żałobne za duszę I Marszałka Polski śp. Józefa Piłsudskiego, które odprawił ks. mjr dr Łęga. W nabożeństwie wzięli udział przedstawiciele władz wojskowych i cywilnych, urzędów, szkolnictwa, organizacyj oraz społeczeństwa z p. generałem Sawickim na czele. Po nabożeństwie, na placu przed kościołem p. generał Sawicki udekorował odznaczonych pp. oficerów i podoficerów krzyżami zasługi. Wzruszającą była chwila, gdy pan generał udekorował złotym krzyżem zasługi bohaterskiego chorążego Łuczaka, który z narażeniem życia, chcąc ratować podwładnego w chwili niebezpieczeństwa, stracił obie ręce. Po dekoracji odznaczonych p. gen. Sawicki w otoczeniu pp. oficerów i władz cywilnych odebrał defiladę. W godzinach wieczornych w sali Teatru Miejskiego oraz w Domu Żołnierza odbyły się uroczyste akademie.

— Zuchwały napad. Onegdaj w godzinach wieczornych na ul. Toruńskiej (narożnik Brackiej) trzech opryszków wyrwało niej. Klarze Kowalskiej (Mickiewicza 29) torebkę ręczną z zawartością 50 zł gotówki oraz innymi przedmiotami i zbiegli ulicą Bracką w kierunku Wisły. Na krzyk napadniętej przechodnie wszczęli pościg za uciekającymi, w wyniku którego sierżantowi Wilhelmowi Bonczyńskiemu udało się przytrzymać dwóch sprawców i przy pomocy jednego cywila odprowadzić do komisariatu I-go. Trzeci opryszek z torebką zdołał zbiec. Nazwiska przytrzymanych są: Józef Pinkowski (Curie-Skłodowskiej 13) i Feliks Borowy (Hallera 50).

— Zaopatrzyli się na święta. Nieznani sprawcy włamali się do hali tut. rzeźni miejskiej i skradli 80 kg mięsa wartości 100 zł na szkodę rzeźnika Feliksa Drobczyńskiego (św. Wojciecha 28). Dochodzenia w toku.

— Złodzieje w popularnej kawiarni. Do popularnej kawiarni „Warszawianka“, której właścicielem jest p. Franciszek Sobisz (Mościckiego 21) włamali sę onegdajszej nocy przez okno złodzieje i skradli z bufetu wyroby tytoniowe wartości 52 zł. Policja wszczęła dochodzenia.

Niebezpieczny kieszonkowiec pod kluczem. Jak w swoim czasie donosiliśmy, na targowisku przy rzeźni miejskiej skradł jakiś zuchwały złodziej pewnemu rolnikowi z płaszcza portfel z zawartością 150 zł. Natychmiastowe dochodzenia doprowadziły do ujęcia sprytnego kieszonkowca, którym okazał się niej. Stanisław Walkowski, pochodzący z Włocławka, skazany swego czasu na 12 lat więzienia za morderstwo. Po odbyciu częściowej kary, Walkowski na skutek amnestii odzyskał wolność, a po pewnym czasie przyjechał znowu do Grudziądza na tzw. „gościnne występy“, gdzie mu się jednak noga powinęła. Po przeprowadzeniu rozprawy w sądzie grodzkim, Walkowski skazany został za kradzież 150 zł na jeden rok więzienia. Onegdaj stanął Walkowski przed sądem okręgowym jako instytucją odwoławczą, który po zapoznaniu się z przestępstwem Walkowskiego, zatwierdził wyrok pierwszej instancji.

Powody krwawych awantur.

(Dokończenie)

stwu“ — należy do kategorii najłagodniejszych.

Tak więc partia komunistyczna boryka się w trudnej walce **na dwa fronty.** Nie wolno jej prowadzić polityki „osłabiającej Francję“, gdyż to jest przeczne z bieżącymi interesami Sowietów. Muszą głosować za budżetem wojskowym i „zaufaniem“. Ale z drugiej strony muszą, wobec coraz to sceptyczniej nastrojonych mas wykazać, przynajmniej od czasu do czasu, jakąś prężność, jakąś „walkę z faszyzmem“, jakieś odruchy rewolucyjne. Chodzi o zachowanie prestiżu wśród towarzyszy-wyborców — i o groźne „quos ego“ pod adresem rządu. I dlatego za przedmiot gniewu ludu — wybiera się przedstawienie kinowe.

Rewolucja w Clichy miała przestraszyć rząd, wymusić dymisję ministra spraw wewnętrznych Dormay'a, spowodować szereg zmian w prefekturze policji. Spowodowała wystąpienie prezesa parlamentarnej grupy radykałów, posła Campinghi, który oświadczył, że **takie awantury jak w Clichy godzą w ustrój Republiki i stronnictwo radykalne potępia je jak najostrzej.** Ze strony czynników rządowych wyrażono uznanie dla służby bezpieczeństwa, która, według opinii p. Langeron, spełniła swój obowiązek, czyniąc użytek z broni nie na komendę, ale jedynie w zupełnie uprawnionej obronie własnej (legitime defense). Komuniści wnoszą dwie interpelacje w parlamencie. Mogą postawić w trudnej sytuacji gabinet Bluma (co im na korzyść nie wyjdzie) — ale poprawić swego nadwątlonego stanowiska nie zdołają.

Dr Tadeusz Kiełpiński.

—o—

Przed uroczystym otwarciem Bazyliki Wileńskiej.

W dniu Zwiastowania N. M. P., które w tym roku będzie obchodzone 5 kwietnia, nastąpi uroczyste otwarcie Bazyliki Wileńskiej, uratowanej wielkim wysiłkiem po pięcioletniej pracy J. E. Ks. Arcybiskupa Metropolity Wileńskiego przy ofiarnej pomocy państwa, duchowieństwa i całego społeczeństwa. Na tę niezwykłą uroczystość zgromadzą się licznie wierni nawet z dalszych stron kraju.

Schuschnigg zaostrza kurs przeciw „nazim“.

Wiedeń, 23. 3. (PAT). W kołach poinformowanych **fakt ustąpienia ministra Neustaedter-Stuermera** łączą do pewnego stopnia z pobytem kanclerza Schuschnigga w Budapeszcie. Decyzja kanclerza, będąca zaostrzeniem kursu wobec austriackich narodowych socjalistów, która wywoła zapewne negatywny **protest w Berlinie,** komentowana jest jako **wynik rozmów z min. Daranyi,** który miał niedawno możność stwierdzić, iż działalność narodowych socjalistów **zaczyna być niepokojąca.**

Traktując wizytę kanclerza w Budapeszcie jako przygotowanie przyszłej wizyty w Rzymie, krok kanclerza jest **bardzo charakterystyczny.**

Katastrofa budowlana w Oslo.

W Oslo wybudowano w okresie zimowym 7-piętromy gmach z żelazo-betonu. Jak się okazało, jeden z filarów, wybudowanych w czasie mrozu, zamienił się w blok lodu, który po ociepleniu się temperatury zaczął taić. Cały gmach na skutek tego runął. Ofiar w ludziach na szczęście nie było.

„Normandie“ zdobyła błękitną wstęgę.

Paryż, 23. 3. (PAT). Towarzystwo okrętowe „Compagnie Transatlantyque“ podaje, że parowiec „Normandie“, który opuścił Nowy Jork w czwartek o godz. 11, przepłynął koło Bishop Rock o godz. 18,45, mając w ten sposób w podróży z zachodu na wschód **przeciętną szybkość około 31 węzłów.** Ponieważ poprzedni rekord „Queen Mary“ **wynosił 30,63 węzłów,** błękitna wstęga Atlantyku przypadnie **z powrotem „Normandie“.**

Ani grosza żydom.

Polak kupuje tylko u Polaka.

W dniu 21 bm. rozdawano na ulicach Warszawy ulotkę, wydaną przez Związek Popierania Polskiego Stanu Posiadania, której treść podajemy poniżej:

„Cała Polska w dobie dzisiejszej wysunęła hasło spolszczenia przemysłu, rzemiosła i handlu. Hasłu temu przeciwstawiają się tylko niechluje i zdrajcy interesów narodowych, lub jednostki zżydziałe.

Pamiętaj, że tylko odżydzanie naszych miast zapewni pracę wszystkim Polakom. — Obowiązkiem więc każdego Polaka — kupować tylko u swoich i nakłaniać krewnych i znajomych do omijania firm żydowskich. Dzięki solidarnej postawie Polaków w wielu miejscowościach znikło już bezrobocie.

Czyż Warszawa będzie zawsze ostatnia w powszechnym ruchu odrodzenia Polski?

Ani grosza żydom.
Polak kupuje tylko u Polaka.

Mussolini wrócił do Włoch.

Paryż, 23. 3. (PAT). Agencja Havasa donosi z Rzymu, że według urzędowych wyjaśnień wcześniejszy powrót Mussoliniego spowodowany został tym, iż **gwałtowny sirokko,** wiejący w ostatnich dniach uniemożliwił udanie się samolotem do oazy Gadames, jak to było projektowane. W rzeczywistości oficjalna data powrotu **nie była ustalona w sposób ostateczny,** lecz w Rzymie wiedziano już od kilku dni, że Mussolini **powróci w dniu dzisiejszym.**

Fakty te wyłączają hipotezę, iż powrót Mussoliniego spowodowany został przez wydarzenia dyplomatyczne lub inne, jakie miały miejsce w Europie w ostatnich dniach. Dziś, dnia 23 bm. odbędzie się **doroczna uroczystość obchodzona na pamiątkę stworzenia bojówek faszystowskich,** na której z reguły przewodniczy Mussolini.

W obronie wolności prasy.

Warszawa, 23. 3. (Tel. wł.). Zarząd Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych Sejmu Śląskiego na posiedzeniu w dniu wczorajszym jednomyślnie postanowił przyłączyć się do uchwały Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych w Warszawie w sprawie zmiany decyzji p. marszałka Cara w stosunku do sprawozdawcy parlamentarnego I. K. C.

* * *

Dnia 22 bm wieczorem zwołane zostało nadzwyczajne posiedzenie Zarządu Związku wydawców Dzienników i Czasopism w sprawie powziętej przez p. marszałka Sejmu decyzji niedopuszczenia sprawozdawcy parlamentarnego I. K. C. do spełniania obowiązków zawodowych na terenie sejmu i senatu.

* * *

Syndykat krakowski uchwalił bardzo ostry sprzeciw. (r)

Nawiązując do zarządzenia p. marszałka Cara „Warszawski Dziennik Narodowy“ pisze:

„W parlamentach europejskich wydalano — zresztą bardzo rzadko — sprawozdawców tylko za naruszenie porządku w gmachu, niestosowne zachowanie się podczas posiedzeń Izby, za nieposłuszeństwo wobec władz sejmowych, ale nigdy za krytykę parlamentu. Nie robiono tego bodaj nawet w Rosji carskiej“.

Sprawa o naruszenie mogiły kapłana-powstańca przez członka Z. N. P.

Jeszcze jeden przegrany proces „Ogniska“.

Warszawa (KAP). Głośny dwa lata temu był wypadek rozkopania i zniszczenia mogiły ś. p. księdza Wł. Lewandowskiego, rozstrzelanego w Seroczynie przez moskali za udział w powstaniu 1863 r. Mogiłę kazał usunąć kierownik miejscowej szkoły p. Anatol Jamiński, który prowadził walkę z duchowieństwem, oficjalnie wystąpiwszy z Kościoła katolickiego. Fakt powyższy podała do wiadomości ogółu Katolicka Agencja Prasowa, piętnując niebywały postępek p. Jamińskiego. Zaraz po komunikacie KAP-wej a w trzy miesiące po zniszczeniu grobu, p. Jamiński położył na miejscu dawnej mogiły płytę kamienną, a przeciwko redakcji KAP i „Wieczoru Warszawskiego“ wystąpił ze skargą do sądu o zniesławienie. Pierwsza rozprawa odbyła się w grudniu ub. roku w sądzie okręgowym w Siedlcach, który przesłuchał 30 świadków, przy czym **wszyscy potwierdzili fakt rozkopania mogiły kapłana-powstańca z rozkazu p. Jamińskiego. Sąd uniewinnił redaktorów KAP i „Wieczoru Warszawskiego“, wychodząc z założenia, że przeprowadzili dowód prawdy i działali w interesie publicznym.**

P. Jamiński, niezadowolony z wyroku, wniósł skargę odwoławczą do sądu apelacyjnego w Warszawie. Rozprawa sądowa odbyła się w dn. 20 bm., przewodniczył rozprawie wiceprezes s. a. sędzia Hermanowski, skargę popierał adwokat Olidzki, radca prawny Związku Nauczycielstwa Polskiego, obronę wnosili adwokaci Przyjemski i Kaczorowski. Sąd apelacyjny po przeprowadzonej rozprawie **wyrok sądu okręgowego zatwierdził, redaktorów uniewinnił, zasądzając koszty sądowe od p. Jamińskiego.**

—::—

Tylko 100%-wi żydzi nie będą służyli w służbie pracy.

Berlin, 23 3. (PAT). Ukazała się nowela do ustawy o służbie pracy Rzeszy. Wprowadza ona zmiany w ustępie dotyczącym przeszkód rasowych. W dotychczasowym brzmieniu ustawa **wyłączała od służby pracy niearyjczyków lub osoby, połączone węzłami małżeńskimi z niearyjczykami,** przewidując jednocześnie dopuszczenie do służby pracy pewnych kategoryj niearyjczyków, uznanych za godnych. Od wstępujących wymagano dowodu pochodzenia aryjskiego.

Obecnie nowela zastępuje ogólny termin „niearyjczyk“ **słowem „żyd“,** przy czym nie dopuszczani do służby są **żydzi stuprocentowi.** Natomiast mieszańcy żydowscy odbywać mogą służbę z tym zastrzeżeniem, że **nie mogą zajmować stanowisk kierowniczych.** Członkowie służby pracy, upatrzeni na wyższe stanowiska, muszą udowodnić, że nie są mieszańcami żydowskimi.

Leopold III. w Londynie.

Londyn, 23. 3. (PAT). Król Leopold belgijski **przybył wczoraj do Londynu o godz. 16, m. 26.** Na dworcu „Victoria“ powitali go przedstawiciele króla, brytyjskiego ministerstwa spr. zagr. i personel ambasady belgijskiej. Od Dowru towarzyszył królowi **ambasador belgijski w Wielkiej Brytanii baron Cartier de Marchiennes.**

Zapisało się do głosu 17 mówców

Paryż, 23. 3. (PAT). W związku z jutrzejszą debatą w izbie deputowanych nad interpelacjami w sprawie zajść w Clichy **do głosu zapisało się dotychczas 17 mówców,** wobec czego posiedzenie przeciągnie się do późnych godzin. Stronnictwa większości mają złożyć wspólną deklarację, która opracowana zostanie jutro przez delegację lewicy, podobnie jak i rezolucja, **wyrażająca rządowi zaufanie.**

Sygnały S. O. S.

odebrał na pełnym morzu „Batory“.

WARSZAWA, 23. 3. (PAT) Radiostacja m. s. „Batory“, znajdującego się na pełnym morzu, *przejęła ubiegłej nocy wzywające ratunek sygnały angielskiego parowca „Marie Noller“*, zdążającego do Holyhead w Anglii. Na statku tym wybuchł *pożar w ładowniach,* który spowodował dwukrotne eksplozje. Dokładne położenie geograficzne płonącego statku nie było podane.

Nowy biskup sufragan diecezji śląskiej.

Katowice, 23. 3. (PAT) Jak się dowiadujemy, kanclerz kurii biskupiej w Katowicach ks. Juliusz Bieniek mianowany został przez stolicę apostolską **biskupem sufraganem diecezji śląskiej.** Termin konsekracji nie został jeszcze ustalony, prawdopodobnie odbędzie się ona w kwietniu br.

Ks. biskup sufragan Bieniek urodził się w r. 1895 w Sowczycach, w pow. oleskim na Śląsku Opolskim. Do gimnazjum uczęszczał w Kluczborku, skąd został w r. 1913 **wydalony za swe przekonania narodowo-polskie i za pracę narodową.** W r. 1914 za specjalnym zezwoleniem przyjęty został do gimnazjum w Jaworzu na Dolnym Śląsku. Święcenia kapłańskie otrzymał we Wrocławiu w 1918 r.

Od roku 1918-1920 pracuje na różnych duszpasterstwach na Śląsku Opolskim, od r. 1920—1922 jest wikariuszem w Gorzowie, powiatu oleskiego, a następnie przenosi się na polski Śląsk, gdzie pełni obowiązki katechety w Siemianowicach do roku 1924. Przez następnych 6 lat jest notariuszem kurii diecezjalnej, a od r. 1930 do chwili obecnej pełni obowiązki kanclerza kurii biskupiej.

Nowomianowany biskup sufragan śląski ma za sobą szereg prac publicystycznych i naukowych.

Ks. Bieniek jest trzecim kapłanem z terenu Śląska niemieckiego, piastującym w Polsce godność biskupią. Jak wiadomo, ks. Gawlina jest biskupem polowym, ks. Lorek — biskupem sandomierskim, a obecnie ks. Bieniek został biskupem sufraganem śląskim.

Wojciech Weiss — laureatem państw. nagrody plastycznej.

Warszawa, 23. 3. (PAT). W Warszawie odbyło się **posiedzenie sądu konkursowego nagrody plastycznej ministra WR i OP.** Po przeprowadzonej szczegółowej dyskusji postanowiono przedstawić p. ministrowi **wniosek przyznania nagrody plastycznej za rok 1937 Wojciechowi Weissowi, prorektorowi Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie za 40-letnią niezależną wybitną i na najwyższym poziomie utrzymaną twórczość malarską.**

Wniosek został przez p. ministra WR i OP zatwierdzony.

Prof. Wojciech Weiss jest **długoletnim członkiem towarzystwa „Sztuka"**, która w tym roku obchodziła jubileusz 100-ej wystawy. Laureat wystawiał wraz ze „Sztuką" **w całej prawie Europie, a także Ameryce.**

Prócz pracy artystycznej od 28 lat poświęca się intensywnie **pracy pedagogicznej.** Uprawia również z zamiłowaniem grafikę.

Uwagę sfer artystycznych zwrócił na siebie wcześnie, bo już w r. 1900 na wystawie światowej w Paryżu ogólnie podziwianym obrazem „Portret rodziców". Z wybitniejszych dzieł wymienić należy „Modystki", „Rodzinę", wreszcie szereg pejzaży i kompozycyj „Kryzys", „Reklamę" i in.

Komuniści francuscy dostali z Moskwy 20 milionów franków.

Paryż, 23. 3. Deputowany Doriot, który wezwał rząd francuski, aby zbadał źródła dochodów partyj politycznych, przede wszystkim partii komunistycznej, utrzymuje, iż jest w posiadaniu **dowodów, że partia komunistyczna we Francji otrzymała od rządu sowieckiego pomoc finansową w wysokości około 20 milionów franków.**

Żydzi też rzucają bomby?

Londyn, 23. 3. (PAT). Agencja Reutera donosi, że nieznani sprawcy rzucili wczoraj wieczorem bombę we wsi, położonej w pobliżu Jaffy. **Wybuch zabił 3 Arabów.**

„Latająca księżna" zabiła się.

Londyn, 23. 3. (PAT). Księżna Bedford, zwana „latającą księżną" **w wieku lat 71, zaginęła wczoraj wraz ze swym samolotem.** Księżna wyleciała prywatnym samolotem nad obszary, objęte powodzią w środkowej Anglii. Według przypuszczeń, samolot **natrafił na burzę śnieżną i spadł na ziemię.**

Głód w Chinach.

Szanghaj, 23. 3. (PAT). Na skutek długotrwałej suszy w prowincji Seczuen **panuje głód.** Ofiarami głodu **padło już kilka tysięcy osób.**

Uroczyste poświęcenie

100 samochodów sanitarnych P. C. K.

Warszawa, 23. 3. W niedzielę odbyło się na pl. Piłsudskiego uroczyste poświęcenie **stu nowych samochodów sanitarnych,** ufundowanych przez P. C. K.

Na uroczystość przybył **marsz. Śmigły-Rydz,** który przeszedłszy przy dźwiękach hymnu narodowego przed frontem kompanii stołecznej, dokonał przeglądu samochodów sanitarnych. W imieniu zarządu głównego P. C. K. przemawiał **prezes b. min. inż. A. Kühn,** po czym **J. Em. ks. biskup Gawlina** wygłosił okolicznościowe przemówienie i w towarzystwie marsz. Śmigłego-Rydza, generalicji, przedstawicieli rządu, miasta i zarządu głównego P. C. K. poświęcił nowy tabor sanitarny.

Na trybunę, ustawioną przed pomnikiem księcia Józefa Poniatowskiego wszedł **marsz. Śmigły-Rydz** i podziękował w krótkich słowach P. C. K. za ufundowanie samochodów sanitarnych, które świadczą, że P. C. K. pamięta o przyszłości i przygotowuje się do wojny.

Następnie 100 samochodów sanitarnych, w których po prawej stronie szofera siedziały siostry — sanitariuszki, **przedefilowały przed władzami,** udając się na przejazd po mieście. Z samochodów rzucono ulotki, nawołujące do wstępowania w szeregi P. C. K.

Znaczne ograniczenia

w rejonie umocnionym Hel.

Warszawa, 23. 3. (PAT). „Dziennik Ustaw" z dnia 22 marca ogłasza rozporządzenie Rady Ministrów **o wprowadzeniu ograniczeń w rejonie umocnionym Hel.** Wymienione w rozporządzeniu ograniczenia praw dotyczą przede wszystkim dokonywania nowych budowli nadziemnych i podziemnych oraz usuwania lub zmiany istniejących bez zezwolenia władzy wojskowej.

W dalszym ciągu rozporządzenie ogranicza **prawo budowy oraz przebudowy** stałych linij kolejowych, mostów, wiaduktów, budowy nowych oraz usuwania lub zmiany istniejących budowli wodnych, jak również dotyczących wszelkich trwałych zmian powierzchni terenu i dna morskiego. Zabrania się zalesiania i zadrzewiania terenu i zmian terenów, osłaniających lotne piaski półwyspu helskiego lub działających szkodliwie na trwałość brzegów, wreszcie **zakazuje się dokonywania pomiarów lub zdjęć fotograficznych i topograficznych.**

Na nabycie prawa własności, posiadania, zabudowy i używania nieruchomości oraz na nabycie prawa służebności na nieruchomościach w inny sposób, niż przez rozporządzenie na wypadek śmierci lub spadkobranie ustawowe, wymagane jest u**zyskanie zezwolenia władzy wojskowej.** W wypadku nabycia prawa bez zezwolenia, władza wojskowa może wezwać nabywcę do zbycia prawa w odpowiednim terminie.

Dalsze punkty rozporządzenia omawiają szczegółowo sprawy najmu i dzierżawy nieruchomości oraz prawa pobytu i zamieszkania na danym terenie.

PROGRAMY RADIOWE

Środa, 24 marca

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

6,30: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". **6,33:** Gimnastyka. **6,50:** Fr. Schubert (płyty). Symfonia niedokończona h-moll. **7,15:** Dziennik poranny. **11,57:** Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. **12,40:** Dziennik południowy. **12,50:** „Tradycyjny przekładaniec" — pogadankę wygłosi M. Radzińska. **15,00:** Wiadomości gospodarcze. **16,10:** „Zagadka historyczna" w oprac. Janiny Porazińskiej. Audycja dla dzieci starszych. **16,35:** Koncert wileńskiej orkiestry salonowej pod dyr. Wł. Szczepańskiego (z Wilna). **17,10:** „O Polskim Białym Krzyżu" — odczyt. **17,20:** „Gorzkie Żale" — audycja religijna w oprac. W. Achremowiczowej z udziałem chórów i orkiestry. Recytacje w wyk. artystów teatr. Tr. z kościoła św. Ignacego (z Wilna). **17,50:** „Rozmowa z ministrem Fr. Druckim-Lubeckim" (wywiad fikcyjny przeprowadzi Roman Zrębowicz. **18,00:** Pogadanka aktualna. **18,10:** „Na pełnym gazie" — pogadanka. **18,50:** „Z doświadczeń w uprawie nowych roślin pastewnych" — pogadanka. **19,00:** „Stara Agnieszka" — obrazek z powieści J. Kisielewskiego p. t. „Powrót". **20,45:** Chwilka biura studiów. **20,55:** Dziennik wieczorny. **21,05:** Pogadanka aktualna. **21,15:** Koncert chopinowski w wyk. laureata (pierwsza nagroda) III-go międzynarodowego konkursu im. Fryderyka Chopina. (Transmisja do St. Zjedn. A. P. i Niemiec). **21,45:** J. S. Bach: „Czym jest ból i czym cierpienie" — kantata nr. 209 na sopran i orkiestrę kameralną. Tr. z małej sali starego teatru w Krakowie. **22,10:** Koncert wieczorny w wyk. orkiestry symf. P. R. pod dyr. F. Rybickiego.

PROGRAM LOKALNY.

TORUŃ. 7,25: Parę informacyj. **7,30:** Muzyka (płyty) z Warszawy. **12,03:** L. v. Beethoven: Koncert fortepianowy (płyty) z Warszawy. **13,00:** Wszystkiego po trochu (płyty). **15,15:** Koncert reklamowy. **15,35:** Wiadomości społeczne. **15,40:** Z utworów Beethovena (płyty). **16,00:** Poznajmy pisarzy pomorskich — Anna z Barskich Karwatowa. Poezja wielkopostna. **18,20:** Śpiewne utwory wiolonczelowe w wyk. Tadeusza Kowalskiego. Przy fortepianie Irena Kurpisz-Stefanowa. **18,45:** Program na jutro. **19,20:** Koncert życzeń.

ZAGRANICA.

Berlin. 19,15: Rozmaitości muzyczne. **Londyn Reg. 19,00:** Kwintet smyczk. f-dur Brahmsa. **19,30:** Koncert ork. dętej. **Deutschlandsender. 20,10:** Koncert solistów. **Hilversum II. 20,40:** „Mesjasz", oratorium Haendla. **Kopenhaga. 20,00:** Koncert symf. **Sztokholm. 20,45:** Koncert symf. **Bruksela flam. 21,00:** Koncert ork. symf. **Hamburg. 21,15:** Koncert muzyki włoskiej. **Strasburg. 21,10:** „Salome", opera R. Straussa. **Królewiec. 22,40:** Koncert nocny. **Wiedeń. 22,20:** Wiązanka melodii wiedeńskich. **Monachium. 23,00:** Muzyka lekka. **Frankfurt. 24,00:** Koncert nocny.

„Szanse ruletkowe" w Poznaniu.

Poznań, 23. 3. Od pewnego czasu wśród zamożniejszych sfer Poznania kursowała pogłoska o tym, że w Poznaniu istnieje nielegalna ruletka. Zainteresowani oczywiście dowiadywali się o adresie zakonspirowanego zresztą domu od wtajemniczonych. Ruletka cieszyła się ogromnym powodzeniem, w czasie wesołych wieczorów przegrywano znaczne sumy.

Na ten fakt zwróciły uwagę i władze, które po dłuższej obserwacji ustaliły kilka miejsc, w których zwykle co pewien czas odbywały się „seanse ruletkowe". W czasie jednego z takich „posiedzeń" u p. St. Jach, przy ul. Św. Marcina przeprowadzono rewizję, konfiskując ruletkę.

Śmierć dziecka w nurtach Noteci.

Ujście. 4-letni synek rolnika Lorenza z Ujścia bawił się wózkiem ręcznym nad brzegiem rzeki Noteci tuż przy domu swych rodziców. W pewnej chwili wózek zjechał ze stromego brzegu do wody i pociągnął za sobą chłopczyka, który został porwany przez prąd i zatonął. Po godzinnym poszukiwaniu wyłowiono martwe już zwłoki dziecka z rzeki.

Beznogi kaleka powiesił się.

Szamotuły, 22. 3. Mieszkaniec wioski Przyborówko pod Szamotułami, nazwiskiem Kędzia Michał lat 32, trudniący się szewctwem, popełnił samobójstwo przez powieszenie.

O godzinie 9 rano, zabrał rower i oddalił się z domu, nie zdradzając żadnych samobójczych zamiarów. — Mimo swego kalectwa poruszał się na rowerze bardzo zręcznie. Matce - staruszce oświadczył, że jedzie do pobliskiego Przyborowa.

Ponieważ następnego dnia nie wrócił do domu, zaniepokojona Kędziowa poprosiła swego zięcia Andrzeja Madziaka, by udał się na poszukiwanie jej tak długo nieobecnego syna. Madziak przeszukując lasek pod Przyborowem, odnalazł Kędzię wiszącego na gałęzi drzewa.

Przyczyny samobójczej śmierci kaleki nie zdołano ustalić.

Postrzelony przez leśniczego

Inowrocław, 23. 3. (Tel. wł.). Do szpitala powiatowego w Inowrocławiu przywieziono rannego mieszkańca Radojewic, Antoniego Jędrzejewskiego, który postrzelony został przez leśniczego w lesie maj. Łakocin w czasie, gdy polował na króliki przy pomocy fretki.

Rzekomo leśniczy odebrał mu fretkę i wezwał, by udał się z nim do zarządu majętności, jednak Jędrzejewski nie usłuchał go i począł uciekać. Do uciekającego oddał strzał leśniczy i zranił go niebezpiecznie.

Wyrok w głośnym procesie prasowym

Grudziądz. W minioną sobotę w tutejszym sądzie okręgowym nastąpiła publikacja wyroku w głośnym procesie przeciwko redaktorowi odpowiedzialnemu „Gońca Nadwiślańskiego" Antoniemu Bergmannowi i rzekome zniesławienie nauczyciela Jana Gawlika, referenta „wychowania obywatelskiego" w Związku Strzeleckim. Sąd pod przewodnictwem sędziego dr. Jurkiewicza przyjął za prawdziwą obronę oskarżonego red. Bergmanna, uznał jednak, że jako redaktor odpowiedzialny powinien był na czas swej choroby wyznaczyć zastępcę. W tych warunkach sąd przyjął winę red. Bergmanna z art. 21 ust. pras. (niedbalstwo), orzekając karę 150 zł grzywny. Oskarżony założył apelację.

Mgła nad bałtykiem.

PUCK, 23. 3. (PAT) Przy wietrze południowo-wschodnim nastąpiła *gwałtowna zmiana aury nad polskim morzem.* Przez dłuższy czas trwał silny opad śnieżno-deszczowy, a przytem ponownie gęsty opar mgły spowił Bałtyk i brzegi polskiego morza. Na morzu pułap mgły jest bardzo niski.

Lód ruszył w zatoce puckiej.

PUCK, 23. 3. (PAT) Lód blokujący Kępę pucką i nasadę Helu pod Wielką Wsią, *ruszył i zepchnięty został częściowo na brzegi pomiędzy Swarzewem a Puckiem,* gdzie potworzyły się metrowej wysokości zwały. Dostęp do portu puckiego jeszcze jest zamknięty, ostatecznego spłynięcia lodów spodziewać się można już w najbliższych dniach.

Pomnik na grobie gen. Orlicz-Dreszera

Gdynia (PAT). Wobec dążności komitetu uczczenia pamięci gen. Orlicz-Dreszera do **zrealizowania jeszcze w b. r. projektu budowy pomnika na grobie generała,** odbyła się w Gdyni konferencja, na którą przybyli z Warszawy: prezes rady głównej L. M. K. p. Kozuchowski, dyr. Dębski oraz brat generała, mec. Juliusz Dreszer. W konferencji poza tym wzięli udział: komisarz rządu Sokół, komandor Frankowski i prezes gdyńskiego koła L. M. K. inżynier Dzierdziejewski. W wyniku konferencji, po zapoznaniu się z terenem i sytuacją na miejscu, **opracowane zostały dokładne wytyczne do rozpisania konkursu na pomnik.**

Kronika

Bydgoszcz, dnia 23 marca 1937 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Domicjana i Towarzyszy.
Jutro: Gabriela Archanioła.
Wschód słońca o godzinie 5.58.
Zachód słońca o godzinie 18.18.

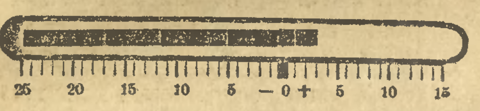
Stan pogody.

DESZCZ I CIEPLEJ.

Ustępująca w kierunku północno-wschodnim depresja powodowała w południowych i środkowych dzielnicach Polski pogodę o zachmurzeniu zmiennym, natomiast w dzielnicach północnych utrzymywała się jeszcze pogoda pochmurna z opadami śnieżnymi na Wileńszczyźnie i częściowo Polesiu. Temperatura o godz. 14-ej wynosiła: —2 st. na Hali Gąsienicowej, 0 w Wilnie i Suwałkach, 1 w Pińsku i Grodnie, 2 w Gdyni, 3 w Warszawie, Lublinie, Łucku, Kielcach i Siankach, 4 w Poznaniu, Łodzi i Radomiu, 5 w Toruniu, 6 we Lwowie i Zakopanem, 7 w Krakowie i Katowicach, 8 w Przemyślu, a 9 stopni w Zaleszczykach. Dziś od rana w Bydgoszczy pada deszcz. Przewidywany przebieg pogody: Zachmurzenie zmienne, na ogół duże z opadami. Nieco cieplej, nocą jednak miejscami przymrozki. Słabnące wiatry zachodnie.

Termometr wskazywał dziś rano

DYŻURY NOCNE APTEK od 22—28 marca:

1) Apteka przy Bielawkach, Gdańska 91, telefon 1467.

2) Apteka pod Łabędziem, Gdańska 5. telefon 3204.

3) Apteka Staromiejska, Długa 39, telefon 3300.

—::—

Telefon Pogotowia Ratunkowego 26-15.

—::—

Muzeum Miejskie otwarte codziennie od godz. 9 do 16. W niedzielę i święta od 11 do 14. Wystawa drzeworytów Stefana Mrożewskiego.

—o—

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Ostatnie dwa przedstawienia przed świętami.

Dziś, we wtorek **„PIERWSZY LEGION"**, współczesna sztuka Lavery'ego, w środę zaś **„HAJDUCZEK"**, przeróbka sceniczna z trylogii H. Sienkiewicza „Pan Wołodyjowski". Obie sztuki ukażą się po raz ostatni w sezonie i grane będą **po cenach minimalnych.**

REPERTUAR ŚWIĄTECZNY.

W niedzielę, dnia 28 bm. dane będą dwa przedstawienia: o godz. 16-ej czarująca operetka M. Brodszky'ego **„ZAKOCHANA KRÓLOWA"** z p. Gabrielli w roli tytułowej, wieczorem zaś tak owacyjnie przyjmowana komedia R. Niewiarowicza **„GDZIE DIABEŁ NIE MOŻE..."** w reżyserii J. Szyndlera z pp.: Paszkowską i Serwińskim w rolach naczelnych.

W poniedziałek o godz. 16-ej po cenach zniżonych **„ADRIENNE"**, operetka Goetza, w której odżyją piękne barwy i kształty epoki rococo. Udział bierze cały zespół działu muzycznego, dyryguje kapelmistrz Kuczera. Wieczór wypełni arcywesoła komedia R. Niewiarowicza **„GDZIE DIABEŁ NIE MOŻE..."**, której towarzyszą nieustanne wybuchy śmiechu i żywiołowe oklaski nawet przy otwartej kurtynie.

Na wszystkie przedstawienia kasa rozpoczęła już sprzedaż biletów.

W przygotowaniu **„LUDZIE NA KRZE"**, komedia W. Wernera w opracowaniu reżyserskim K. Koreckiego.

—::—

—::—

Informacje „Orbisu".

Pociąg popularny do Warszawy 3 i 4 kwietnia. Cena 12,10 zł.

Informacje i zapisy w „Orbisie", ulica Dworcowa 2, tel. 36-67. (5341

Niezadowolenie z powodu nowych eksperymentów.

300 leśników z całej Wlkp. obradowało w Bydgoszczy

Nowe projekty ustaw poddano bardzo ostrej krytyce.

(ak) Dotychczas nigdy jeszcze doroczne zjazdy leśników, zrzeszonych w oddziale poznańskim Związku Leśników Rzeczypospolitej Polskiej, nie cieszyły się tak wielkim udziałem członków, jak ostatni niedzielny zjazd w sali Resursy Kupieckiej, który zgromadził z górą 300 osób, przybyłych do Bydgoszczy z różnych zakątków Wielkopolski. Ogromna ta liczba uczestników w zjeździe miała swoje uzasadnienie w tym, że leśnicy, spełniający ciężką i odpowiedzialną pracę, zagrożeni są w swych dotychczasowych prawach wskutek nowych, **nie spotykanych w innych krajach eksperymentów,** jakie zamierza sie przeprowadzić w najbliższej przyszłości. Tłumnym swym udziałem leśnicy wykazali, jak bardzo zaniepokojeni są wniesieniem nowych projektów ustaw, pogarszajacych w znacznym stopniu ich warunki egzystencji i stawiających ich przyszłość zupełnie pod znakiem zapytania.

Przez ośm godzin ciągnęły się obrady, przy czym większość czasu poświęcono dyskusji na temat wniesionych do sejmu projektów ustawy o wykonywaniu zawodu leśników i ustawy o izbie leśników.

Po przywitaniu gości, a w szczególności przybyłego z Warszawy **posła Freymana** i prezesa dyrekcji lasów państwowych p. **Lorkiewicza** z Poznania przez p. **prezesa insp. Piaska,** od razu przystąpiono do omówienia największej bolączki leśników, tak aktualnej sprawy wspomnianych projektów.

Na przewodniczącego zjazdu wybrano p. **inż. Obrębskiego** z nadleśnictwa Łęszyce pow. inowrocławskiego, na sekretarzy powołano pp. **Preybisza i Zolla,** a ponadto jako ławnicy przy stole prezydialnym zasiedli pp. Wojtowicz, Olejniczak, Szumiński i Budniak.

Po przedstawieniu w zarysie sprawy projektowanych ustaw przez p. **inż. Kłosa** (nadleśnictwo Kąty), rozpoczęła się długa, kilkogodzinna dyskusja. Przybrała ona początkowo bardzo ostrą formę, co najlepiej świadczyło, jak wielkie panuje rozgoryczenie wśród leśników. Padały gromy na projektodawców jak również **bardzo ostro atakowano posła Freymana** i wysunięto wniosek o wyrażenie mu wotum nieufności. Zdawało się, że burza rozpęta się na dobre. tymczasem niebawem atmosfera się uspokoiła.

W obronie leśników z ostrą krytyką projektów ustaw wystąpili leśnicy **Gruiński z Gniezna i Kolańczyk z Żołędowa**. Leśniczy Kolańczyk stwierdził na wstępie że miecz Damoklesa wisi nad wszystkimi, gdyż według nowego projektu **od woli starosty** zależeć ma los leśnika w lasach prywatnych. Jego decyzja jest ostateczna i niema już od niej odwołania. To samo zresztą spotkać może później leśników państwowych. Takie potraktowanie spycha leśników **do roli niewolników,** którym nie wolno upominać się o swoje prawa. Według projektu posła Freymana, do izby leśników należeć mogą tylko osoby z wyższym i średnim wykształceniem oraz ci, którzy mają 12-letnią praktykę.

Projekt ten należałoby uzupełnić w tym kierunku, ażeby prawo do wykonywania zawodu leśnika i wstęp do izby mieli też ci wszyscy, którzy ukończyli szkołę leśną w Margoninie i w Bolechowie oraz leśnicy lasów prywatnych, którzy złożyli urzędowy egzamin. Ogół leśników niestety nie otrzymuje tych poborów, jakie przyznaje im ustawa, a szczególnie dotyczy to **młodych ludzi i tych, którzy odbyli służbę w wojsku polskim.** Burzą oklasków spotkały się wywody mówcy, a zwłaszcza pod koniec podniesione życzenie, ażeby **skasowano wszelkie renumeracje, a nadwyżki budżetowe przekazano na cele obrony państwa.**

Z dalszej dyskusji wynikało, że **zarobki robotników leśnych** wynoszą obecnie **tylko 70—90 groszy dziennie.** Winny one być podwyższone do 2 lub 3 zł, gdyż przez tak niskie zarobki **rozwija się tylko bolszewizm.**

W tej podnieconej atmosferze zabrał później głos poseł Freyman, odpowiadając na różne stawiane mu zarzuty, wysuwając, że jako poseł kieruje się przede wszystkim dobrem lasów polskich i uspakajał, że **żaden z projektów ustaw na obecnej sesji sejmowej nie przejdzie** i sprawy te zostały dopiero rozpoczęte tak, że **daleko do ich urzeczywistnienia.**

Były dyrektor lasów państwowych i założyciel związku **p. Zagórski** prosił o zaprzestanie rzucania kłodów pod nogi posła Freymana, gdyż po wysłuchaniu jego wyjaśnień należy mu wyrazić całkowite poparcie. Ostrych wniosków nie należałoby uchwalać. Podchodźcie z szczerością do spraw leśniczych — uspakajał dyr. Zagórski — a władze niech odpowiedzą sercem i zaufaniem.

Zabrał jeszcze głos p. **inspektor Nowak z Poznania,** polemizując z wywodami posła Freymana. Inspektor Nowak uważa, że projekty ustaw robili teoretycy, którzy nie pracowali w terenie, a ponadto czynili to z wielkim pośpiechem.

Po ogólnym uspokojeniu atmosfery przystąpiono do głosowania nad licznymi wnioskami, złożonymi przez przedstawicieli poszczególnych kół. M. in. uchwalono zajęcie stanowiska w sprawie projektów ustaw pozostawić do załatwienia **wielkiemu zjazdowi delegatów wszystkich oddziałów Związku Leśników.** Poza tym uchwalono wyrazić uznanie posłowi Freymanowi za jego dotychczasową pracę dla obrony zawodu leśnika. Przyjęto także wniosek **o zaliczenie wartości deputatu do emerytury.**

Po wysłuchaniu sprawozdań z rocznej pracy członków zarządu, uchwalono budżet na rok 1937 w sumie 6.200 zł. Członków liczy oddział **430,** w tym **około 50 leśniczych** z lasów prywatnych.

Wybór zarządu dał następujący wynik: prezes **p. inż. Piasek** — Poznań, zast. prezesa **insp. Nowak** — Poznań, członkowie zarządu pp. **leśniczy Bukowski - Bydgoszcz, nadleśniczy Kurpiński - Nakło,** leśn. Grzechowiak — Bucharzewo, leśn. Frieze — Buczyn, nadleśn. Cysewski z Miradza oraz inż. Jakutowicz, Wojtowicz, Tarociński i Ilmużyński z Poznania. Delegaci na zjazd: pp. **inż. Piasek, Kurpiński, Wójtowicz i Kolańczyk z Żołędowa.** Po załatwieniu i omówieniu szeregu drobniejszych spraw, o godzinie 9-ej wieczorem nastąpiło zamknięcie zjazdu.

Dywizja bydgoska — naczelnemu wodzowi

Jak już donosiliśmy, w sobotę, 20 bm., delegacja bydgoskiej dywizji piechoty z p. gen. Chmurowiczem na czele wręczyła naczelnemu wodzowi marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi dar imieninowy w postaci pięknie wykonanego, srebrnego ryngrafu.

Obraz Matki Boskiej w składzie żydowskim.

Czego się nie robi dla interesu?

Przed niedawnym czasem otwarty został skład obuwia przy Wełnianym Rynku nr. 5. Aczkolwiek firma na zewnątrz uchodzi za chrześcijańską. w rzeczywistości właścicielem składu jest pewien żyd, który dla zatuszowania żydowskiego charakteru magazynu posługuje się pewnym biednym szewcem Rusinem Włodzimierzem Wołoszynem, wyznania grecko-katolickiego, a zamieszkałym przy ul. Gołębiej 78.

Pomijając już sprytny manewr żydowskiego kupca posługiwania się chrześcijaninem dla wprowadzenia w błąd kupujących, szczytem bezczelności jest wywieszenie w składzie **obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.** Wywołało to oburzenie dobrze wtajemniczonych w machlojki żydowskie osób. W tej sprawie interweniował już policjant, domagając się usunięcia obrazu Matki Boskiej. Jak dotąd, jeszcze to nie nastąpiło, gdyż znajdująca się w składzie kierowniczka stanowczo zaprzeczała, jakoby skład był żydowski.

Podobny wypadek posługiwania się przez żyda podstawioną osobą niejaką Kędzierską dla zatuszowania charakteru żydowskiego magazynu miał miejsce na Starym Rynku. Niebawem jednak szydło wyszło z worka i nastąpiło zdemaskowanie splajtniętego magazynu obuwia. Czego się wszystko nie robi dla interesu handelesów żydowskich?

„Stworzenie świata"

oratorium J. Haydn'a w Wielki Czwartek w Teatrze Miejskim

wystawia Miejskie Konserwatorium Muzyczne w Bydgoszczy na dalszą budowę kościoła w Brzozie. Protektorat nad koncertem objęła Rada Artystyczno-Kulturalna m. Bydgoszczy. Wykonawcy: orkiestra symfoniczna Miejskiego Konserwatorium Muzycznego, połączone chóry Miejskiego Konserwatorium Muzycznego, tow. śpiewu **„Lutnia" i „św. Cecylia" Bydgoszcz.** Jako soliści wystąpią: znakomita sopranistka **Felicja Krysiewiczowa** oraz artyści opery poznańskiej **Stanisław Roy** - tenor, **Roman Heising — bas.** Dyryguje **Alfons Rösler.** Bilety w cenie od 20 gr do 3 zł sprzedaje kasa Teatru Miejskiego. (5041

—o—

Zasmarowanie smołą okien w składach żydowskich.

Na licznych oknach wystawowych w składach żydowskich przy ul. Długiej widniały dziś rano napisy: „żyd-zdrajca" i „nie kupuj u żyda". Poza tym szyby zasmarowane były częściowo smołą.

—::—

— **Awanse oficerskie.** Jak się dowiadujemy, wśród świeżo awansowanych oficerów znajdują się m. in. pp.: ppłk. Nowakowski, mjr dr Niedźwirski, kpt. Kabanek, kpt. Polkowski, kpt. Kleczeński, kpt. Lipko. Szczerze gratulujemy!

— **Zwracamy uwagę** na ogłoszenie firmy Retzlaff, Długa 76, którą polecamy jako solidną i chrześcijańską uwadze czytelników naszych.

Tabela loterii

5-ty dzień ciągnienia 2-ej klasy 38-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Główna wygrana 100.000 zł.: 169961

30.000 zł.: 164056

10.000 zł.: 20888

Po 5.000 zł. 27101 58824 120958

Po 2.000 zł.: 95807 124777 125357

Po 1.000 zł.: 473 19614 27567 119910 162051 187084

Po 500 zł. 1413 19288 176139

Po 400 zł.: 9640 16306 19602 25373 36004 128228 129341 131281 159309 159682 172568 181722

250 zł. 12917 12961 13279 68392 72774 102236 121334 129926 159682 164026 165945 178196

Po 200 zł. 13127 21507 30750 67163 67863 67358 71568 80140 100014 107631 113288 118098 128012 141525 142722 142993 148855 156320 157616 157699 159222 160046 165660 171392 176959 184834 185541 39333 145623

Wygrane po 50 zł.

64 299 1348 618 54 2331 908 3029 163 383 471 589 4289 454 833 944 48 5078 478 501 6082 605 800 969 7035 209 8464 566 83 9002 15 585 648 958 10621 11828 943 12651 830 13920 15448 625 40 907 68 16120 71 17235 438 636 18340 529 741 844 980 20611 51 939 21088 915 81 87 22307 446 23031 645 24134 310 689 25429 539 994 26293 582 710 824 27229 847 28072 794 29382 30020 882 31842 991 32022 254 362 583 621 861 33212 92 782 826 34555 23 698 996 35031 217 36125 258 607 37739 38367 865 957 39986.

40189 294 343 830 41719 42739 43638 795 877 44148 373 854 45187 550 57 621 46114 58 360 90 47288 888 984 48303 34 49070 244 50833 51069 368 515 982 83 52252 519 53278 54142 260 300 428 72 559 55080 772 58082 864 59190 60566 61117 927 62050 162 63271 64085 268 532 65705 14 66216 67250 415 73 580 704 61330 501 69526 678 957 70034 281 466 677 744 909 72582 726 73166 446 842 74447 97 569 812 76773 802 77283 78533 978 79529 691 836

80210 942 82291 378 985 83130 751 85090 362 87216 88644 89459 637 67 97 909 90064 572 91184 92128 93557 94440 683 95028 658 96048 132 737 97029 655 98058 258 99 696 99459 608 100008 747 886 101416 102387 750 103036 561 657 961 104064 583 668 94 99 105381 767 967 70 106235 48 107152 589 694 837 108015 487 109714 935 110422 42 111028 345 450 529 112204 590 113461 849 114175 78 115111 912 117026 606 118085 196 333 73 902 04 511

120419 26 121926 123886 124317 940 125961 128861 129441 628 96 704 24 130754 902 131958 132096 519 23 133495 554 914 134494 559 135396 136683 923 138810 969

141472 591 742 142607 143289 520 831 144134 679 776 854 145535 769 817 146561 757 929 147813 49 149120 312 731 49 812 150656 159363 449 59 890

153154 565 734 154277 411 156571 157151 366 990 158421 983

160549 99 874 161552 162058 117 163561 165039 245 559 166002 207 204 167122 677 975 169016 982 170769 859 172103 411 530 868 173053 394 174104 175846 176536 668 944 177453 512 835 178022 179207 379 88 180564 181664 913 182460 183961 184164 186 186089 760 810 187067 158 212 34 415 188118 698 189236 721 190132 237 197349 613 795 192306 651 754 87 876

Wygrane po 150 zł.

223 317 751 1391 2018 278 802 972 3240 4399 553 682 881 6547 8549 54 9012 638 718 10072 305 43 405 597 617 814 11147 13215 849 14066 319 545 15220 85 98 962 16755 58 17321 626 56 19159 20287 553 22691 23370 599 25306 473 524 73 755 27072 347 28165 29360 622 99 30846 31313 553 32216 33268 35132 68 236 621 807 959 36383 415 829 92 37081 745 38223 407 44 39525 891

40716 41029 748 820 959 42019 162 200 446 880 975 43091 109 716 44076 80 741 929 45340 46096 377 542 47215 542 48307 50004 114 409 715 851 51097 386 630 86 52799 915 53660 54108 28 212 61 833 55940 56252 490 684 57415 64 58034 418 59139 310 406 675 60005 627 980 90 61212 595 775 62371 500 63284 631 64430 65115 829 945 66647 67764 68081 924 69065 416 789 70041 595 750 71142 316 415 72112 708 73543 754 74020 846 76376 885 77149 870 78213 325 76 576 989 79115 52 990

80020 411 737 981 81363 687 742 873 945 82050 330 885 83013 331 84508 85446 679 785 834 986 86761 87243 88496 89017 318 700 90010 457 921 91213 695 940 92617 747 54 93241 640 91 708 94398 442 811 53 987 95131 257 302 816 23 29 96038 276 563 881 904 97195 548 839 98116 472 99332 614 830 84 984 100119 87 593 638 833 924 94 102774 103460 528 641 962 104087 244 673 105129 218 515 106201 695 863 991 107056 109069 209 58 424 54 576 788 110140 835 67 112032 213 113071 897 900 115233 562 888 116404 88 771 117005 219 418 32 749 802 118033 127 461 72 909 28 119507 720

120100 408 872 121154 227 399 122202 336 794 123412 124079 125105 83 561 756 994 126258 127695 965 128538 129121 77 486 950 130615 51 789 131099 463 746 865 72 132059 574 133399 720 134087 303 28 994 135148 54 284 644 136376 83 455 137359 717 139742 54

140147 251 141579 839 143377 643 144041 110 145372 704 146302 532 936 147189 320 148077 264 508 149335 519 47 995 150767 983 151062 103 492 724 827 40

152078 84 538 930 153515 154175 334 623 803 155051 650 68 891 156254 867 157219 158536 159633

160627 161653 77 725 162 077 117 253 163201 650 164318 806 165133 286 318 20 166969 167005 272 778 961 168230 373 79 800 69 169235 87 883 992 170263 424 649 731 41 171101 172282 783 940 174347 87 629 175064 400 57 724 176624 944 45 54 31 177178 796 901 178202 404 46 179197 239 667 804 180031 126 224 600 181716 84 865 99 994 182141 533 64 183140 82 91 184195 347 831 185498 186491 525 46 187249 188071 464 517 748 189532 191222 461 620 192390 193102 602 911 194796 808 987

III ciągnienie

Wygrane po 150 zł.

162 977 1150 2978 4156 855 6804 7133 613 749 110443 11991 12855 15222 16401 18969 19730 20150 499 874 21121 31 830 23233 24808 26405 28348 969 29735 883 31277 417 32370 33517 872 97 36712 38952 39020 97 878 982 40238 41752 42101 7 43139 781 44120 241 45547 903 47099 49796 51902 53178 680 54462 551 55920 731 57192 550 58194 60907 61188 915 63951 64576 65043 226 649 751 66550 791 69590 70675 882 71651 971 72672 73648 75384 800 76664 78753 79563 80001 525 81315 82118 85623 935 99 86786 71 87604 90198 674 92366 463 94232 470 95114 98353 99028 385 676 766 103380 854 105361 106540 108883 110873 112128 857 114475 115108 345 119202 517 120435 121338 122110 123985 124313 563 125213 689 128129 129545 130177 999 134228 135095 137557 138416 870 139193 140100 223 141369 142017 55 190 583 951 14407 436 547 145129 861 146672 148248 151044 153578 858 154778 155477 761 80 157217 158538 159304 835 161254 486 780 163170 523 785 164484 165898 167580 166626 167580 751 168069 416 501 170660 350 171656 816 172296 435 579 752 173628 176281 752 942 93 177131 779 814 178533 179534 757 181274 182454 942 48 185153 186106 189497 190893 191590 604 48 192024 193909 50 194386

Wygrane po 50 zł.

248 403 1680 3281 430 943 5273 306 606 29 7245 843 8851 9680 760 10127 276 82 87 724 13785 14882 16772 18080 20417 24712 26810 981 27400 28306 880 29404 861 30169 31264 653 706 36 32499 33020 809 34257 35085 36186 872 38803 40187 214 995 42576 794 832 60 43248 482 585 755 44214 370 54124 46163 496 611 47047 924 48130 640 50011 642 51004 52035 833 918 533010 54111 29 327 55179 59105 60833 61410 947 6261 814 989 63475 630 702 64499 948 66520 67963 68816 69874 70620 978 85 71083 774 72114 963 73900 74002 489 888 76209 716 63 916 29 77032 693 78123 96 835 79286 80845 82848 85122 405 6526 623 88350 214 90122 94221 95011 96961 98089 571 691 99133 464 697 101663 104562 105018 42 107341 108154 847 109063 410 696 110037 508 11434 114408 607 117002 28 284 940 118713 119347 121463 875 989 123502 126296 446 127150 668 128606 970 130105 213 839 132376 134306 509 135091 136305 137274 953 138533 139289 140924 144106 67 144177 593 146358 148121 927 150951 65 99 152871 153360 651 51 976 54145 252 491 615 155214 156633 157630 158724 159066 715 150640 161270 163960 164362 165492 167517 168775 169060 170101 571 172582 183363 451 174057 175282 424 176360 468 177088 178668 835 179191 18984 181595 969 182674 734 183638 184004 380 980 185444 96 578 186589 187681 189185 190169 208 498 693 192033 692 193262 324 660 194429 969

IV ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na nr. 94031

15.000 zł. na nr. 148816

10.000 zł. na nr. 41168

5.000 zł. na nr. 120712

1.000 zł. 92770 124026

500 zł. 6135 26499 94598 103623 123885 188533

400 zł. 74256 82619 119987 150120 167808 181503 186115

250 zł. 19049 25949 40449 41406 99189 112955 115264 127195 134605 155871 165223 168825 169632 177767 178374 192863

200 zł. 19575 20365 27220 38723 43825 45493 48827 62110 65223 67234 72160 84577 85820 119876 134130 153211 158863 161737 171770 179150 184035 186256 194421

Wygrane po 150 zł.

1252 894 2897 4223 320 39 559 606 937 5124 354 6146 293 9802 11264 698 15532 782 842 19854 2147 322 515 723 21303 676 770 22130 23414 899 27655 28346 481 30177 31324 760 33425 896 981 35783 36873 38587 37030 308 41041 280 682 46451 47015 48199 50337 52328 53357 569 892 54885 55563 57313 58924 59088 60286 535 61690 63162 355 64515 67442 889 972 69964 71025 72075 368 830 78979

80911 81033 83962 84087 957 85004 741 87016 826 89076 90451 91714 96141 96147 357 882 97404 99736

101913 102863 104674 750 105107 110766 114691 115054 227 644 116038 118907 120379 121393 684 122451 502 123462 830 124341 126265 473 128639 873 129220 342 788 827 130308 131388 132597 133389 136897 137214 138659 143475 972 144438 145885 149107 151649 152261 474 154061 155927 156611 157426 620 158203 159906 160348 882 161286 814 163747 164171 251 400 573 166117 167014 553 168598 795 169141 170384 472 171033 355 504 172583 174538 175382 176159 177664 178316 179238 180135 181155 182099 943 187321 188201 767 189527 193685 194608.

Wygrane po 50 zł.

104 2527 696 950 3147 599 801 5198 323 6538 749 7242 687 93782 829 8053 9452 89 10270 359 12132 13374 15845 16031 129 716 17192 575 18846 19671 20046 63 598 21108 22556 681 23070 541 25446 26549 27581 780 28829 93 29033 337 553 629 30140 235 811

31065 32318 33080 324 899 4817 35237 432 636 88 36861 37147 882 38174 445 39412 41052 42170 499 43510 30 926 45118 581 849 46028 48080 110 235 365 898 50250 480 51075 53518 943 54078 216 55514 80 678 56720 57426 766 58070 988 59480 792 60418 61108 63168 78 478 64167 65704 66563 67210 950 68818 39 71275 326 944 72044 658 73202 305 75192 269 77980 78355 767 903 79758 873 80041 233 37 450 81273 566 82112 83523 787 978 84217 982 85158 640 724 86540 619 87237 961 88635 704 89395 509 672 90177 91556 94068 433 98080 149 830 99595 804

100306 657 101216 103059 743 105285 933 106657 712 107601 108134 109732 111644 112451 931 113710 114148 955 115267 559 119063 120440 620 705 880 121652 873 123259 323 658 124085 365 933 125001 126815 127463 128793 904 129641 94 131484 133015 338 565 712 135066 137363 98 138404 761 140165 246 869 141424 145693 962 146768 844 148080 599 672 901 149578 150667 151055 324 152306 990 153395 414 549 154468 155921 156096 157088 158162 160876 161100 162609 75 163139 299 453 91 164096 168024 388 714 170538 840 997 171020 146 96 448 559 82 172355 496 174642 795 810 96 175211 176175 359 508 32 602 946 177947 77 178200 180381 181574 182183 183856 188342 190077 959 191121 329 749 192717 990 194989.

Główna wygrana kl. II u Kaftala.

Zł 100.000 padło na nr. 169961.

Poniedziałkowe ciągnienie oczekiwane było przez graczy z wielką niecierpliwością. Nic też dziwnego; w dniu tym miała być wylosowana główna wygrana zł 100.000. Już w godzinach rannych wiadomo było, że wielka ta wygrana padła w popularnej, znanej ze szczęścia kolekturze Kaftala. Zadziwiające szczęście Kaftala było wczoraj znów ogólnym tematem rozmów. Jak się dowiadujemy, szczęśliwy los nr. 169961 został sprzedany przez Kaftala do jednego z wielkich ośrodków przemysłowych. Bliższych szczegółów co do szczęśliwców chwilowo brak.

Kronika toruńska

Toruń, dnia 23 marca 1937 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Domicjana i Towarzyszy.
Jutro: Gabriela Archanioła.
Wschód słońca o godzinie 5.58.
Zachód słońca o godzinie 18.18.

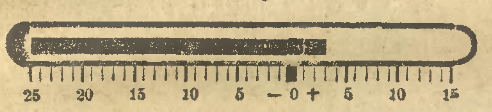
Stan pogody.

DESZCZ I CIEPLEJ.

Ustępująca w kierunku północno-wschodnim depresja powodowała w południowych i środkowych dzielnicach Polski pogodę o zachmurzeniu zmiennym, natomiast w dzielnicach północnych utrzymywała się jeszcze pogoda pochmurna z opadami śnieżnymi na Wileńszczyźnie i częściowo Polesiu. Temperatura o godz. 14-ej wynosiła: —2 st. na Hali Gąsienicowej, 0 w Wilnie i Suwałkach, 1 w Pińsku i Grodnie, 2 w Gdyni, 3 w Warszawie, Lublinie, Łucku, Kielcach i Siankach, 4 w Poznaniu, Łodzi i Radomiu, 5 w Toruniu, 6 we Lwowie i Zakopanem, 7 w Krakowie i Katowicach, 8 w Przemyślu, a 9 stopni w Zaleszczykach. Przewidywany przebieg pogody: Zachmurzenie zmienne, na ogół duże z opadami. Nieco cieplej, nocą jednak miejscami przymrozki. Słabnące wiatry zachodnie.

Termometr wskazywał dziś rano

Nocny dyżur pełnią apteki: Centralna — Śródmieście; Św. Anny — Bydgoskie Przedmieście; Pod Łabędziem — Na Mokrem.

Pogotowie straży poż. tel. 12-44.

Telefon nr. 15-46 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Toruniu.

Pogotowie ratunkowe tel. 19-91.

Biblioteka T. C. L. (ul. Wysoka 16) otwarta codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 11 do 11,30 i od 16 do 19.

As: „Don Bosco". Świt: „Tańczący pirat" — film kolorowy. Mars: „Miłość bez jutra". Corso: „Gabinet figur woskowych".

—×—

Pożyteczni pracownicy...

Kierownik firmy R. Preus w Toruniu, ul. Rabiańska 15 Tadeusz Motylewicz zauważył, że od pewnego czasu systematycznie ginie papier oraz różne wyroby papierowe. Bliższa obserwacja naprowadziła na ślad złodziejaszków, którymi okazali się pracownicy wymienionej firmy Antoni Chyliński i Wanda Steigmanowa. „Pożyteczni" pracownicy skradli towaru na ogólną sumę 1000 zł.

O fakcie tym powiadomiono policję, która nieuczciwymi pracownikami zaopiekuje się aż do wyroku sądowego.

Firmę Preus ostatnio prześladuje pech. Nie dość, że własni pracownicy okradali firmę, lecz oprócz tego złożył „wizytę" w godzinach nie wizytowych niej. Franciszek Wiśniewski, który skradł z fabryki papieru Preusa koperty i papier, wartości 21 zł, trzy skórzane teczki, wartości 30 zł i 30 zł w gotówce.

Odebranie broni palnej.

Na placu Bankowym przytrzymany został Feliks Kaszuba, zam. ostatnio w Poznaniu przy ul. Marsz. Focha 91. W czasie rewizji osobistej znaleziono u niego rewolwer bębenkowy, na który nie miał zezwolenia. Rewolwer zajęto.

Poza tym odebrano pistolet automatyczny Janowi Burakowskiemu, zam. przy ul. Podmurnej 83, gdyż również nie posiadał zezwolenia na posiadanie broni.

Pomorskie Towarzystwo Muzyczne

na nowych torach.

Z walnego zebrania P. T. M. w Toruniu.

W sali kameralnej Konserwatorium Muzycznego w Toruniu odbyło się ub. niedzieli walne zebranie Pom. Tow. Muzycznego.

Obrady zagaił kurator P. T. M. p. sędzia Herman, który na wstępie swego przemówienia podkreślił powody, skłaniające do stworzenia w ośrodku kulturalnym Pomorza, Toruniu, Pom. Tow Muzycznego, przy czym nadmienił, że głównym powodem był „głód muzyczny" nie tylko torunian, lecz całego społeczeństwa pomorskiego. Mielibyśmy jedynie wątpliwości co do torunian, gdyż coś niecoś zbojkotowali samo walne zebranie P. T. M.

A szkoda! Zebranie to było naprawdę ciekawe, choć nieco przydługie...

Obradom przewodniczył p. mjr Jarosławski, majster Konfraterni Artystów w Toruniu.

Zgodnie z porządkiem obrad, p. profesor Stefan odczytał pismo wojewody pomorskiego z roku 1935 w sprawie objęcia kurateli nad Pom. Tow. Muz. przez p. sędziego Hermana, który P. T. M. zastał w tak fatalnych warunkach przede wszystkim finansowych, że omal głowy nie stracił. Orzech to był naprawdę b. twardy do zgryzienia.

Sprawozdanie złożone przez p. sędziego Hermana dało nam pogląd na fatalne warunki pracy, ogrom jej oraz odpowiedzialność, jaka spadła na barki kuratora.

W jaki sposób kurator P. T. M. p. sędzia Herman radził sobie, nie będziemy pisać, gdyż zajęłoby to nam zbyt wiele miejsca. Z prawdziwą radością stwierdzamy, że dzięki niemu i szeregu jednostkom dobrej woli Pom. Tow. Muz. nieomal całkowicie wybrnęło z kłopotów, a majątek swój powiększyło kilkakrotnie.

W obszernym sprawozdaniu p. sędzia Herman zwrócił uwagę na „promieniowanie" Pom. Tow. Muz. na całe nieomal Pomorze. Jak już donosiliśmy, P. T. M. zorganizowało szereg koncertów w 7 miastach powiatowych pomorskich, gdzie stwierdzono niebywałe zainteresowanie koncertami i ten prawdziwy „głód muzyczny", uwidoczniony na salach, wypełnionych po brzegi publicznością.

Te 7 miast — to już tereny, na których bez najmniejszych obaw można organizować oddziały P. T. M.

Kurator P. T. M. wspomniał również o skandalicznie niskich gażach personelu nauczycielskiego, których ujawnienie wywołać by musiało rumieniec wstydu na naszych twarzach. W roku 1935 P. T. M. liczyło 29 członków, — obecnie zaś około 200. Czy jednak nawet tak pozornie imponujący skok cyfrowy nie przynosi wstydu dla 60-ciu z górą tysięcy mieszkańców Torunia?

Czy nie ma możliwości zwerbowania choćby tylko 500 członków? I to ma być miasto, chełpiące się mianem stolicy i ośrodka kulturalnego Pomorza? Z prowizorycznego obliczenia wynika, że na 320 mieszkańców Torunia przypada 1 członek, który odczuwa „głód muzyczny".

Ha! To mało!

Ze sprawozdania p. dyr. Perkowskiego dowiedzieliśmy się, że największe zainteresowanie muzyką w Konserwatorium zdradzają rzemieślnicy i urzędnicy, tzn. ich dzieci. Koncerty sekcji koncertowej, urządzone w Chełmnie, Świeciu, Tczewie, Wąbrzeźnie, Grudziądzu i Gdyni — dały Pom. Tow. Muz. impuls do jeszcze bardziej wytężonej pracy, która — jak wynika z obserwacyj — daje b. pomyślne rezultaty.

Sprawozdania pp. kuratora PTM sędziego Hermana i dyr. konserwatorium Perkowskiego przyjęli zebrani życzliwymi oklaskami, po czym uchwalono ramowy statut PTM oraz omówiono plan pracy dla wszystkich oddziałów pomorskich PTM.

W wolnych wnioskach uchwalono pisemnie podziękować za owocną pracę dla PTM p. inż. S. Fabianowskiemu i na wniosek kuratora nadano p. Leonowi Kuczyńskiemu godność dożywotniego członka.

Na tym obrady Pomorskiego Towarzystwa Muzycznego zakończono.

Bezpośrednio po zebraniu PTM odbyto posiedzenie toruńskiego oddziału PTM, któremu przewodniczył p. dyr. Antczak. W wyniku obrad wybrano zarząd w składzie pp.: prezes dyr. Antczak, członkowie: dyr. Nowakowski, dr Schwartz, inż. Knothe i Zisner; jako zastępców wybrano pp.: Wrońskiego i Szymankiewicza. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: prezesa Stonowskiego, Pasternackiego i Jaworowskiego oraz zastępców pp.: Sobieskiego i Szadę.

Budżet oddziału PTM uchwalono w kwocie 8.400 zł po stronie dochodów i rozchodów. Plan pracy na rok 1937 referował p. dyr. Perkowski.

Po wyczerpaniu porządku obrad, p. dyr. Antczak zamknął zebranie.

Uwaga — miłośnicy psów!

Nawet najwięcej rasowy pies staje się udręką swego pana i nie przedstawia żadnej wartości użytkowej, o ile nie jest odpowiednio wyszkolony. Prawie codziennie zdarzają się kradzieże domowe oraz napady, powodujące znaczne straty materialne. Chcąc temu zapobiec, wystarczy kilkudziesięciozłotowy wydatek, aby posiadać dobrze wyszkolonego psa, który daje pełną gwarancje bezpieczeństwa.

Klub Kynologów w Toruniu, biorąc sobie za zadanie, by udostępnić każdemu posiadanie dobrze wyszkolonego psa, urządza za minimalną opłatą kursa tresury, gdzie będą fachowo szkolone psy obronne i towarzyszące. Otwarcie tegorocznych kursów tresury, nastąpi dnia 1 kwietnia br., o godz. 17 na placu tresury koło Grzyba, gdzie przyjmuje się nowych kursistów. Krótko przed otwarciem tresury zbadane będą bezpłatnie wszystkie psy, zgłoszone do tresury, przez lek. wet. p. dr. Schwartza. Wobec tego zaprasza Klub wszystkich członków i sympatyków na otwarcie tresury na dzień 1 kwietnia koło Grzyba.

Bez komentarzy...

Dnia 20 bm. zapadł wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu w sprawie Alfreda Łosia, lat 41, bronionego przez adw. Wiśniewskiego i Zbigniewa Kafli, lat 31, bronionego przez adw. Puciatę.

Oskarżeni odpowiadali z art. 203 k. k.

W rezultacie 12-godzinnej rozprawy przy drzwiach zamkniętych Alfred Łoś skazany został na **3 lata więzienia i 5 lat utraty praw obywatelskich** z równoczesnym pozbawieniem noszenia krzyża „Virtuti-militari", Krzyża Niepodległości i in.

Zbigniew Kafel skazany został na 1 rok i 2 mies. więzienia.

Sensacyjna ta sprawa wzbudziła zrozumiałe zainteresowanie społeczeństwa, które tłumnie zaległo korytarze, obok sali rozpraw, w oczekiwaniu na orzeczenie sądu okręgowego.

Komentarze chyba zbyteczne.

—::—

Walne zebranie KS. KPW. „Pomorzanin".

W czwartek, dnia **25 marca br.,** o godz. 18,30 w pierwszym terminie, a **o godz. 19** w drugim terminie odbędzie się walne zebranie Klubu Sportowego KSKPW „Pomorzanin" w sali konferencyjnej Dyrekcji Kolejowej w Toruniu.

Ujęcie rowerokrada.

Do rolnika Michalskiego w Grabiach, pow. toruński przyjechał rowerem Edmund Fiedler z Dębińca pod Inowrocławiem celem załatwienia sprawy osobistej. Rower pozostawił przed domem.

Przypadkowo (może nie) znalazł się tam mieszkaniec Torunia niej. Maksymilian Nowakowski, który zaopiekował się rowerem, tzn. wsiadł nań i odjechał.

Na jego nieszczęście policja toruńska „posiada nos" i w b. krótkim czasie ustaliła, kto był sprawcą kradzieży. Oczywiście rower odebrano i zwrócono poszkodowanemu. Nowakowski za swój złodziejski kawał będzie odpowiadał sądownie.

Okradł chlebodawcę i uciekł.

Stanisław Grzelak, odbywając służbę u rolnika Ottona Wühle w Lubiance, pow. toruński, zaobserwował, gdzie chlebodawca ukrył pieniądze i przy nadarzającej się okazji zabrał je i uciekł w nieznanym kierunku. Grzelak zabrał 420 zł w gotówce. O fakcie tym powiadomiono policję, która prowadzi dochodzenia i poszukiwania.

Kronika policyjna.

W Toruniu spisano 20 doniesień za przekroczenie przepisów drogowych, 7 — za przekroczenie przepisów policyjno-administracyjnych, 2 — przepisów meldunkowych i 17 osób ukarano mandatami karnymi.

—::—

Humor i Satyra.

W HOTELU.

Do hotelu przychodzi jakiś pan.

— Poproszę o pokój!... — zwraca się do portiera.

— Pańskie nazwisko?

— Symcha Szczupak.

— Czy dla pana pokój z bieżącą wodą?

— Nie, ja się tylko tak nazywam.

GŁUPIE PYTANIE.

— Pan jest taki zmęczony, drogi przyjacielu, z pewnością pan miał już dzisiaj dużo nudnych wizyt?

— Nie, pan jest pierwszy.

JEDEN BYŁ NAPOLEON.

Gdy ostatnio spytano Bernarda Shaw'a, w jakiej epoce wolałby żyć, autor „Pygmaliona" odparł bez wahania.

— Za czasów I cesarstwa we Francji.

— Dlaczego?

— Gdyż wtedy tylko jeden człowiek uważał się za Napoleona!

DOBRA RADA.

— No, czy pomógł panu ten środek od reumatyzmu, jaki panu poleciłem?

Ale gdzie tam, ani trochę!

— Niech się pan pocieszy, mnie także nie — chciałem tylko wypróbować, komu pomoże.

GDYBY...

— Niech pani tylko sobie pomyśli, panno Femciu — tu, na tej ławce parkowej przed trzydziestu laty umówiłam sobie randkę z pewnym porucznikiem huzarów, i byłabym dziś z pewnością generałową, gdyby... on przyszedł!

POŻERANIE OWIEC, TO NIE WOJNA.

Zwierzęta zawiązały ligę i przysięgły sobie wzajemnie nie prowadzić więcej wojen między sobą.

Pewnego dnia do ligi zwierząt przyszły owce, skarżąc się, że wilk gwałci umowę.

— Ależ, moi panowie — oświadczył wilk — trudno nazwać wojną pożeranie owiec! Przecież one nie bronią się wcale!

BEZ REZULTATU.

Zwierzęta debatowały nad sprawą rozbrojenia. Lew pragnąc okazać swą dobrą wolę, zaproponował zakaz noszenia rogów.

Wół sprzeciwił się temu kategorycznie.

Jego też wina było oczywiście, że konferencja rozbrojeniowa nie dała żadnego rezultatu.

Tabela loterii

5-ty dzień ciągnienia 2-ej klasy 38-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Główna wygrana 100.000 zł.: 169961

30.000 zł.: 164056

10.000 zł.: 20888

Po 5.000 zł. 27101 58824 120958

Po 2.000 zł.: 95807 124777 125357

Po 1.000 zł.: 473 19614 27567 119910 162051 187084

Po 500 zł. 1413 19288 176139

Po 400 zł.: 9640 16306 19602 25373 36004 128228 129341 131281 159309 159682 172568 181722

250 zł. 12917 12961 13279 68392 72774 102236 121334 129926 159682 164026 165945 178196

Po 200 zł. 13127 21507 30750 67163 67863 67358 71568 80140 100014 107631 113288 118098 128012 141525 142722 142993 148855 156320 157616 157699 159222 160046 165660 171392 176959 184834 185541 39333 145623

Wygrane po 50 zł.

64 299 1348 618 54 2331 908 3029 163 383 471 589 4289 454 833 944 48 5078 478 501 6082 605 800 969 7035 209 8464 566 83 9002 15 585 648 958 10621 11828 943 12651 830 13920 15448 625 40 907 68 16120 71 17235 438 636 18340 529 741 844 980 20611 51 939 21088 915 81 87 22307 446 23031 645 24134 310 689 25429 539 994 26293 582 710 824 27229 847 28072 794 29382 30020 882 31842 991 32022 254 362 583 621 861 33212 92 782 826 34555 23 698 996 35031 217 36125 258 607 37739 38367 865 957 39986.

40189 294 343 830 41719 42739 43638 795 877 44148 373 854 45187 550 57 621 46114 58 360 90 47288 888 984 48303 34 49070 244 50833 51069 368 515 982 83 52252 519 53278 54142 260 300 428 72 559 55080 772 58082 864 59190 60566 61117 927 62050 162 63271 64085 268 532 65705 14 66216 67250 415 73 580 704 61330 501 69526 678 957 70034 281 466 677 744 909 72582 726 73166 446 842 74447 97 569 812 76773 802 77283 78533 978 79529 691 836

80210 942 82291 378 985 83130 751 85090 362 87216 88644 89459 637 67 97 909 90064 572 91184 92128 93557 94440 683 95028 658 96048 132 737 97029 655 98058 258 99 696 99459 608 100008 747 886 101416 102387 750 103036 561 657 961 104064 583 668 94 99 105381 767 967 70 106235 48 107152 589 694 837 108015 487 109714 935 110422 42 111028 345 450 529 112204 590 113461 849 114175 78 115111 912 117026 606 118085 196 333 73 902 04 511

120419 26 121926 123886 124317 940 125961 128861 129441 628 96 704 24 130754 902 131958 132096 519 23 133495 554 914 134494 559 135396 136683 923 138810 969

141472 591 742 142607 143289 520 831 144134 679 776 854 145535 769 817 146561 757 929 147813 49 149120 312 731 49 812 150656 159363 449 59 890

153154 565 734 154277 411 156571 157151 366 990 158421 983

160549 99 874 161552 162058 117 163561 165039 245 559 166002 207 204 167122 677 975 169016 982 170769 859 172103 411 530 868 173053 394 174104 175846 176536 668 944 177453 512 835 178022 179207 379 88 180564 181664 913 182460 183961 184164 186 186089 760 810 187067 158 212 34 415 188118 698 189236 721 190132 237 197349 613 795 192306 651 754 87 876

Wygrane po 150 zł.

223 317 751 1391 2018 278 802 972 3240 4399 553 682 881 6547 8549 54 9012 638 718 10072 305 43 405 597 617 814 11147 13215 849 14066 319 545 15220 85 98 962 16755 58 17321 626 56 19159 20287 553 22691 23370 599 25306 473 524 73 755 27072 347 28165 29360 622 99 30846 31313 553 32216 33268 35132 68 236 621 807 959 36383 415 829 92 37081 745 38223 407 44 39525 891

40716 41029 748 820 959 42019 162 200 446 880 975 43091 109 716 44076 80 741 929 45340 46096 377 542 47215 542 48307 50004 114 409 715 851 51097 386 630 86 52799 915 53660 54108 28 212 61 833 55940 56252 490 684 57415 64 58034 418 59139 310 406 675 60005 627 980 90 61212 595 775 62371 500 63284 631 64430 65115 829 945 66647 67764 68081 924 69065 416 789 70041 595 750 71142 316 415 72112 708 73543 754 74020 846 76376 885 77149 870 78213 325 76 576 989 79115 52 990

80020 411 737 981 81363 687 742 873 945 82050 330 885 83013 331 84508 85446 679 785 834 986 86761 87243 88496 89017 318 700 90010 457 921 91213 695 940 92617 747 54 93241 640 91 708 94398 442 811 53 987 95131 257 302 816 23 29 96038 276 563 881 904 97195 548 839 98116 472 99332 614 830 84 984 100119 87 593 638 833 924 94 102774 103460 528 641 962 104087 244 673 105129 218 515 106201 695 863 991 107056 109069 209 58 424 54 576 788 110140 835 67 112032 213 113071 897 900 115233 562 888 116404 88 771 117005 219 418 32 749 802 118033 127 461 72 909 28 119507 720

120100 408 872 121154 227 399 122202 336 794 123412 124079 125105 83 561 756 994 126258 127695 965 128538 129121 77 486 950 130615 51 789 131099 463 746 865 72 132059 574 133399 720 134087 303 28 994 135148 54 284 644 136376 83 455 137359 717 139742 54

140147 251 141579 839 143377 643 144041 110 145372 704 146302 532 936 147189 320 148077 264 508 149335 519 47 995 150767 983 151062 103 492 724 827 40

152078 84 538 930 153515 154175 334 623 803 155051 650 68 891 156254 867 157219 158536 159633

160627 161653 77 725 162 077 117 253 163201 650 164318 806 165133 286 318 20 166969 167005 272 778 961 168230 373 79 800 69 169235 87 883 992 170263 424 649 731 41 171101 172282 783 940 174347 87 629 175064 400 57 724 176624 944 45 54 31 177178 796 901 178202 404 46 179197 239 667 804 180031 126 224 600 181716 84 865 99 994 182141 533 64 183140 82 91 184195 347 831 185498 186491 525 46 187249 188071 464 517 748 189532 191222 461 620 192390 193102 602 911 194796 808 987

III ciągnienie

Wygrane po 150 zł.

162 977 1150 2978 4156 855 6804 7133 613 749 110443 11991 12855 15222 16401 18969 19730 20150 499 874 21121 31 830 23233 24808 26405 28348 969 29735 883 31277 417 32370 33517 872 97 36712 38952 39020 97 878 982 40238 41752 42101 7 43139 781 44120 241 45547 903 47099 49796 51902 53178 680 54462 551 55920 731 57192 550 58194 60907 61188 915 63951 64576 65043 226 649 751 66550 791 69590 70675 882 71651 971 72672 73648 75384 800 76664 78753 79563 80001 525 81315 82118 85623 935 99 86786 71 87604 90198 674 92366 463 94232 470 95114 98353 99028 385 676 766 103380 854 105361 106540 108883 110873 112128 857 114475 115108 345 119202 517 120435 121338 122110 123985 124313 563 125213 689 128129 129545 130177 999 134228 135095 137557 138416 870 139193 140100 223 141369 142017 55 190 583 951 14407 436 547 145129 861 146672 148248 151044 153578 858 154778 155477 761 80 157217 158538 159304 835 161254 486 780 163170 523 785 164484 165898 167580 166626 167580 751 168069 416 501 170660 350 171656 816 172296 435 579 752 173628 176281 752 942 93 177131 779 814 178533 179534 757 181274 182454 942 48 185153 186106 189497 190893 191590 604 48 192024 193909 50 194386

Wygrane po 50 zł.

248 403 1680 3281 430 943 5273 306 606 29 7245 843 8851 9680 760 10127 276 82 87 724 13785 14882 16772 18080 20417 24712 26810 981 27400 28306 880 29404 861 30169 31264 653 706 36 32499 33020 809 34257 35085 36186 872 38803 40187 214 995 42576 794 832 60 43248 482 585 755 44214 370 54124 46163 496 611 47047 924 48130 640 50011 642 51004 52035 833 918 533010 54111 29 327 55179 59105 60833 61410 947 6261 814 989 63475 630 702 64499 948 66520 67963 68816 69874 70620 978 85 71083 774 72114 963 73900 74002 489 888 76209 716 63 916 29 77032 693 78123 96 835 79286 80845 82848 85122 405 6526 623 88350 214 90122 94221 95011 96961 98089 571 691 99133 464 697 101663 104562 105018 42 107341 108154 847 109063 410 696 110037 508 11434 114408 607 117002 28 284 940 118713 119347 121463 875 989 123502 126296 446 127150 668 128606 970 130105 213 839 132376 134306 509 135091 136305 137274 953 138533 139289 140924 144106 67 144177 593 146358 148121 927 150951 65 99 152871 153360 651 51 976 54145 252 491 615 155214 156633 157630 158724 159066 715 150640 161270 163960 164362 165492 167517 168775 169060 170101 571 172582 183363 451 174057 175282 424 176360 468 177088 178668 835 179191 18984 181595 969 182674 734 183638 184004 380 980 185444 96 578 186589 187681 189185 190169 208 498 693 192033 692 193262 324 660 194429 969

IV ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na nr. 94031

15.000 zł. na nr. 148816

10.000 zł. na nr. 41168

5.000 zł. na nr. 120712

1.000 zł. 92770 124026

500 zł. 6135 26499 94598 103623 123885 188533

400 zł. 74256 82619 119987 150120 167808 181503 186115

250 zł. 19049 25949 40449 41406 99189 112955 115264 127195 134605 155871 165223 168825 169632 177767 178374 192863

200 zł. 19575 20365 27220 38723 43825 45493 48827 62110 65223 67234 72160 84577 85820 119876 134130 153211 158863 161737 171770 179150 184035 186256 194421

Wygrane po 150 zł.

1252 894 2897 4223 320 39 559 606 937 5124 354 6146 293 9802 11264 698 15532 782 842 19854 2147 322 515 723 21303 676 770 22130 23414 899 27655 28346 481 30177 31324 760 33425 896 981 35783 36873 38587 37030 308 41041 280 682 46451 47015 48199 50337 52328 53357 569 892 54885 55563 57313 58924 59088 60286 535 61690 63162 355 64515 67442 889 972 69964 71025 72075 368 830 78979

80911 81033 83962 84087 957 85004 741 87016 826 89076 90451 91714 96141 96147 357 882 97404 99736

101913 102863 104674 750 105107 110766 114691 115054 227 644 116038 118907 120379 121393 684 122451 502 123462 830 124341 126265 473 128639 873 129220 342 788 827 130308 131388 132597 133389 136897 137214 138659 143475 972 144438 145885 149107 151649 152261 474 154061 155927 156611 157426 620 158203 159906 160348 882 161286 814 163747 164171 251 400 573 166117 167014 553 168598 795 169141 170384 472 171033 355 504 172583 174538 175382 176159 177664 178316 179238 180135 181155 182099 943 187321 188201 767 189527 193685 194608.

Wygrane po 50 zł.

104 2527 696 950 3147 599 801 5198 323 6538 749 7242 687 93782 829 8053 9452 89 10270 359 12132 13374 15845 16031 129 716 17192 575 18846 19671 20046 63 598 21108 22556 681 23070 541 25446 26549 27581 780 28829 93 29033 337 553 629 30140 235 811

31065 32318 33080 324 899 4817 35237 432 636 88 36861 37147 882 38174 445 39412 41052 42170 499 43510 30 926 45118 581 849 46028 48080 110 235 365 898 50250 480 51075 53518 943 54078 216 55514 80 678 56720 57426 766 58070 988 59480 792 60418 61108 63168 78 478 64167 65704 66563 67210 950 68818 39 71275 326 944 72044 658 73202 305 75192 269 77980 78355 767 903 79758 873 80041 233 37 450 81273 566 82112 83523 787 978 84217 982 85158 640 724 86540 619 87237 961 88635 704 89395 509 672 90177 91556 94068 433 98080 149 830 99595 804

100306 657 101216 103059 743 105285 933 106657 712 107601 108134 109732 111644 112451 931 113710 114148 955 115267 559 119063 120440 620 705 880 121652 873 123259 323 658 124085 365 933 125001 126815 127463 128793 904 129641 94 131484 133015 338 565 712 135066 137363 98 138404 761 140165 246 869 141424 145693 962 146768 844 148080 599 672 901 149578 150667 151055 324 152306 990 153395 414 549 154468 155921 156096 157088 158162 160876 161100 162609 75 163139 299 453 91 164096 168024 388 714 170538 840 997 171020 146 96 448 559 82 172355 496 174642 795 810 96 175211 176175 359 508 32 602 946 177947 77 178200 180381 181574 182183 183856 188342 190077 959 191121 329 749 192717 990 194989.

Główna wygrana kl. II u Kaftala.

Zł 100.000 padło na nr. 169961.

Poniedziałkowe ciągnienie oczekiwane było przez graczy z wielką niecierpliwością. Nic też dziwnego; w dniu tym miała być wylosowana główna wygrana zł 100.000. Już w godzinach rannych wiadomo było, że wielka ta wygrana padła w popularnej, znanej ze szczęścia kolekturze Kaftala. Zadziwiające szczęście Kaftala było wczoraj znów ogólnym tematem rozmów. Jak się dowiadujemy, szczęśliwy los nr. 169961 został sprzedany przez Kaftala do jednego z wielkich ośrodków przemysłowych. Bliższych szczegółów co do szczęśliwców chwilowo brak.

Z Gdyni i Wybrzeża.

Gdynia, dnia 23 marca 1937 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Domicjana i Towarzyszy.
Jutro: Gabriela Archanioła.
Wschód słońca o godzinie 5.58.
Zachód słońca o godzinie 18.18

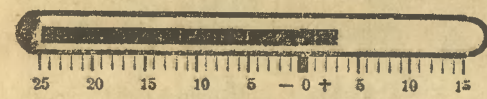
Stan pogody.

DESZCZ I CIEPLEJ.

Ustępująca w kierunku północno-wschodnim depresja powodowała w południowych i środkowych dzielnicach Polski pogodę o zachmurzeniu zmiennym, natomiast w dzielnicach północnych utrzymywała się jeszcze pogoda pochmurna z opadami śnieżnymi na Wileńszczyźnie i częściowo Polesiu. Temperatura o godz. 14-ej wynosiła: —2 st. na Hali Gąsienicowej, 0 w Wilnie i Suwałkach, 1 w Pińsku i Grodnie, 2 w Gdyni, 3 w Warszawie, Lublinie, Łucku, Kielcach i Siankach, 4 w Poznaniu, Łodzi i Radomiu, 5 w Toruniu, 6 we Lwowie i Zakopanem, 7 w Krakowie i Katowicach, 8 w Przemyślu, a 9 stopni w Zaleszczykach. Dziś od rana w Bydgoszczy pada deszcz. Przewidywany przebieg pogody: Zachmurzenie zmienne, na ogół duże z opadami. Nieco cieplej, nocą jednak miejscami przymrozki. Słabnące wiatry zachodnie.

Termometr wskazywał dziś rano

POGOTOWIA:

Lekarz dyżurny — tel. 12-40.

Miejskie Zakł. Elektryczne — tel. 29-67.

Telefon nr 14-60 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego“ w Gdyni, Skwer Kościuszki 24 (nad cukiernią Fangrata).

Miejska Zaw. Straż Pożarna tel. 17-08.

Gabinet komendanta i kancelaria telefon 20-22.

REPERTUAR KIN:

BAJKA: Ignacy Paderewski w filmie **„Sonata księżycowa“** oraz kolorówka Watta Disney'a.

BODEGA: „Hrabia Monte Christo“, nadprogram tygodniki.

CZARODZIEJKA. Kapitalna komedia muzyczna **„Raj na ziemi“**, w roli głównej: Hans Moser, Hermann Thimig, Aleda Sandrock — i tygodniki

„Lido“: Największy film obecnej doby **„Matura“**, w roli głównej Simone Simon i Herbert Marshall. Bogaty nadprogram.

MORSKIE OKO. Pat i Patachon w najweselszej komedii sezonu **„Cyrk na okręcie“** i ciekawy nadprogram.

POLONIA: Wspaniały polski film **„Płomienne serca“** oraz najnowsze tygodniki.

—::—

Manifestacje na rzecz O. Z. N. w Gdyni. Przemówienie Pana Prezydenta R. P. o zjednoczeniu narodowym wywarło w Gdyni wielkie i głębokie wrażenie. Ostrożność w stosunku do akcji pułkownika Koca, jaka cechowała dotąd społeczeństwo miejscowe, ustąpiła z chwilą, gdy Głowa Państwa swoim autorytetem pokryła inicjatywę płk. Koca. Dało to się zauważyć na gremialnej manifestacji szeregu towarzystw i związków, jaka miała miejsce w niedzielę w sali wystaw i targów. Przy pewnych zgrzytach, jakie miały miejsce na początku, po przemówieniach p. Podhorodeckiego i p. Cieślaka uchwalono rezolucję poparcia akcji zjednoczenia narodowego pod rozkazami marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza.

„Złoty Ul“ w Gdyni przy Skwerze Kościuszki 18 (pierwsze piętro) wydaje niezwykle smacznie przyrządzone, obfite, treściwe i dostępne kieszeni każdego obiady domowe. W jadłodajni „Złoty Ul“ wykłada się stale „Dziennik Bydgoski“.

Gdynia pozyskała reprezentacyjny teatr-kino „Polonia“

W ub. sobotę nastąpiło **uroczyste otwarcie nowego kinematografu „Polonia“** w sali teatralnej inż. St. Pręczkowskiego przy ulicy Żeromskiego.

Od kilku lat podejmowano i zarzucano inicjatywę budowy w Gdyni gmachu teatralnego. Wreszcie w ubiegłym roku czynny zawsze i ruchliwy inż. St. Pręczkowski podjął się budowy teatru nie licząc na żadne subsydia i obcą pomoc. Na placu pomiędzy dwoma frontami kamienic w niezmiernie szybkim tempie zaczęła się wznosić i niebawem stanęła okazała budowla. Gmach projektowany przez inż. arch. Jędrzejewskiego, odpowiada najnowocześniejszym wymaganiom technicznym i artystycznym. Olbrzymia, jak na nasze gdyńskie stosunki scena z nadbudówką umożliwiającą instalacje wszelkich dekoracyj umieszczona jest nad garderobami artystów. Sala, której wnętrze projektował artysta-malarz Feliks Smosarski, **jest w stanie pomieścić 460 widzów.** Prostota linii sufitu i ścian, dobór barw i odpowiednie rozmieszczenie świateł dają niezmiernie piękny efekt. Wygodne, specjalne w/g rysunku właściciela kina zbudowane fotele są rozmieszczone w sposób zapewniający widzowi doskonałą widoczność ekranu.

Po raz pierwszy też w Gdyni **wprowadzono numerację miejsc,** co należy z uznaniem powitać. Dwe poczekalnie z pięknymi meblami, szatnia i efektowne wejście składają się na imponującą całość. **Aparatura filmowa pochodzi z firmy A. E. G. i jest ostatnim krzykiem techniki.** Dotąd w Polsce istniały zaledwie dwa aparaty tego rodzaju w Warszawie. Mamy więc połączenie kina z teatrem, co. rzecz jasna, stało się z korzyścią dla kina. Cały gmach teatralny został wydzierżawiony przez p. inż. Pręczkowskiego znanemu na gruncie Gdańska polskiemu przemysłowcowi p. Betlewskiemu, którego syn będzie prowadził to kino do spółki z p. Nowcem. Kierownictwo techniczne objął znany fachowiec p. Maas, przez długie lata właściciel kina „Odeon“ w Poznaniu i dwóch kin w Inowrocławiu. Tak więc dzięki wysiłkom dwóch ludzi czynu: p. inż. Pręczkowskiemu i p. Betlewskiego, który swą pracą zdobyty w Gdańsku kapitał nie wahał się częściowo zainwestować w Gdyni, **mamy obecnie reprezentacyjny gmach teatralny i wielkomiejskie, nowoczesne, piękne kino.** Premiera kino „Polonia“ była również premierą polskiego pierwszorzędnego, o wysokich walorach artystycznych i fascynującej treści filmu „Płomienne serca“. Zaproszeni na premierę przedstawiciele władz, konsulowie licznych krajów i cała elita gdyńska przyjęły film frenetycznymi oklaskami. Jak nas zapewnia dyrektor Maas, **zakontraktowano już szereg przebojów filmowych krajowych i zagranicznych,** tak, że zamiast średnich obrazów, jakie zwykle pojawiają się przy schyłku sezonu, będziemy mieli zapewnioną miłą rozrywkę filmową, stojącą na wysokim poziomie.

Gość angielski w Gdyni. Bawi w Gdyni admirał Herbert Richmond, profesor i dziekan Uniwersytetu w Cambridge. Gość angielski złożył wizytę dowódcy Floty, komisarzowi rządu oraz dyrektorowi Urzędu Morskiego. Następnie zwiedził port i jego urządzenia w towarzystwie dyr. St. Łęgowskiego oraz prezesa Towarzystwa Polsko-Angielskiego p. Dereżińskiego. Wieczorem admirał Richmond wygłosił odczyt w Towarzystwie Polsko-Angielskim w Gdyni.

Wypadek przy pracy. Podczas bunkrowania ss. „Pułaski“ na nabrzeżu Holenderskim, robotnik portowy Jan Korzytowski wchodząc z mostku kapitańskiego stanął na kawałek węgla tak nieszczęśliwie, że potknął się i wywichnął prawą nogę w stawie skokowym. Wezwana karetka pogotowia odwiozła poszkodowanego do szpitala św. Wincentego.

Komisja dla rejestracji pojazdów mechanicznych będzie urzędowała w Gdyni: w dniu 2 kwietnia br. od godz. 8—14 i w dniu 3 kwietnia br. od godz. 8—13.

Adolf Nowaczyński na XLI. wieczorze czwartkowym.

Na XLI. wieczorze, który odbędzie się w terminie przyśpieszonym z powodu świąt, a mianowicie **w dzisiejszy wtorek, dnia 23 marca rb.** w lokalu cukierni Fangrata, Skwer Kościuszki, wystąpi zaproszony przez kierownictwo wieczorów czwartkowych znakomity publicysta Adolf Nowaczyński z interesującym i sensacyjnym dla Gdyni odczytem p. t. **„Odkrycie Gdyni“.**

Oto treść odczytu w podtytułach: Bałtyk odkryli rodakom literaci, nie politycy. — Jak to było lat temu 37. — Pierwsze jaskółki. — Filozof Libelt. — Zasłużeni w zapomnieniu. — Tom Szelągowskiego, powieść Gruszeckiego, przewodnik Chrzanowskiego, sztuka Nowaczyńskiego. — Dwie panie. — Pierwsi pielgrzymi przed prelegentem. — Wiersz Felicjana. — Gdingen w roku 1911-tym. — Sopoty z Kronprincem. — Komedyjka p. t. „Było to nad Bałtykiem“. Autochtoni. — Packträger Fuchta. — Ksiądz Rybka. — Gubernatorowa Sikorska. — Jak w powieści Verneuilla. — Chołoniewscy, Żeremiasz i Przybysz. — Sedantagi. — Generał Haller de Hallenburg a generał von Malachowsky. — Od 1918 do 1937. — Dzisiejszość. — Co to jest Zebulun? — Czy to ma być w przyszłości Odessa? — My nie chcemy Odessy. — Prelegent. — Pionier ostrzega. — Ostrzega! Początek o godz. 20.

Pierwsza deklaracja polityczna na radzie miejskiej w Gdyni.

W dniu 18 bm. odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej w Gdyni, poświęcone uchwaleniu budżetu miasta na rok 1937-38. W dyskusji generalnej radny Milian zgłosił imieniem PPS i klasowych Zw. Zawodowych deklarację, podkreślającą pozytywny stosunek mas robotniczych do Państwa, wywalczonego trudem robotników i chłopów. — Deklaracja — przeciwstawiła się kategorycznie systemowi komisarskiemu w rządzeniu miastem i domagała się przywrócenia samorządu Gdyni, by w ten sposób całe społeczeństwo mogło stanąć do pracy nad rozwojem Gdyni.

Mgr JÓZEF KAWCZYŃSKI
wicedyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

CO DAJE GDYNIA?

Aktualne problemy gdyńskie.

I.

Inicjatywa wszechstronnego poruszenia na łamach prasy aktualnych zagadnień portu gdyńskiego zasługuje na uznanie ze względu na to, że właściwe naświetlenie ich może mieć duże znaczenie dla sprawy zasadniczej i najważniejszej, jaką w chwili obecnej jest dalsza rozbudowa portu. Wiemy, że obecnie zupełnie wyraźnie został przesunięty wysiłek finansowy państwa na inne odcinki inicjatywy i twórczości gospodarczej co jest tym bardziej godne uwagi, że dzieje się to pod hasłem wzmocnienia obronności kraju. Analizując to przesunięcie, nie zawsze interpretuje je opinia publiczna odpowiednio i nie rzadko dochodzi do wniosków nieodpowiadających istotnym zamierzeniom czynników miarodajnych.

I tak w odniesieniu do spraw gdyńskich spotykamy się w ostatnim czasie z opinią, która dałaby się streścić w twierdzeniu, **że dotychczasowe wydatki na Gdynię są już dostateczne i niewspółmierne do korzyści, jakie wzamian daje Gdynia. Zdaje się, iż byłoby najgorszą dla Gdyni rzeczą, gdyby takie zapatrywania miały pozostać bez odpowiedzi i wyjaśnienia, gdyż to mogłoby doprowadzić wbrew najżywotniejszym interesom państwowym do osłabienia zainteresowania Gdynią, a tym samym wpłynąć także szkodliwie na jej dalszy rozwój.**

W dzisiejszej sytuacji, wobec szczupłości zasobów finansowych, jakimi państwo dysponuje dla przeprowadzenia swoich zamierzeń gospodarczych, nie można — mówiąc o Gdyni — czynić to tylko z punktu widzenia względów prestiżowych i reklamowych. Argumenty, zaczerpnięte wyłącznie ze sfery uczuć, nie zdołają w tej sytuacji podtrzymać intensywności nakładów na cele dalszej rozbudowy portu. **Tu bezwzględnie koniecznym jest właściwe ujęcie zagadnień bieżących portu gdyńskiego.** W artykule niniejszym postaramy się uczynić to chociażby w najogólniejszych zarysach, przy czym nie będziemy się posługiwali szczegółowymi cyframi, pozostawiając je do późniejszych artykułów.

Mamy więc najpierw problem wydatków, złączonych z dotychczasową rozbudową portu i miasta Gdyni. Zdajemy sobie przeto sprawę z tego, czy takie pytanie posiada jakieś istotne i zasadnicze znaczenie. Gdybyśmy nawet ogólną cyfrę wydatków na dotychczasowe inwestycje w Gdyni oszacowali ogółem na 1 miliard złotych, to jeszcze sama ta cyfra jako taka nie potwierdziłaby słuszności tezy, że wydatki, łożone dotychczas na Gdynię, są za duże. Przede wszystkim nawet i tak duża cyfra jest całkowicie względną wobec wielkości zamierzeń gospodarczych Polski na morzu i ich skutków, możliwych do osiągnięcia w perspektywie przyszłości.

Rozpoczynając budowę własnego portu, kierowało się Państwo Polskie nie tylko koniecznościami gospodarczymi, ale niezawodnie i względami na ugruntowanie swej niezależności także pod względem politycznym. Są to zagadnienia o tak niezmiernej doniosłości, że trudno im przeciwstawić jakiekolwiek cyfry. To też interesujące nas pytanie należy zupełnie inaczej sformułować, a mianowicie, czy to, co dotychczas wybudowano w Gdyni, jest wystarczające dla spełnienia jej zadań

Nie ulega wątpliwości, że nie ma Polaka, któryby pragnął, abyśmy mieli nie dokończyć rozpoczętego w Gdyni dzieła, aby miała ona być tylko zjawiskiem przejściowym, o którym się zapomina w nawale narastających nowych zadań. Przeciwnie, zdajemy sobie sprawę z tego, że Gdynia, chcąc spełnić swoje zadanie, winna przedstawiać pewną całość wykończoną, że powinna ona być dobrze funkcjonującym aparatem gospodarczym, zdolnym do obsługi naszego handlu zamorskiego nawet przy większym natężeniu ruchu towarów i że w dodatku powinna ona być podstawą dla ugruntowania i rozwoju naszego znaczenia w handlu międzynarodowym na szlakach morskich. Niestety, **odpowiadając na pytanie, czy to co już w porcie gdyńskim posiadamy, jest dostateczne dla spełnienia tego zadania, możemy dać tylko negatywną odpowiedź.** Jeżeli bowiem chodzi o przeładunek towarów, to mamy za mało nabrzeży, za mało magazynów, za mało dźwigów, za mało miejsca i to nawet przy dzisiejszych obrotach. Powinniśmy się natomiast liczyć ze wzrostem obrotów portowych w miarę poprawy ogólnej koniunktury gospodarczej. Biorąc dziś pod uwagę te czynniki, które decydować będą o wzroście naszej ekspansji gospodarczej, a więc o Gdyni jako o ośrodku wielkiego handlu międzynarodowego i zarazem dużego, ożywionego ośrodka przemysłowego, to i pod tym względem odczuwamy w Gdyni wielkie braki, przede wszystkim brak odpowiednio przygotowanych terenów dla przemysłu, brak giełdy dla handlu i cały kompleks niedomagań w zakresie mieszkaniowym, komunikacyjnym i t. p.

To też można jedynie stwierdzić, **że aparat gospodarczy, jaki dotychczas zdołano w Gdyni stworzyć, jest niewystarczający.** Wymaga on koniecznie dalszej intensywnej rozbudowy, wykończenia i skompletowania do granicy, zakreślonej wymogami naszego życia gospodarczego. Czy na ten cel wydano już miliard czy więcej, jest rzeczą obojętną. Nie ulega wątpliwości, że trzeba dążyć do stworzenia rzeczy całej i dobrze pracującej.

(Dokończenie nastąpi)

Tabela loterii

5-ty dzień ciągnienia 2-ej klasy 38-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Główna wygrana 100.000 zł.: 169961
30.000 zł.: 164056
10.000 zł.: 20888
Po 5.000 zł. 27101 58824 120958
Po 2.000 zł.: 95807 124777 125357
Po 1.000 zł.: 473 19614 27567 119910 162051 187084
Po 500 zł. 1413 19288 176139
Po 400 zł.: 9640 16306 19602 25373 36004 128228 129341 131281 159309 159682 172568 181722
250 zł. 12917 12961 13279 68392 72774 102236 121334 129926 159682 164026 165945 178196
Po 200 zł. 13127 21507 30750 67163 67863 67358 71568 80140 100014 107631 113288 118098 128012 141525 142722 142993 148855 156320 157616 157699 159222 160046 165660 171392 176959 184834 185541 39333 145623

Wygrane po 50 zł.

64 299 1348 618 54 2331 908 3029 163 383 471 589 4289 454 833 944 48 5078 478 501 6082 605 800 969 7035 209 8464 566 83 9002 15 585 648 958 10621 11828 943 12651 830 13920 15448 625 40 907 68 16120 71 17235 438 636 18340 529 741 844 980 20611 51 939 21088 915 81 87 22307 446 23031 645 24134 310 689 25429 539 994 26293 582 710 824 27229 847 28072 794 29382 30020 882 31842 991 32022 254 362 583 621 861 33212 92 782 826 34555 23 698 996 35031 217 36125 258 607 37739 38367 865 957 39986.

40189 294 343 830 41719 42739 43638 795 877 44148 373 854 45187 550 57 621 46114 58 360 90 47288 888 984 48303 34 49070 244 50833 51069 368 515 982 83 52252 519 53278 54142 260 300 428 72 559 55080 772 58082 864 59190 60566 61117 927 62050 162 63271 64085 268 532 65705 14 66216 67250 415 73 580 704 61330 501 69526 678 957 70034 281 466 677 744 909 72582 726 73166 446 842 74447 97 569 812 76773 802 77283 78533 978 79529 691 836

80210 942 82291 378 985 83130 751 85090 362 87216 88644 89459 637 67 97 909 90064 572 91184 92128 93557 94440 683 95028 658 96048 132 737 97029 655 98058 258 99 696 99459 608 100008 747 886 101416 102387 750 103036 561 657 961 104064 583 668 94 99 105381 767 967 70 106235 48 107152 589 694 837 108015 487 109714 935 110422 42 111028 345 450 529 112204 590 113461 849 114175 78 115111 912 117026 606 118085 196 333 73 902 04 511

120419 26 121926 123886 124317 940 125961 128861 129441 628 96 704 24 130754 902 131958 132096 519 23 133495 554 914 134494 559 135396 136683 923 138810 969

141472 591 742 142607 143289 520 831 144134 679 776 854 145535 769 817 146561 757 929 147813 49 149120 312 731 49 812 150656 159363 449 59 890

153154 565 734 154277 411 156571 157151 366 990 158421 983

160549 99 874 161552 162058 117 163561 165039 245 559 166002 207 204 167122 677 975 169016 982 170769 859 172103 411 530 868 173053 394 174104 175846 176536 668 944 177453 512 835 178022 179207 379 88 180564 181664 913 182460 183961 184164 186 186089 760 810 187067 158 212 34 415 188118 698 189236 721 190132 237 197349 613 795 192306 651 754 87 876

Wygrane po 150 zł.

223 317 751 1391 2018 278 802 972 3240 4399 553 682 881 6547 8549 54 9012 638 718 10072 305 43 405 597 617 814 11147 13215 849 14066 319 545 15220 85 98 962 16755 58 17321 626 56 19159 20287 553 22691 23370 599 25306 473 524 73 755 27072 347 28165 29360 622 99 30846 31313 553 32216 33268 35132 68 236 621 807 959 36383 415 829 92 37081 745 38223 407 44 39525 891

40716 41029 748 820 959 42019 162 200 446 880 975 43091 109 716 44076 80 741 929 45340 46096 377 542 47215 542 48307 50004 114 409 715 851 51097 386 630 86 52799 915 53660 54108 28 212 61 833 55940 56252 490 684 57415 64 58034 418 59139 310 406 675 60005 627 980 90 61212 595 775 62371 500 63284 631 64430 65115 829 945 66647 67764 68081 924 69065 416 789 70041 595 750 71142 316 415 72112 708 73543 754 74020 846 76376 885 77149 870 78213 325 76 576 989 79115 52 990

80020 411 737 981 81363 687 742 873 945 82090 330 885 83013 331 84508 85446 679 785 834 986 86761 87243 88496 89017 318 700 90010 457 921 91213 695 940 92617 747 54 93241 640 91 708 94398 442 811 53 987 95131 257 302 816 23 29 96038 276 563 881 904 97195 548 839 98116 472 99332 614 830 84 984 100119 87 593 638 833 924 94 102774 103460 528 641 962 104087 244 673 105129 218 515 106201 695 863 991 107056 109069 209 58 424 54 576 788 110140 835 67 112032 213 113071 897 900 115233 562 888 116404 88 771 117005 219 418 32 749 802 118033 127 461 72 909 28 119507 720

120100 408 872 121154 227 399 122202 336 794 123412 124079 125105 83 561 756 994 126258 127695 965 128538 129121 77 486 950 130615 51 789 131099 463 746 865 72 132059 574 133399 720 134087 303 28 994 135148 54 284 644 136376 83 455 137359 717 139742 54

140147 251 141579 839 143377 643 144041 110 145372 704 146302 532 936 147189 320 148077 264 508 149335 519 47 995 150767 983 151062 103 492 724 827 40

152078 84 538 930 153515 154175 334 623 803 155051 650 68 891 156254 867 157219 158536 159633

160627 161653 77 725 162 077 117 253 163201 650 164318 806 165133 286 318 20 166969 167005 272 778 961 168230 373 79 800 69 169235 87 883 992 170263 424 649 731 41 171101 172282 783 940 174347 87 629 175064 400 57 724 176624 944 45 54 31 177178 796 901 178202 404 46 179197 239 667 804 180031 126 224 600 181716 84 865 99 994 182141 533 64 183140 82 91 184195 347 831 185498 186491 525 45 187249 188071 464 517 748 189532 191222 461 620 192390 193102 602 911 194796 808 987

III ciągnienie

Wygrane po 150 zł.

162 977 1150 2978 4156 855 6804 7133 613 749 110443 11991 12855 15222 16401 18969 19730 20150 499 874 21121 31 830 23233 24808 26405 28348 969 29735 883 31277 417 32370 33517 872 97 36712 38952 39020 97 878 982 40238 41752 42101 7 43139 781 44120 241 45547 903 47099 49796 51902 53178 680 54462 551 55920 731 57192 550 58194 60907 61188 915 63951 64576 65043 226 649 751 66550 791 69590 70675 882 71651 971 72672 73648 75384 800 76664 78753 79563 80001 525 81315 82118 85623 935 99 86786 71 87604 90198 674 92366 463 94232 470 95114 98353 99028 385 676 766 103380 854 105361 106540 108883 110873 112128 857 114475 115108 345 119202 517 120435 121338 122110 123985 124313 563 125213 689 128129 129545 130177 999 134228 135095 137557 138416 870 139193 140100 223 141369 142017 55 190 583 951 14407 436 547 145129 861 146672 148248 151044 153578 858 154778 155477 761 80 157217 158538 159304 835 161254 486 780 163170 523 785 164484 165898 167580 166626 167580 751 168069 416 501 170660 350 171656 816 172296 435 579 752 173628 176281 752 942 93 177131 779 814 178533 179534 757 181274 182454 942 48 185153 186106 189497 190893 191590 604 48 192024 193909 50 194386

Wygrane po 50 zł.

248 403 1680 3281 430 943 5273 306 606 29 7245 843 8851 9680 760 10127 276 82 87 724 13785 14882 16772 18080 20417 24712 26810 981 27400 28306 880 29404 861 30169 31264 653 706 36 32499 33020 809 34257 35085 36186 872 38803 40187 214 995 42576 794 832 60 43248 482 585 755 44214 370 54124 46163 496 611 47047 924 48130 640 50011 642 51004 52035 833 918 533010 54111 29 327 55179 59105 60833 61410 947 62611 814 989 63475 630 702 64499 948 66520 67963 68816 69874 70620 978 85 71083 774 72114 963 73900 74002 489 888 76209 716 63 916 29 77032 693 78123 96 835 79286 80845 82848 85122 405 6526 623 88350 214 90122 94221 95011 96961 98089 571 691 99133 464 697 101663 104562 105018 42 107341 108154 847 109063 410 696 110037 508 11434 114408 607 117002 28 284 940 118713 119347 121463 875 989 123502 126296 446 127150 668 128606 970 130105 213 839 132376 134306 509 135091 136305 137274 953 138533 139289 140924 144106 67 144177 593 146358 148121 927 150951 65 99 152871 153360 651 51 976 54145 252 491 615 155214 156633 157630 158724 159066 715 150640 161270 163960 164362 165492 167517 168775 169060 170101 571 172582 183363 451 174057 175282 424 176360 468 177088 178668 835 179191 18984 181595 969 182674 734 183638 184004 380 980 185444 96 578 186589 187681 189185 190169 208 498 693 192033 692 193262 324 660 194429 969

IV ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na nr. 94031
15.000 zł. na nr. 148816
10.000 zł. na nr. 41168
5.000 zł. na nr. 120712
1.000 zł. 92770 124026
500 zł. 6135 26499 94598 103623 123885 188533
400 zł. 74256 82619 119987 150120 167808 181503 186115
250 zł. 19049 25949 40449 41406 99189 112955 115264 127195 134605 155871 165223 168825 169632 177767 178374 192863
200 zł. 19575 20365 27220 38723 43825 45493 48827 62110 65223 67234 72160 84577 85820 119876 134130 153211 158863 161737 171770 179150 184035 186256 194421

Wygrane po 150 zł.

1252 894 2897 4223 320 39 559 606 937 5124 354 6146 293 9802 11264 698 15532 782 842 19854 2147 322 515 723 21303 676 770 22130 23414 899 27655 28346 481 30177 31324 760 33425 896 981 35783 36873 38587 37030 308 41041 280 682 46451 47015 48199 50337 52328 53357 569 892 54885 55563 57313 58924 59088 60286 535 61690 63162 355 64515 67442 889 972 69964 71025 72075 368 830 78979

80911 81033 83962 84087 957 85004 741 87016 826 89076 90451 91714 96141 96147 357 882 97404 99736

101913 102863 104674 750 105107 110766 114691 115054 227 644 116038 118907 120379 121393 684 122451 502 123462 830 124341 126265 473 128639 873 129220 342 788 827 130308 131388 132597 133389 136897 137214 138659 143475 972 144438 145885 149107 151649 152261 474 154061 155927 156611 157426 620 158203 159906 160348 882 161286 814 163747 164171 251 400 573 166117 167014 553 168598 795 169141 170384 472 171033 355 504 172583 174538 175382 176159 177664 178316 179238 180135 181155 182099 943 187321 188201 767 189527 193685 194608.

Wygrane po 50 zł.

104 2527 696 950 3147 599 801 5198 323 6538 749 7242 687 93782 829 8053 9452 89 10270 359 12132 13374 15845 16031 129 716 17192 575 18846 19671 20046 63 598 21108 22556 681 23070 541 25446 26549 27581 780 28829 93 29033 337 553 629 30140 235 811

31065 32318 33080 324 899 4817 35237 432 636 88 36861 37147 882 38174 445 39412 41052 42170 499 43510 30 926 45118 581 849 46028 48080 110 235 365 898 50250 480 51075 53518 943 54078 216 55514 80 678 56720 57426 766 58070 988 59480 792 60418 61108 63168 78 478 64167 65704 66563 67210 950 68818 39 71275 326 944 72044 658 73202 305 75192 269 77980 78355 767 903 79758 873 80041 233 37 450 81273 566 82112 83523 787 978 84217 982 85158 640 724 86540 619 87237 961 88635 704 89395 509 672 90177 91556 94068 433 98080 149 830 99595 804

100306 657 101216 103059 743 105285 933 106657 712 107601 108134 109732 111644 112451 931 113710 114148 955 115267 559 119063 120440 620 705 880 121652 873 123259 323 658 124085 365 933 125001 126815 127463 128793 904 129641 94 131484 133015 338 565 712 135066 137363 98 138404 761 140165 246 869 141424 145693 962 146768 844 148080 599 672 901 149578 150667 151055 324 152306 990 153395 414 549 154468 155921 156096 157088 158162 160876 161100 162609 75 163139 299 453 91 164096 168024 388 714 170538 840 997 171020 146 96 448 559 82 172355 496 174642 795 810 96 175211 176175 359 508 32 602 946 177947 77 178200 180381 181574 182183 183856 188342 190077 959 191121 329 749 192717 990 194989.

Główna wygrana kl. II u Kaftala.

Zł 100.000 padło na nr. 169961.

Poniedziałkowe ciągnienie oczekiwane było przez graczy z wielką niecierpliwością. Nic też dziwnego; w dniu tym miała być wylosowana główna wygrana zł 100.000. Już w godzinach rannych wiadomo było, że wielka ta wygrana padła w popularnej, znanej ze szczęścia kolekturze Kaftala. Zadziwiające szczęście Kaftala było wczoraj znów ogólnym tematem rozmów. Jak się dowiadujemy, szczęśliwy los nr. 169961 został sprzedany przez Kaftala do jednego z wielkich ośrodków przemysłowych. Bliższych szczegółów co do szczęśliwców chwilowo brak.

Z życia towarzystw.

Wtorek 23 marca.

Godz. 20,00: **Stow. śpiewu „Symfonia".** Lekcja śpiewu w sali Resursy Kupieckiej.
— **Tow. śpiewu „Lira".** Lekcja śpiewu w restauracji „Sportowej", ul. Marsz. Focha.
— **Tow. śpiewu „Moniuszko".** Ważna lekcja. Komplet pożądany.

Bydgoski Chór Męski. Dziś, we wtorek lekcja śpiewu. Z powodu występu, komplet konieczny.

Tow. Czeladzi Kat. Zebranie w środę nie odbędzie się.

Klub mandolinistów „Dźwięk". Lekcja z powodu zbliżających się świąt nie odbędzie się. Następna lekcja we wtorek po świętach Wielkiejnocy.

Bank Polski płacił w dniu 23. 3. 1937 r.

dolary amerykańskie	5,25½
dolary kanadyjskie	5,25
funty szterlingów	25,68
franki szwajcarskie	119,60
franki francuskie	24,14
belgi belgijskie	88,60
liry włoskie	23,80
floreny holenderskie	287,75
korony czeskie	15,70
szylingi austriackie	96,—
marki niemieckie	120,—
guldeny gdańskie	99,80

Ogłoszenie. Na czas przerwy w komunikacji autobusowej Bydgoszcz - Solec Kuj. spowodowany powodzią uruchamia się **z dniem 24 marca 1937 r.** tytułem próby aż do odwołania jeden autobus, który kursować będzie co 30 min
od Pl. Kościeleckich przez Toruńską do ul. Spornej i z powrotem. Pierwszy kurs z Pl. Kościeleckich o godz. 7,00, ostatni kurs z ul. Spornej o godz. 21.00.

Linię Dworzec Główny - Szosa Gdańska obsługiwać będzie narazie jeden tylko autobus co 20 min.

Zarząd Miejski w Bydgoszczy
5382) **Elektrownie i Tramwaje**

Licytacja dobrowolna. Wskutek nagłego wyjazdu i likwidacji mieszkania sprzedawać będę najwięcej dającemu **w czwartek, dnia 25-go b. m.** od godz. 14-tej począwszy oraz dalszy ciąg **w piątek, dnia 26 b. m.** od godz. 10-tej przy ul. Kozietulskiego 10 — w willi na Bielawkach — wysokowartościowe całkowite urządzenie mieszkaniowe jak: kompl, jadalnię, sypialnię kuchnię, salonik, dywany, kilimy, firany, porcelanę, lampy, radioaparat 220 volt, patefon, nowoczesny tapczan, obrazy. sprzęty kuchenne, meble werandowe itd. (5387
Antoni Mroczyński, koncesj. aukcjonator i sąd. zaprzysięż. rzeczoznawca. **Bydgoszcz, Gdańska 42 Tel. 15-54**

PRZETARG OFERTOWY.

Starostwo Krajowe w Poznaniu odda na podstawie przetargu ofertowego dostawę odzieży, bielizny itd. dla Zakładów Poznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego.

Oferty należy składać najpóźniej do dn. 5 kwietnia 1937 r. g. 12 w południe w Starostwie Krajowym w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 29 — pokój 69.

Warunki przetargu i dokładne zestawienie potrzebnej odzieży wydaje Oddział gospodarczy Starostwa Krajowego w Poznaniu.

5369) **Starosta Krajowy**
(—) Begale

Wozy
nowe sprzedam. Grunwaldzka 217. 2788

Motocykl
B. S. A., 557 ccm z przyczepką, w pierwszorzędnym stanie, sprzedam. Of. do filii Dzien. Bydg. pod „B. S. A. 557". (4048

Damski
rower jak nowy. Pomorska 46. (5354

Sprzedam
dom, wpłata zł 10 000. Informacje Pomorska 12, m. 3. (2922

KUPNA

Lokomobilę (5325
używaną 6—10 atm. i elewator kupię. Józef Derdowski, Kościelna Jania pow. Starogard.

Drukarnię
komplet. częściowo, pismo, pedałówkę, płaskodruk, składającą. Oferty „Typograph" Dzien. (5144

POLECENIA

Przeprowadzki
przewozy. Expres, Warszawska 25, tel. 3800. (2571

Meble
kupisz zawsze najtaniej **tylko u** (2812
Bernarda Nowaka
Bydgoszcz, **Długa 10.**
Uwaga na imię **Bernard.**

Na święta Wielkanocne
po najniższych cenach poleca garnitury do placka, talerze, półmiski, kieliszki, fajans, porcelana (4227
B. Kaczmarek
Bydgoszcz, Podwale 12.

Tysiące
okazji. Obuwie, bielizna, artykuły męskie za pół darmo. Mostowa 3. (4813

Hotel „Dwór Wąbrzeski"
poleca przyjezdnym ciepłe pokoje, wykwintną kuchnię, dobrze pielęgnowane napoje. Fachowa, rzetelna obsługa. Marian Kostrzewa, Wąbrzeźno. (5368

SPRZEDAŻE

Majątek (5383
250 mórg, pszenno-buraczana, zabudowania I klasy, inwentarze kompletne z powodu wyjazdu spiesznie sprzedam, cena 50000 zł, wpłata 35000. Pryka, Skórcz, Pomorze.

Licytacyjna
sprzedaż całkowitego urządzenia mieszkaniowego. Sroda 24 bm godz. 10—14. Marsz. Focha 8, m. 5. 5389

Rower (2930
męski 60, damski jak nowy 75 zł. Gdańska 103.

Dwu piętrowy
centrum, dochód 7.200, cena 47000, wpłata 27000, reszta amortyzacja. Sokołowski, Sniadeckich 52.

Kolonialkę
sprzedam. Pomorska 12, m 3. (5356

Patefon 5355
i rower sprzedam. Bernardyńska 2, warsztat.

Kolonialkę
dobrą sprzedam. Wiadomość Dziennik. (5342

Maszyny
automatyczne do wyrobu sprężyn mebl. tanio sprzedam. Bydgoszcz, Gdańska nr 58, m. 11, oglądać od 10—11-ej. (5330

Rower
tanio. Wysoka 12. (5337

Dom
handlowy na sprzedaż. Zapytać Długa 30. (5329

Z powodu 2907
wyjazdu na sprzedaż: szafa do rzeczy, bieliźniarka, łóżko z mataracem, umywalka z płytą marmurową, krzesła. Pomorska 15.

Rower 2904
męski balonówka. Sobieskiego 9, mieszkanie 6.

Okazja!
Sprzedam korzystnie dom handlowy, wszelkie koncesje, światło elektryczne duży ogród i ziemia, wieś kościelna, 3.000 miesz. Zgł. do Dziennika Bydg. pod „O. K. S.". (5232

Sprzedam
wóz kastowy, platformę w dobrym stanie utrzymane. J. Borkowski, Nowe, tel. 68. (5301

Sprzedam
2 wysoko cielne krowy. Schwarcrok, Salno-Koronowo. (5372

Sprzedam (4929
dom w Pączewie, nowo wybudowany bez długu, ogród, światło elektryczne, nadający się na każde przedsiębiorstwo, bez konkurencji, wpłaty 3.500 zł. Jan Grzona, Pączewo pow. Starogard, Pomorze.

Rower
damski, męski, okazja Sobieskiego 9, mieszkanie 6. (2932

POSADY WOLNE

Fabryka (5363
wyrobów spożywczych kurantnych zamierza oddać przedstawicielstwo swe na całe Pomorze lub poszczególne okręgi, poza tym poszukuje przedstawiciela na m. Bydgoszcz i Krain. Tylko poważni reflektanci pracowici a uczciwi zechcą złożyć oferty pod szyfr „P. P. B."

Ekspedientki
do składu cukierków. Magdzińskiego 5 2920

Fryzjer
zaraz, wysoka pensja. Sępólno, Hallera 14. (5376

Służąca
z gotowaniem zaraz. Gdańska 86, m. 2. 5381

Fryzjerka
potrzebna — wypomóżkę. Pl. Poznański 4. (5350

Uczennica
do szycia potrzebna. Cieszkowskiego 12—4. (2914

Ucznia
przyjmę zaraz lub później. Edm Czajkowski, mistrz zegarmistrzowski, Koronowo, Kościuszki 10. (5362

Panienka
początkująca do prac piśmiennych potrzebna. Sala Licytacyjna, Gdańska 42. 5390

Potrzebna 5328
służąca z gotowaniem Kaczmarek, Długa 19.

Poszukuję
zaraz pokojówki władającej językiem polskim i niemieckim, obeznanej z kryciem stołu i prasowaniem. Oferty z fotografią i odpisami świadectw. Else Modrow, Gwiździny p. Nowemiasto n/Dr. pow. Lubawa. (5327

Agentów
portretowych na niebywałych dotychczas warunkach poszukuje zakład portretów „Renesans", Kielce, M. Focha 14. Specjalność portrety „Semi-Email"! Nowości fotograficzne. Zadać prospektów. (839

Gosposia
wykwalifikowana, umiejąca gotować, potrzebna od 1-go kwietnia, na wyjazd do Poznania. Oferty składać filii Dziennika Bydgoskiego, ul. Dworcowa pod „Gosposia" (2898

Zdolna (5321
młodsza kucharka od 1. IV. 37 może się zgłosić z odpisem świadectw. Hotel Behrendt, Tczew, ul. Dworcowa 10, tel. 1043.

Pomocnik (5359
fryzjerski zaraz potrzebny. Zbożowy Rynek 6.

Ucznia
w naukę kołodziejstwa, przyjmę. Poznański mistrz kołodziejski Gruczno, powiat Swiecki. (5360

Gospodyni (5367
restauracyjna potrzebna od 1 lub 15 4. Zgłoszenia „Dwór Artusa", Toruń.

Potrzebna
służąca z gotowaniem. Zamojskiego 10, m. 2. (2909

Ekspedientkę
samodzielną, najlepszymi świadectwami, branży piekarskiej poszukuje się natychmiast. Of. „Ekspedientka" filia Dzien. (2903

Ekspedientka 5389
potrzebna. Wincentego Pola 2, rzeźnictwo, Wilczak.

Chłopak
młodszy do prac w gospodarstwie potrzebny. Koronowska 51. (2905

Służąca
potrzebna. Jasna 16, kolonialka. (5361

Posługa
praniem potrzebna. Adres Dziennik. 2916

Panna
do samodzielnego prowadzenia kolonialki, potrzebna. Wymagane dobre świadectwa, większa kaucja. Dworcowa 39. (2923

2 fryzjerki
potrzebne. Piotra Skargi nr 13. (2927

Dziewczyna
z gotowaniem potrzebna. L. Ujma, Gdańska 5. (2933

Chłopak
potrzebny, stolarnia. Sniadeckich 48. (2921

Pomocnik
fryzjerski poszukiwany. Gdańska 51. 2915

Fryzjer 2924
potrzebny. Chocimska.

POSADY POSZUKUJĄ

Pielęgniarka
szuka posady do niemowlęcia od 1. IV. lub 15. IV. Of. pod „Pielęgniarka" filia Dzien. (2910

DZIERŻAWY

Skład
z urządzeniem od zaraz do wynajęcia. Filia Dziennika Bydgoskiego pod „Stary Rynek". 2908

MIESZKANIA SZUKA

Mieszkania
4 pokojowego z łazienką słonecznego, od 1 maja poszukuję. Szczegółowe oferty: kancelaria adwokata Smoczkiewicza, Gdańska 5. (5388

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr.

1 pokojowe:
kuchnią. Sniadeckich 13/1.

2 pokojowe:
komfort. Sniadeckich 39/1.

3 pokojowe:
Kordeckiego 13.

kuch. Kozietulskiego 30/4.

Fordońska 11.

wanna. Gdańska 145 od 1. 4.

4 pokojowe:
ogród. C. Skłodowskiej 12.

5 pokojowe:
słon. odr. Sienkiewicza 13.

Toruń
Szeroka 2, najlepsze położenie, 7 pokojowe mieszkanie I piętro, słoneczne, komfortowe do wynajęcia. Zgł. Magdowski, Toruń, Szeroka 23. (5365

Mieszkanie
willa, 5 pokoi, komfortowe, własne centralne ogrzewanie, wolne 1 maja. Wiadomość Pl. Piastowski nr 17/6. (2906

2 pokoje 2911
kuchnia. Gdańska 111.

3 pokojowe (2926
mieszkanie. Żeglarska 37.

Pokój 2919
kuchnia. Magdzińskiego 5.

7 pokojowe
łazienka, pokój dla dziewczyny, 2 komory, Gdańska 32, II do wynajęcia.

3 pokoje 2917
kuchnia, pokój służbowy w willi z ogrodem z wygodami do wynajęcia od 1. 4. Kozietulskiego 10.

POKOJE WOLNE

3 pokoje
umeblowane z kuchnią, łazienką. Gdańska 86. (5343

Umeblowany
osobny. Ułańska 18. (5340

Skromny (5371
pokój umeblowany. Stary Rynek 21—9 prawo.

Słoneczny
pokój u samotnej. Nowogrodzka 10, m. 6. (5326

Niekrępujący
słoneczny. Swiętojańska 19—7. 2928

RÓŻNE

Tresurę psów
rozpoczyna Klub Kynologów w Toruniu dnia 1 kwietnia o godz. 17-tej na placu tresury obok „Grzyba". Zgłoszenia przyjmuje T. Pryliński skład obuwia Toruń, Piekary 43, oraz na placu tresury. (5366

Zaginął
płowy buldog, odprowadzić Chodkiewicza 2a. (2918

MATRYMONJALNE

Dla
mego krewniaka szatyna lat 30, posiadającego nieruchomość z składem w mniejszym mieście, wartości 25 000 zł., poszukuję panny do lat 30 z majątkiem 12000 zł. Dyskrecja zapewniona. Oferty z fotografią którą zwracam skierować filia Dziennika Bydg. „L. 30". (2900

†

W niedzielę, dnia 21 marca 1937 r. o godz. 17-ej rozstał się z tym światem, po długich bardzo ciężkich cierpieniach, cierpliwie znoszonych, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, syn, brat, zięć, szwagier i wuj ś. p.

Witold Bethke

w 35 roku życia, o czym zawiadamiają w ciężkim smutku pogrążeni

Żona, syn i rodzina.

Bydgoszcz, Łobżenica, Lwów, Poznań w marcu 1937 r.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 marca 1937 r. o godzinie 16-ej z kaplicy nowego cmentarza farnego. Msza św. żałobna w środę, dnia 24 marca o godz. 9-ej w kościele farnym.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. (5344

†

Dnia 21 marca rb. o godz. 0,10 zmarła po krótkich lecz ciężkich cierpieniach nasza była długoletnia pracowniczka ś. p.

Józefa Barrensteinowa

z domu Kubacka

o czym donoszą

Zarząd i Pracownicy Lloydu Bydgoskiego

5346)

Bydgoszcz, dnia 23 marca 1937 r.

†

ś. p.

Witold Bethke

księgowy Głównej Kasy Miejskiej

zmarł w dniu 21 marca 1937 r. w 35 roku życia.

W Zmarłym stracił Zarząd Miejski pracownika obowiązkowego i sumiennego.

Cześć Jego Pamięci!

Zarząd Miejski w Bydgoszczy.

Pogrzeb odbędzie się dnia 24 marca 1937 r. o godz. 16-tej z kaplicy cmentarza nowo-farnego. (5 75

Repertuar kin bydgoskich:

KRISTAL: „Czarujące oczy" z Martą Eggerth i nadprogram.

ADRIA „Mały Król" oraz nadprogram.

APOLLO: „Brutal" i kol. kom. p. t.: „Zbrodnia w lesie" oraz nadprogram.

REWIA: Dziś dwa filmy „Biały Tarzan" z Ken Maynardem i komedia z Pat i Patachonem.

BAŁTYK: „Ostatni posterunek" i „Mleczna droga" z Harold Lloydem.

Helena Krüger zamieszkała w Bydgoszczy ulica Podolska 4, oraz Gerhard Krüger zamieszkały tamże jako spadkobiercy po zmarłym Eugen Krüger, zastąpieni przez adwokata Siodę, wnieśli o wywołanie nieznanych spadkobierców po zmarłym Ferdynandzie Meyer wierzycieli odnośnie do hipoteki w wysokości 6000 marek zapisanej w dziale III. pod nr. 4 księgi wieczystej Bydgoszcz k. 1519. Wierzycieli wzywa się by przed niżej podpisanym Sądem najpóźniej w terminie **dnia 30 czerwca 1937 r.** prawa swoje zgłosili, w przeciwnym zazie z tymi prawami wykluczeni zostaną. (5373

Bydgoszcz, dnia 24 lutego 1937 r.

Sąd Grodzki.

1. Rodzeństwo Benon i Meta Büntig nieznanego miejsca pobyty działający przez przydzielonego im przez Sąd Grodzki, kuratora w osobie Hieronima Szudarskiego, zam. w Bydgoszczy, zast. przez adw. Szlenka. 2. Emma Gessingen ur. Schumann nieznanego miejsca pobytu działająca przez przydzielonego jej kuratora sekretarza sądowego, Józefa Gapińskiego zamieszkałego w Chojnicach zast. przez adw. Szlenka, wnieśli o pozbawienie mocy prawnej listów hipotecznych dotyczących hipotek zapisanych w dziale III księgi wieczystej Bydgoszcz Szwederowo tom VII wykaz 266 pod numerem 5 wzgl. 4 w kwocie 300 marek wzgl. 900 marek. Posiadaczy wyżej mymienionych dokumentów wzywa się by najpóźniej w terminie wywoławczym wyznaczonym przed podpisanym Sądem na **dzień 29 września 1937 godz. 12 pok. 30** prawa swoje zgłosili w przeciwnym razie doknmenty pozbawione zostaną mocy prawnej.

Bydgoszcz, dnia 15 października 1937

(5374 **Sąd Grodzki.**

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy II. rewiru Mieczysław Mystkowski zam. w Bydgoszczy, ulica Ig. Paderewskiego nr 3 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia **24 marca 1937 r. o godz. 10-ej** w Bydgoszczy, przy ulicy **Mostowej nr 12** odbędzie się licytacja ruchomości, składających się z mebli oszacowanych na łączną sumę 5.270 zł — dnia **24 marca 1937 r. o godz. 10-ej** w Bydgoszczy, ul. **Mostowa nr 7** licytacja ruchomości składających się z maszyny do pisania oszacowanej na sumę 170,— zł i dnia **25-go marca 1937 r. o godz. 10-ej** w Bydgoszczy, ul. **Pestaloziego nr 16** należących do Ludwika Koszela składających się z 2 foteli i 3 garniturów męskich oszacowanych na łączną sumę 120,— zł.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 23 marca 1937 r.

5385) (—) M. Mystkowski **Komornik.**

PRZECHADZKA PARAMI.

Obowiązek — wybór.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł, na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za wiadomości z Gdyni i wybrzeża odpowiedzialny: Witold Wasilewski w Gdyni, za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu; za wszystkie inne działy: Aleksander Kiedrowski w Bydgoszczy.